

BEYOĞLU

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

SEYAHAT ÖZEL SAYISI

ARALIK 2014

Edirne'den Kars'a..

AKDENİZ

Sayı 1 - 2014

İmtiyaz Sahibi

Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi
Adına Okul Müdürü
Mahmut YELEK

İnceleme ve Yayın Kurulu

Ragıp KÜÇÜKER(Müd.Başyard.)
İshak AYDIN(Müd.Yard.)
Mehmet ÖZKARAMAN(Tarih Öğrt.)
Enes Şamil KIRAZ
Akif AKYILDIZ
Talha BOZ
Abdullah Faruk ÇİFTLER
Muzaffer Enes TOPALOĞLU
Ahmet AKTAŞ
Abdülbaki YAŞAT
Abdülhadi UYSAL
Furkan DEMİR
Muhammed Musa BAKAR

İrtibat

İmrahor Cad. No:88
Sütlüce Beyoğlu/İstanbul
0212 210 24 13-210 24 14
beyogluanadoluihl@hotmail.com

Tasarım

Cihat ACAR

Kapak

Cihat YILMAZ

www.beyogluanadoluihl.k12.tr

Başlarken

Mahmut YELEK
Okul Müdürü

Bir iş veya eylem müslümanlar için yaratıcının kendilerine okuyup anlasınlar diye indirdiği kitabında yer almışsa ve bu birçok defa tekrarlanarak müslümanların dikkati çekilmişse artık bu eylem müslümanlar için bir vazife durumunu almıştır.

Gezmek, seyahat etmek böyle bir eylemdir.

“De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra da yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın.” En'am 11

Hazreti Peygamberin hayatında da seyahat etmenin, değişik toplumların kültür ve medeniyetlerine muttali olmanın, bilgi ve fikir alışverişinde bulunmanın önemini gösteren birçok örnek vardır. “Seyahate çıkınız ki sıhhat bulasınız ve rızkınız artsın.” Keşf-ul'hafa 1/144

Yukarıdaki ayet ve hadisleri düstur edinerek 2012-2013 eğitim yılı itibariyle dört yıl boyunca sürecek olan “Genç Gezginlerle Adım Adım Türkiye” projesini başlatmış olduk. Projemizin temel amacı ülkemizdeki diğer imam-hatip liselerinde okuyan öğrenci kardeşlerimizle öğrencilerimiz arasındaki kardeşlik hukukunu ve ruhunu pekiştirmek, bu konu hakkında farkındalık oluşturmaktır. Bununla birlikte gezilen yerlerdeki medeniyetimizin kilometre taşları olan önemli şahsiyetleri ziyaret ederek geçmiş ile gelecek arasında kurulacak olan köprülerin temellerini oluşturmaktır. Projemizin bir diğer amacı da öğrencilerimizin ülkemizdeki doğal güzellikleri görmelerini, muhteşem tarihini ve kültürel değerlerini öğrenmelerini, Anadolu'da kök salıp büyümüş ulu bir çınar gibi derin ve heybetli kadim medeniyetimizi tanımalarını sağlamaktır.

Gezdikçe bilgisi, görgüsü, iletişim gücü, empati yeteneği, kardeşlik ve ahde vefa duyguları artan bir gençlik yetiştirmek amacıyla bu projeyi gerçekleştirmekteyiz. Aynı zamanda bu proje kendini rahat ifade edebilen, özgüven sahibi, sosyal iletişim becerileri gelişmiş, gezip görerek öğrenen gençleri bir araya getirmektedir.

“Genç Gezginlerle Adım Adım Türkiye” projesi sayesinde ülkemizin geleceği olan gençlerimize muhteşem bir medeniyetin ve tarihin evlatları oldukları gerçeği anlatılmış olacaktır.

Gayret bizden, Tevfik Allah'tandır.

04

Genç Gezgincilerle
Adım Adım Türkiye
Mehmet ÖZKARAMAN

14

Beş Şehir
Musa BAKAR

20

Ege'de Antik Kentler
Şamil KIRAZ

57

Selçuklu Medreseleri
Musa BAKAR

66

Adım Adım
İç Anadolu - Akdeniz
Şamil KIRAZ

68

Osmanlı Mimarisi ve Camii'ler
Abdullah ÇİFTLER

33

Edirne Şehri ve Tarihi Eserleri
Abdulahdi UYSAL

38

Bir Medeniyetin İdraki
Çanakkale
Abdülbaki YAŞAT

55

Sivas'ın Manevi Gücü
Abdulahdi UYSAL

İÇİNDEKİLER

04	Genç Gezinlerle Adım Adım Türkiye	31	Keşf
06	Asli Hedef İmam Hatip Ziyareti	33	Edirne Şehri ve Tarihi Özellikleri
07	Besmele'nin Önemi	36	Metruk Payitaht
08	Gezi Derken	38	Bir Medeniyetin İdraki Çanakkale
09	Zamane Seyyahı'nın Notları	40	Lezzet Yolculuğu-1
11	Adım Adım Ege - Marmara	45	Genç Gezin'in Seyahatnamesi
14	Beş Şehir	55	Sivas'ın Manevi Gücü
18	Ege'nin İncisi İzmir	57	Selçuklu Medreseleri
20	Ege'de Antik Kentler	61	Kayseri ve Ticaret
24	Bursa Restorasyon Faaliyetleri Üzerine	62	Konya'nın Manevi Dinamikleri
26	Güncel Olan Tarihi Kayıplar	66	Adım Adım İç Anadolu-Akdeniz
27	Bursa Camileri	68	Osmanlı Mimarisi ve Camiiler
28	Şadırvanın Hikayesi	69	Lezzet Yolculuğu-2
29	Tarihi Minberin Özellikleri	76	Aynı Çatı Altında
30	Tesbih	78	Hafızalarda Kalanlar

GENÇ GEZGİNLERLE ADIM ADIM TÜRKİYE

Gezmek, görmektir. Görmek, bilmektir. Bilmek, kalpte hissetmek, gönülde yaşamaktır.

Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak 2012-2013 Öğretim yılı itibariyle her yıl ortalama iki coğrafi bölgeyi gezme projesinin ilk etabını 2013 Mayıs ayında, ikinci etabını ise 2014 Mayıs ayında gerçekleştirdik. Bu proje ilk gündeme geldiğinde hepimiz çok heyecanlanmıştık. Çünkü bu proje ile bir yandan yorucu geçen bir yılın yorgunluğunu üzerimizden atarken, diğer yandan da Türkiye'mizin, şehirlerini, değerlerini, tarihini, coğrafyasını, geleneklerini göreneklerini tanıyacak ve bu değerlere yerinde tanıklık edecektik. Derler ya en güzel öğrenme yaşayarak diye biz de bu heyecanla başladık hazırlıklarımıza.

Bu uzun soluklu proje geziden çok bir sila-i rahimdi bizim için. Sıra arkadaşlığından, sınıf arkadaşlığından, okul arkadaşlığından, hemşeri arkadaşlığından ziyade Türkiye İmam hatipleri kardeşliğine, ümmet birliğine varıştı bizim için. Gittiğimiz vilayetlerdeki İmam-hatipleri ziyaret ederek bu bilince varacaktık çünkü.

Bu proje bir vefa borcuydu bir nevi bizim için. Şehitlerimizin kanlarıyla suladığı toprakları, ecdad yadigarı camileri, türbeleri, hanları, hamamları, medreseleri, mektepleri, yolları, köprüleri ziyaret idi çünkü.

Bu proje coğrafya dersiydi bizim için. Vilayetlerimizi, plakalarını, dağlarını, ovalarını, göllerini, nehirlerini, nüfuslarını, sanayisini, tarımını, ticaretini tanımak için...

Bu proje kültürümüze yolculuk, bizim için. Dilimizi, şivelerimizi, atasözlerimizi, hikâyelerimizi, ninnilerimizi, ağıtlarımızı, destanlarımızı, şarkılarımızı, türkülerimizi, halkoyunlarımızı kısaca gelenek ve göreneklerimizi tanımak, yaşatmak ve canlandırmak için...

Bu proje tarihe yolculuktu geziden ziyade bizim için. Çünkü Osmanlının doğduğu yerden Söğüt'ten başlayacaktık. Söğüt'ten Bilecik'e İznik'e Bursa'ya oradan tüm Batı Anadolu'ya ve Trakya'ya geçip şehitler diyarı Çanakkale ve Edirne'yi de gezdikten sonra tıpkı Osmanlı gibi Rumeli'den gelecektik İstanbul'a. Sonra 1071'de Malazgirt'te Bizans kilidini kırarak Anadolu'ya giren şanlı ordumuzun, Anadolu'yu baştan başa fethine şahitlik edecektik.

26 Mayıs Pazar, Söğüt idi ilk durağımız. Osmanlı Cihan Devleti tohumunun atıldığı Ertuğrul Gazi diyarı Söğüt. Bir an için yedi yüzyıl öncesine gittik kıl çadırlarda soğuk yayık ayrıntı içtik sanki. Sonra Bilecik.. Osmanlı devletinin manevi kurucusu Şeyh Edebali'yi andık Fatihalarla. Akşam güneşinin batışını tıpkı beş asır önce Bizans'ın batışı gibi İznik gölünden izledik ve Bursa... Osmanlıların ilk büyük başkentindeyiz. Beyliğin dallanıp budaklandığı, aşiretten bir devlete dönüşüne şahitlik ettiği, yani Osmanlı'yı kuran şehirdeyiz. Önce Ulu Cami, Yeşil Cami ve Türbesi, Emir Sultan'ı, Gümüşlü Kümbet'i, Yıldırım, Hüdavendigar ve Muradiye Külliyelerini ziyaretlerimizi Bursa iskender kebabı ile noktalandık. Kestane şekerinin tadı damağımızdayken Kütahya Afyon derken soluğu Denizli'de aldık.

Gittiğimiz kaldığımız yerlerde dikkatimizden kaçmayan çok büyük ilgi ve alaka vardı bize karşı. Beyoğlu Anadolu İmam Hatip ismini duyan okul ve yurt müdürlerinin birçok yerdeki teveccühleri gezi programımızı aksatmadı desek yalan olur. Oradaki ağabeylerimizin kardeşlerimizin bu vuslata, kucaklaşmaya ne kadar da aç olduklarını ve olduklarımızı gördüm.

Afyon'nun kaymağı, Denizli'nin kebabı derken Pamukkale, Aydın ve Efes'te tarih ve coğrafya derslerinin yorgunluğunu İzmir Anadolu İmam Hatip Lisesindeki sıcak misafirperverlik ile giderdik. Sonradan öğrendiğimize göre İzmir yerel basınında bile haber olmuş ziyaretimiz. Okulumuz tarih öğretmeni Mehmet ÖZKARAMAN'ın bir tezi vardı. 'Türkiye'nin her tarafında Sultan II. Abdülhamit'in izi veya eseri vardır' diye. Buna hepimiz şahit olduk. Yaptırdığı camiler, çeşmeler, hanlar hamamlar ve saat kulelerini takip etmekte zorlandık. İşte İzmir'de karanlık Kordun'u Sultan'ın cülusunun 25. yılında yaptırdığı saat kulesi aydınlatıyordu. Öğrendiğimize göre yapılışından bu yana saati hiç durmamış.

Şehzadeler diyarı Manisa'da mesir macunu hikâyesini dinledikten sonra Bergama Antik şehrinde yüzyıllar öncesine yolculuğa çıktık. Bergama'daki meşhur Özbek pilavı ziyafetinden sonra Akhisar ve Balıkesir ziyaretleri, Balıkesir Zağanos Paşa Camii hutbesini hatırlattı bizlere. Hani hoşmerim tatlısı ile Susurluk ayranının damaklarımızda bıraktığı tatları da söylemeden geçemeyeceğimiz. Balıkesir'den sonraki durağımız şehitler diyarı Çanakkale ve Gelibolu yarımadasıydı. Savaşın üzerinden tam bir asır geçmesine rağmen sanki hâlâ devam eden bir savaşın ortasında bulduk kendimizi. Toplar, tüfekler, birbirine girmiş mermiler, şehitler şehitlikler her karışı kanla sulanmış, şehitlerin et ve kemikleriyle yoğrulmuş kutsal topraklar. Bizleri unutmayın diye haykıran şehitlerin kulaklarımızı çınlatan sesleri arasında gözyaşlarımıza hakim olamadan Edirne yoluna saptık. Osmanlı'yı batıya açan kapıya... Mimar Sinan'ın ustalık eserim dediği Muhteşem Selimiye Cami, Eski Cami, Üç Şerefeli Cami, Meriç ve Tunca Nehirleri, Sarayiçi gözlerimizi ve gönüllerimizi açtı. Bayezid Şifahanesi ve Külliyesi ise gerçekten görülmeye ve ibret alınmaya değer. 'Genç Gezginlerle Adım Adım Türkiye' projemizin ilk etabını Edirne'den İstanbul'a dönerek tamamladık.

Uzun ve yorucu yolcuğumuz arkamızda mutlulukları, tebessümleri, hüznüleri, özlemleri hasretleri bırakmıştı ama sevinçliydik. Gezi öncesindeki bütün tereddütlerimiz sona ermiş, gezi sırasındaki ufak tefek aksaklıkları da unutmuştuk. Daha şimdiden önümüzdeki yıl gezeceğimiz bölgeler ile şehirleri düşünmeye başlamıştık.

16 Mayıs 2014 günü projemizin ikinci etabına İstanbul-Eskişehir yolculuğu ile başladık. Önceki yıla nazaran biraz daha tecrübe kazanmış olup aksaklıkları asgari düzeye indirmiştik. Heyecanımız da daha fazlaydı denebilir. Çünkü hepimiz bir yıldır gezimizin ikinci turunu ipe çekiyorduk ve o gün gelip çattı.

Eskişehir'in doğal ve tarihi dokusunu inceledikten sonra meşhur Tatar böreği ile açılışımızı giderdik. İlim yayma cemiyeti yurdu ve Yunus emre Anadolu İmam hatip Lisesi ziyaretlerimiz ile Eskişehir'den Konya yollarına revan olduk. Mevlana Diyarı, Selçuklu başkenti Konya. Gördüğümüz ilgi ve alakalar, hürmetler, misafirperverlikler yine hat safhada. Turizm kentleri Antalya, Alanya, Anamur ve Mersin'in başka yönlerine de şahitlik ettik. Antalya'nın Şelaleleri, Alanya'nın Kalesi ve Damlatış Mağarası, Mersin'in Cennet ve Cehennem Mağaraları, yöresel tatları görülmeye değerdi. Ayrıca turizm kentlerinin turistsiz daha güzel olduğunu gördük. Ve Tarsus Ashab-ı Kehf... Uzun uzun bu 'Yedi Uyurları' (doğrusunu Allah bilir) düşündük. Tefekkürlerimiz acılı Adana kebabına kadar sürdü. Kayseri, Nevşehir, Ürgüp Göreme gibi doğal mekanlardan sonra soluğu Sivas'ta aldık. Anadolu'nun da Anadolu Sivas ve Yozgat vilayetlerimizde de bizleri ağırlayan ve rehberlik eden İmam hatip liseleri idarecilerine şükranlarımızı sunduk. Gezimizin ikinci etabını başkentimiz Ankara'yı da gezdikten sonra İstanbul yolculuğu ile noktalandık.

İki yıllık Ege- Marmara ve İç Anadolu-Akdeniz turlarımızın sonunda bir yandan gezilerimizi kazasız belasız tamamlanmasından dolayı Yüce Yaraticıımıza sonsuz şükürler de bulunurken bir yandan da başta bizi bu işe teşvik eden ve destekleyen Okul Müdürümüz Sayın Mahmut YELEK'e, her türlü maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen Beyoğlu Belediye Başkanı Sayın Ahmet Misbah DEMİRCAN'a, Beyoğlu Eğitim ve Kültür Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Ahmet GÜR Beyefendiye, Sayın Ahmet AĞIRMAN'a, İlim Yayma Cemiyeti Yurt Müdürleri Sayın Fatih KARA ile Ahmet BİNGÖL'e ve dergimizin tasarımında ve hazırlanmasında katkılarını esirgemeyen Sayın Cihat ACAR'a teşekkürlerimizi borç biliriz.

Aslî Hedef: İmam Hatip Ziyareti

Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun olmuş, mensupları için çalışan ağabeylerimizin fikir babalığını yaptığı, başta Mahmut hocamız olmak üzere bütün hocalarımızın büyük bir gayret ile hazırlamaya çalıştığı bir proje: “Genç Gezinlerle Adım Adım Türkiye”. Geleceğin insanların yetiştiği okulda talebelerin yaşadığı toprakları öğrenmek, tarihini anti oryantalist bir pencereden irdelemek, kültürel miraslarımıza sahip çıkmak başlıca amaçlar arasında.

Bu amaçların belki de en önemlisi gidilen şehirlerin İmam-Hatip Liselerini ziyaret etmek. Çünkü İmam-Hatipler tek bir müessesedir. Bu müessesenin mensupları birbirleriyle kardeşler, aynı fikri amacı gayeler, aynı amaçlara hizmet eder ve tek bir vücut gibi hareket ederler. İmam-Hatipli demek ön safta kıyamda duran demektir. Necip Fazıl'ın gençliğe hitabesine doğrudan muhatap olan demektir. Herhangi bir ortamda falanca Anadolu, meslek, fen liselerinin öğrencileri birbirleri ile kaynaşamazlarken; bir imam hatipli her zaman başka bir imam hatipli ile ortak değerlerini paylaşabilir. İşte bu imam hatiplerdeki muhabbetin gereğidir. Bütün İmam-Hatipler aynı çatı altındadırlar ve mensupları bir uhuvvet içinde yaşarlar.

Bu yıl ikincisini düzenlediğimiz projemizde Akdeniz ve İç Anadolu'da Eskişehir, Konya, Mersin, Kayseri ve Sivas İmam Hatip Liselerini ziyaret ettik. Derslerini bölüp “Yusuf'un Üç Gömleği” kitabını gücümüzün yettiği kadarıyla hediye etmeye çalıştık. Anadolu toprakları üzerindeki kardeşlerimize bir okullarının da İstanbul'un Beyoğlu İlçesi'nde olduğunu hatırlatarak kapımızın her dakika sonuna kadar açık olduğunu vurguladık.

Gezi çerçevesinde ülkenin sosyal ve dini durumunu adeta bir tokat gibi yüzümüze vurduk ve bu hale gelmemizin altında yatan sebepleri kurcalamaya başladık. Gördük ki bu durumun apaçık sebebi 1980'de İmam-Hatiplerin üzerinden silindir gibi geçilmesi ve 28 Şubat'ta aşılması olanaksız bir duvar örülmesiydi. Temeli bozuk olan bir toplumun yaşayıp ilerlemesi mümkün görülmez. Bu sorunların derinine inip çözümler aramaya başladık elhamdülillah.

Günümüzde İmam-Hatipler, modernitenin arasında sıkışıp kalmış, kendi içerisinde mücadele vermeye çalışan bir kurum halini almış. Beyazların içine atılmış siyah bir kıyafetin bütün çamaşırları boyadığı gibi İmam-Hatiplere gönderilen çürük nesil bu müessesenin adını karalamakta. İmam-Hatipler önce kendi içinde belirli bir çalışma yapmalı ki şahlanıp bütün dünyaya meydan okuyabilsin. İslam'ın temsilcileri olarak başları dik, alınları ak dolaşabilsinler. Allah yardımcımız olsun.

Ziyaret ettiğimiz İmam-Hatiplerde anlaşılıyor ki bu, biraz çaba ve gayretle mümkün. Bütün İmam-Hatiplerin başını çekecek, onları birleştirecek bir lider ihtiyacı revaçta. İnanıyorum ki “Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi” bu liderliği yapabilecek güçte. Beyoğlu İmam-Hatip olarak bu zorlu ve şerefli görevin altından kalkmayı Allah bize nasip eylesin.

A.Faruk ÇİFTLER

BESMELE'NİN ÖNEMİ

Besmele (BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM) hakkında bir kitaptan okuduğum bir ifade çok hoşuma girmişti. “Bir işe başlarken, Allah'ın ismiyle hareket etmiş olmak şuuru lisanla ifade etmek kelimeleri... Besmele budur. <<Allah'ın ismiyle.>> veya <<Rahman ve Rahim olan Allah'ın ismiyle>> manalarına gelen her iki şeklin de, Besmele olabilmesi için zahiri manalarını herhangi bir dil içinde tekrarlamak değil, herkesin bildiğini aslıyla söylemek icap eder. Bu, tercümeyle girer ve sıgar işlerden değildir.” Evet, Üstad Necip Fâzıl böyle bahsetmiş bir kitabında besmeleden. Necip Fâzıl'ın da dediği gibi besmele, bir işi yaparken Allah'ın bize şah damarımızdan yakın olduğunu hatırlamaktır ve bu şuuru lisanla ifade etmenin kelimeleridir. Ben gittiğim birçok yerde büyüklerimden bir besmele bahsi dinlemişimdir. Allah'a şükürler olsun ki bu gezimizde de Yâkup Dede'den bir besmele bahsi dinledik. Orada besmele'nin öneminden bahsetti ve şükürler olsun bizi aydınlattı.

Bazen düşünüyorum kendi kendime ve diyorum ki, eğer büyükler Besmele'ye bu kadar önem veriyorlarsa onu önemli yapan nedir? Ve kısa bir süre sonra yine şükürler olsun Üstad Necip Fâzıl'ın bir kitabında yukarıda alıntı yaptığım cümleyi görüyorum... Bir tebessüm alıyor beni...

Besmele öyle bir huzur verir ki insana bazen insan kendini kurtuluşa ermiş zanneder ve Besmele insanı her zaman iyiye yönlendirir. Bir insan kötü bir iş yaparken besmele çekmez. Hattatlar dahi hattatlığa Besmele'den başlarlar. Çünkü bizim temel yaşam kaynağımızdır Besmele. Hayatımızda su gibi önemi vardır. Herhalde dünyada en çok kullanılan kelimelerden biridir. Ben bir günde Besmele'yi en az on kere (namazlar hariç) kullanırım herhalde. Zaten otobüse binerken, bir işe başlarken (Allah'ın râzı olduğu) ve daha birçok iş yaparken kullanıyoruz. Su içerken dahi Besmele çekiyoruz ve bu bizi huzurlu kılıyor.

BESMELE İLE İLGİLİ BİRKAÇ HADİS

Besmele ile yenen yemek bereketli olur. [İbni Mace]

Yemeğe başlarken, Allah-ü Teâlâ'nın adını anın, yani Besmele çekin! Başında Besmele çekmeyi unutan, hatırladığı zaman, "Bismillahi alâ evvelihi ve ahirihi" desin! [Ebu Davud, Tirmizi, Hâkim]

Gerçek şu ki şeytan, Besmele çekilmeyen yemeği benimseyerek kendi hakkı sayar (Müslim, eşribe 102; Ebû Dâvûd, et ime 15)

Bismillahirrahmânirrahim ile başlamayan her iş bereketsizdir, devam etmez ve köksüzdür. (Müsned 2/259)

Bana öyle bir âyet indirildi ki, Dâvûd oğlu Süleyman'la ben den başka kimseye indirilmedi. Bu Bismillâhirrahmânirrahim'dir. (Heysemî, 7:86)

SELAM VE DUA İLE...

GEZİ DERKEN?

Seyahat. 21. yüzyılda bir turizm faaliyeti sadece. Seyyahlar gitmiş ve yerine turistler gelmiş. Aradaki farkı anlayabilmek için turizmin ne olduğunu öğrenmek gerek:

Çok yakın zamanlara kadar gezmek, yaşadığın yeri terk etmek, dinlenmek için seyahate çıkmak halkın nazarında mantık sınırlarında kendine yer bulabilen bir mefhum değildi. Bir yerden başka bir yere gitmek tehlikeli, yorucu ve uzun süren bir fiil idi. Askerler, göçmenler, tüccarlar dışında kimse için seyahat diye bir gündem yoktu. Halk tabakaları arası gelir farkının fazla olması hasebiyle halk her gün çalışırdı. Dinlenme günleri ise Paskalya Noel gibi dini bayramlar ve festivallerdi. Seyyahlara yabancı ülkelerde ajan, ticaret sırlarını çalan kimseler gözüyle, kuşkuyla bakılırdı. Derken dünya Sanayi Devrimi ile yeni bir döneme girdi. Artık insanlar daha az çalışıyor, daha çok para kazanıyordu. Yolların güvenliği sağlandı. Ulaşım imkânları buharlı gemi ve tren ile hiç olmadığı kadar arttı. Halk tabakaları arası gelir düzeyi azaldıkça sıradan halk, burjuvayı taklit etmeye başladı. İlk olarak dinlenmek için seyahate çıktı insanlar. İlk turistik mekânlar İngiltere'deki Bath ve Almanya'daki Baden-Baden kaplıcalarıydı. Ardından deniz kıyılarına tatil için yeni yerleşkeler kuruldu. Thomas Cook isimli biri gidişatın farkına vardı. İnsanların artık zamanı ve parası vardı ama işi yoktu. Onlara bu parayı ve zamanı harcamaları için bir fırsat vermek gerekiyordu. Thomas Cook'un Turistik Mısır Seferleri ile turizm başlamış oldu.

Net bir şekilde görüldüğü gibi turizm bir öğrenme, anlama, aktarma, geliştirme, inceleme, faaliyeti değildir. Bir para harcama faaliyetidir. Turistlerin tek amacı ellerindeki makinelerle çat çat fotoğraf çekmek, hediyelik eşyalar alıp, yöresel yemekleri yemektir. Kısacası var olan parayı tüketmenin onlarca yolundan biridir sadece. Turistik bir geziden sonra elinizde kalan tek şey para harcamış olmaktır. Dolayısıyla gezilerinizde turist olmamak için gayret göstermenizi tavsiye ediyoruz.

ZAMANE SEYYAHIN'IN NOTLARI

A.Faruk ÇİFTLER

Sevgili okurlar,

Size bugüne kadar yaptığım birçok seyahatimden kalan çıkarımlarımı ve seyahatini kolaylaştırabilecek olan fikirlerimi anlatmayı planlıyorum. Bu tür fikirlerimi anlatmamın sebebi bütün uğraşlarda olduğu gibi, gezgin olmak isteyen insanların da yoluna bir ışık tutabilmek, onların ufkunu bir nebze olsa açabilmektir.

DÜNYA TURUNA ÇIKARKEN YANINIZA ALMANIZ GEREKENLER

1-)Seyahatte ne tür kıyafetlere ihtiyacınız olacağını iyice planlayın.

Arkadaşlar bu konu gezginlerin en çok başını ağrıtan konulardan birisi; çünkü bir gezgin kesin olarak bir bölgede belli bir zamanda havanın nasıl olacağını bilemez en fazla tahmin edebilir. İşte bundan dolayı gezginlerin meteoroloji bilimiyle aralarının iyi olması gerekmektedir. Eğer aranız meteoroloji bilimiyle iyi olursa sadece hava durumu ile yetinmeyerek kendiniz de çok ince hesaplar yaparak seyahatinizin kolaylaşmasını sağlayabilirsiniz. Ve şunu da eklemeliyim ki şık olmak iyidir ancak yolda değil! Çünkü yolda siz yerleşik hayatta değilsiniz; bu yüzden yeri gelecek, birçok alışkanlığınızı belli bir süreliğine, belki de ömür boyu bırakmanız gerekebilecek.

2-Yanınıza sadece bir haftalık kıyafet alın.

Bu miktar size az gelmiş olabilir ancak emin olun yetecektir. Yukarıda da belirttiğim gibi yolda şık olunmaz! Bu yüzden her gittiğiniz yerdeki kıyafetleri kabullenebilmelisiniz. Eğer kabullenebilerseniz dünya sizin eviniz olur. Ve düşünün her gittiğiniz yerde kıyafet satan yerler var, zaten dünyada tamamen çıplak dolaşan bir millet yok diye içiniz rahat olabilir. Ülkemizde bu problem zaten yok; çünkü tekstil işi çok ucuz ve her yerde. Yanınıza bir haftalık kıyafet alın ancak ek şeyleri de unutmayın. Mesela yedek ayakkabı, güneş gözlüğü ve şapka gibi temel öğelerin çantanızda bulunmasında yarar var. Ancak mümkünse şu an en çok yapılan hatalardan birisi de akıllı telefon'un aksesuarlarının çok yer kaplamasından dolayı eşyaların ağırlaşması. Yolculukta 1 gram ağırlık bile lüzumu yoksa çok önemlidir. İnsanı çok yorar.

3-)Eşyalarınızı sırt çantanıza en uygun nasıl koyacağınızı belirleyin ve sırt çantanız ile alakalı olası şeyler düşünün. (yağmur, yırtılma vb.)

Düzenli biri değilseniz sizi dize getirecek olaylar başınıza gelebilir. Evet, doğru dedim çünkü uzun seyahatlerde ağırlıktan başka bir unsur olan dizilim de çok önemlidir. Ondan başka bir mevzu ise yukarıda da söylediğim gibi yağmurun olası olduğu bir yere sırt çantanız için korumasız gidiyorsanız çok zorlanacaksınız demektir. Sırt çantaları için korumalar çoğu sırt çantası üreticilerinin dükkânlarında bulunmaktadır.

4-) Gideceğiniz yerin kültürünü öğrenin.

Bu üç meseleden farklı olarak kültür meselesi de çok önemli bir meseledir. Çünkü bir yere gitmeden o yerin kültürünü, dini inanışlarını vb. şeyleri araştırmazsanız orada çok ciddi problemler yaşayabilirsiniz. Mesela Asya ülkelerinde dini inanışa ve örfе çok önem verilmektedir. Hatta bazı ülkelerde örfе aykırı hareket etmek suçtur. Bu tür şeylere dikkat ettiğiniz takdirde seyahatiniz çok zevkli bir hal alacaktır.

İhtiyacınız olan şey daha çok kıyafet değil; cesaret, heyecan ve yolda olma tutkusudur.

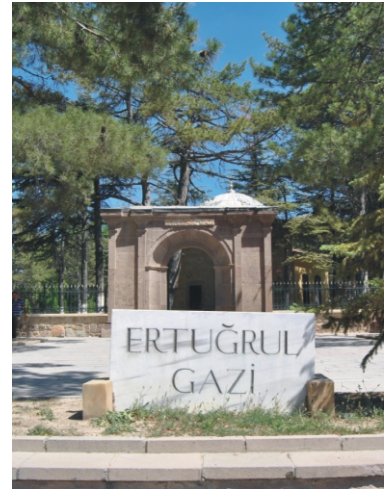
ADIM ADIM EGE-MARMARA

26 Mayıs 2013. Saat sekiz sularında Fatih Sultan Mehmed Köprüsü üzerinde Avrupa'yı arkamızda bırakıp Asya topraklarına giriyoruz.

İlk durağımız Söğüt. Söğüt sınırları içerisindeyiz. Söğüt küçük bir yerleşke... Ertuğrul Gazi Türbesi'nde buluyoruz kendimizi. Sanduka'nın etrafında farklı ülkelerden topraklar bulunmakta. Türbeden sonra Çifte Minareli Hamidiye Camii'nin içinde buluyoruz kendimizi. Geneli ahşap caminin. Avlusunda Söğüt Çocuk Kütüphanesi var.

Bilecik merkeze Söğüt'ten varışımız 30 dakikayı buldu. Edebalı Türbesine giderken sol tarafta görülmeye değer bir şelale ile karşılaşıyoruz. Bilecik'te dikkat çekmesi gereken en önemli şeylerden biri de tarihi eserlerin çoğunun Sultan Abdülhamid döneminde restore edilmesi.

İznik'e ulaştığımız zaman ilk uğrağımız Ayasofya Camii oluyor. İbadete yeni açılmış bir cami. Rehberliğimizi Faruk adında bir imam yapıyor. Faruk Bey 6 dil biliyor. Arapça, İngilizce, Rusça, Almanca, Fransızca ve Türkçeyi sayarsak bir de Türkçe. 8 ay bir süre için Ayasofya imamlığı yapmış. Halen kilise havası veren cami 7. Konsülün toplanma yeri olma özelliği de taşıyor. Namazı eda ettikten sonra İznik'i kuşbakışı gören bir tepeye çıkıyoruz. İznik bir taraftan İznik Gölü bir taraftan şahane bir görüntü bırakıyor hafızalarımızda. Daha sonra Süleyman Paşa Medresesi'ne giriyoruz. İlk Osmanlı medresesine... Yorgunluk bizi bizden aldı. Köfteci Yusuf'ta köftenin tadına vardıkten sonra nasıl uyuduğumuzu anlayamadık bile.

27 Mayıs sabahı İznik İHL yurdunda güzel bir kahvaltı yaptık. Kütahya'ya yola çıktık. Kütahya'da konaklama fırsatı bulamadık. Mola için Kütahya İHL'ye uğradık. Yarım saat kadar sonra Afyon'a doğru yola çıktık. Afyon'da karnımızı doyurup İmaret (Gedik Ahmed Paşa) Cami'ne gittik. Şadırvanında güzel bir özellik var bu caminin. Şadırvanın bir ucundan diğer ucuna fısıltı ile konuşsanız dahi ses iletimi var. Atalarımız ne güzel yapmış! Afyon evlerinin de geneli ahşap. Dar sokaklarda ilerleyerek Afyon Ulu Cami'ne vardık. Her yeri ahşap bu caminin. Betondan arınmış nadide camilerden. 40 ahşap direktten oluşan camide tek bir tane çivi dahi yok! Ve tavanında bütün Kur'an yazılmış durumda. Ne kadar mirası bizlere eksilerek kalsa da... Caminin içinde 140 senelik bir saat var. İsmi İzmir. Bir de camide Osmanlı'nın son müftüsü Hafız Ali Rıza Efendi'nin mezarı bulunuyor. Gariptir ki bu mezar 2005 senesinde rüya ile keşfedilmiş. Enteresan diyoruz ve Afyon Kalesi manzaralı bir yerde fotoğraf çektirdik.

Denizli'ye Afyon'dan üç saat kadar yol gittik. İkinci namazını Kaplanlar Cami'nde kıldık. Büyük bir şehir... Apartmanlar boy gösteriyor. Denizli'den bir gelenek aktarayım sizlere... Denizli'de sünnet edilen çocuklara sigara içiriyorlarmış âdet olarak. Çok şaşırdık açıkçası. Bildiğiniz üzere Denizli horozuyla ünlüdür. Öğrendik ki bu horozlar 4 dakikaya kadar ötebiliyorlarmış. Caddelerinin sağı solu palmiye ağaçlarıyla süslü şehirde Muhtar Kebap diye meşhur bir kebabçı varmış. Tandır kebabının tadına orda vardım hakikaten. Osmanlı'dan kalma bir yemek tandır...

Kuzu eti ve pideden oluşuyor. Yanında da Denizli yayık ayrı... Yeme de yanında yat! Denizli'de kahvaltayı Ertuğrul Gazi Tekden arkadaşımızın babasının hastanesi olan Tekden Hastanesinde yaptık. Denizli'nin ismi de şurdan geliyor. Denizli'ye önceleri çok domuz gelirmiş. Adı da domuzlu imiş. Değişe değişe Denizli olmuş. Denizli'den Pamukkale'ye uğramadan ayrılamazdık. UNESCO dünya mirası listesine alınan Hierapolis'i gezdik. Akabinde Pamukkale Travertenleri... Denizli'den Aydın'a geçiş yaptık.

Aydın'da Aydın İHL'ye uğrayıp yemek yedik ve Efes'e doğru yola çıktık. Efes'te yaklaşık bir saat gezi yaptık. Selçuk'a doğru yola çıktık. Selçuk'ta İsa Bey Cami'nde ikindi namazını eda ettik. Bundan sonra Kestanepazarı'nda kalacağımız yere yola çıktık. Gariptir ki şoförlerimiz bizi taşıyamayacaklarını söylediler! Biz de metroyla Konak Meydanı'na indik. Kemeraltı ve Kordon'da dolaştık. Hisar Camii'nde yatsı namazını eda ettik.

29 Mayıs'ta Manisa'dayız. Mesir macunundan tattık. Manisa tarzanını tanıdık. Manisa kebabını tattık. Damağımızda kalan tatlardandı. Bir buçuk saat aradan sonra Bergama'ya vardık. Enes Şamil Kiraz'ın bahçesinde Özbek pilavının tadına vardık. Doğal ortam, temiz hava...

Akhisar'a doğru yola çıktık. Akhisar'da Köfteci Hünkar'da köftemizi yedik. 30 Mayıs'ta Akhisar'dan ayrıldık. Balıkesir'deyiz. İmam-Hatip ziyaretinin ardından Zağanos Paşa Camii'ne vardık. Savaştepe'de, Akpınar Alabalık'ta enfes kaşarlı alabalık yedik. Bursa'ya doğru yola çıktık. Susurluk'a vardık bir saat içinde. Susurluk ayrılanı tattık Susurluk'ta.

31 Mayıs Ulu Camii'nde Cuma namazını kıldık. Emir Sultan Türbesi, Tophane Meydanı, Yeşil Cami ardından Çınar Kebap'ta meşhur Bursa iskender'ini tattık. Artık "Medeniyetler Başkenti"ne dönüş başladı. Bu gezimiz acısıyla tatlısıyla sona erdi. Allah nice geziler nasip etsin!

BİLECİK

Şeyh Edebali Türbesi; Osmanlı Devleti'nin manevi kurucusu olan Şeyh Edebali'nin cenazesinin bulunduğu türbedir.

Türbe, Orhan Gazi tarafından Bilecik şehrinin yukarı kısımlarında küçük bir tepe üstüne yaptırılmış. Eskiden kubbeliymiş. Lakin Yunanlıların yaptıkları saldırılarla tahrip edilen türbenin üzerine kiremit çatı örtülmüş. Yunanlılar aynı muameleyi Osman Gazi'nin babası Ertuğrul Gazi Türbesi'ne de yapmışlar.

Ertuğrul Gazi Türbesi, Osmanlı Beyliği'nin kurucusu Osman Gazi'nin babası Ertuğrul Gazi'nin Bilecik ilinin Söğüt ilçesinde bulunan türbesidir. Türbenin içinde küçük bir levhada şöyle yazıyor: "Pencere kepenklerindeki bu delikler 1921' de Söğüt'ü işgal eden Yunanlıların mezara sığıtları kurşun izleridir." Yunanlılar benzer bir hakareti de Bursa'daki Osman Gazi türbesinde de yaptılar.

İZNIK-AÇIK HAVA MÜZESİ-

İznik ismi, eski adı Nikéa'dan gelmektedir. Dönemde yaygın bir dönüştürme kuralına göre Rumca adın önüne 'sur içinde' anlamında olan is eki getirilerek isnikéa adı Türkçede İznik olmuştur.

İznik'e okul ile gitmeden önce bir de ailemle gitmiştim. Ama arkadaşlarla gidince bi ayrı güzel. İznik'te, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı'dan izler görüyoruz. Ayrıca Hristiyanlık için de önemli bir yer İznik. Çünkü 1. ve 7. Konsül burada toplanmış. Birçok devlete de

başkentlik yapmış olan İznik adeta "açık hava müzesi". (Gölü de unutmamak gerekir.)

İznik Ayasofya Camii, dört bir tarafı surlarla çevrili İznik'in merkezinde bulunuyor. Hristiyanlıkla ilgili önemli kararların alındığı 1 ve 7. konsül bu kilisede toplanmıştır. 1331'den sonra Orhan Gazi camiye dönüştürdüğü kiliseye Kanuni Sultan Süleyman (1520-1566) döneminde, Mimar Sinan bir mihrap ilave etmiştir. Camiinin bir kısmı ibadet amaçlı kullanılırken bir kısmı da müze amaçlı kullanılıyor. Yani Hristiyanlık motifleri kapatılmamış. Biz namaz kılarken Hristiyanlar da gelip kiliseyi(?) gezebilirler yani.

Osmanlı'da ilk bilim yuvası nerede kuruldu denirse, bunun Orhan Bey zamanında 1330'da İznik'te kurulan **İznik Medresesi** olduğunu söyleyebiliriz. Manastırdan çevrildiği için Manastır Medresesi olarak da bilinir. Bu medresede, zamanının tanınmış müderrislerinden Davud el-Kayserî, Taceddin-i Kürdi, Alaeddin Ali Esved'in eğitim verdiğini biliyoruz. Müderrisler Selçuklu medreselerinin bulunduğu Konya, Kayseri ve Aksaray'dan İznik'e gelerek de dersler vermiştir. Mısır, Suriye, İran ve Türkistan gibi ülkelerden ünlü hocalar da getirtilmiştir. Çünkü Osmanoğullarının medreseleri olmadığından dışarıdan müderris getirme ihtiyacı doğmuştur.

AFYON

1472 yılında Fatih Sultan Mehmet'in vezirlerinden olan Gedik Ahmet Paşa tarafından inşa ettirilen **Afyon İmaret Camii**, Gedik Ahmet Paşa Camii olarak da adlandırılıyor. Bu muazzam mimariye sahip olan ibadet mekânının bir minaresi var ve tek şerefeli. İmaret Camii Camii'nin burmalı ve yivli minaresi Osmanlı taş işçiliğinin en güzel örneklerindedir. Minareye dikkatli bakınca maviliği fark ettik ve onların da yivler arasına yerleştirilen lâcivert renkli Kütahya çinisi parçaları olduğunu öğrendik.

Anadolu'daki ahşap camilerin en güzel örneklerinden biri olan **Afyon Ulu Camii** aynı zamanda Afyon'un da en büyük ve en eski camii. Selçuklu valisi Sahib Ata Fahreddin Ali'nin oğlu Nusreddin Hasan Bey tarafından 1273 tarihinde yapılmıştır. Ben İmam-hatip ziyaretinden dolayı gidememiştim ama arkadaşlarımın anlattığına göre içeri girince buram buram ahşap kokusu geliyormuş. Sütunları ve tavanı ahşap olan camiinin eskiden tavanında Kur'an'ın tamamı yazılı imiş. Öğrendikleri bir ilginç bilgi de camiide hiç çivi kullanılmamış olması. Ayrıca camiinin minberi günümüze kadar orijinal şekliyle ulaşmış. Camii, 40 ahşap direk üzerine oturtulmuş olması sebebiyle "**Kırk Direkli Camii**" olarak da anılmaktadır.

MANİSA

Manisa Sultan Camii

Kanuni Sultan Süleyman, annesi Ayşe Hafsa Sultan adına Mimar Acem Ali'yi cami, medrese, sıbyan mektebi, imaret ve hankahtan (dervişlerin sohbet ve zikir için toplandıkları yer) meydana gelen bir külliye inşa etmesi için görevlendirmiş. 1522 yılında tamamlanan bu yapılara daha sonra dar-üş şifa ve çifte hamam ilave edilmiş. Cami 16.yüzyıl Osmanlı mimarisinin Manisa'daki en önemli örneklerinden. Ünlü Mesir Macunu'nun halka saçıldığı cami olması sebebiyle halk arasında Mesir Camii adıyla da anılmakta. Mesir Macunu'ndan bahsetmişken hikayesini de anlatmadan geçmek olmaz. Şöyle ki: 1522 yılında Yavuz Sultan Selim'in eşi, Kanuni Sultan Süleyman'ın annesi Ayşe Hafsa Sultan hastalanınca, dönemin ünlü hekimi Merkez Efendi, 41 çeşit baharatı karıştırarak elde ettiği ürünü Sultan'a yedirmiş. Bir süre sonra iyileşen Ayşe Hafsa Sultan, bu macunun her yıl aynı dönemde üretilerek halka saçılmasını buyurmuş.

Bunun üzerine her yıl nevrüz günü 41 çeşit baharat karıştırılarak hazırlanan mesir macunu, Sultan Camii'nin kubbe ve minarelerinden halka saçılıyor. Minare ve kubbelerden saçılan ve şifalı olduğuna inanılan mesir macununu kapabilmek için Türkiye'nin çeşitli illerinden Manisa'ya gelerek Sultan Meydanı'nda toplananlar ilginç görüntüler oluşturuyor.

BALIKESİR

Zağanos Paşa Camisi; 1461 yılında Fatih Sultan Mehmet'in vezirlerinden Zağanos Paşa tarafından Balıkesir'de bir külliye olarak yaptırılmış. Günümüzde hamamı ve camisi ayakta. Cami, Fatih'in 48

adamının görevlendirilmesiyle 6 haftada yaptırılmış ve 3 Mart 1461 günü büyük bir törenle ibadete açılmış. Kible tarafındaki dış cephesinde bir mermer saat bulunuyor. Başka camilerde örneği olmayan ve 02.30'u gösteren bu mermer saatin dış cepheye koyulma sebebi ise bilinmiyor. 1000 kişilik kapasitesiyle Balıkesir'in en büyük camisi Zağanos Paşa Camisi, Balıkesir'in tam ortasında yer almakta. Mehmet Akif Ersoy, Kurtuluş Savaşı döneminde bu camide bir hutbe vermiş ve vatani kurtarma konusunda halkı heyecanlandırmıştır. Ayrıca Mustafa Kemal'in hutbesini okuduğu ilk ve tek camiidir. Biz bu güzelliği yaşayamazsak da camiinin minaresinden şehrin her tarafı izlenebilmekte imiş.

EGENİN İNCİSİ : İZMİR

İzmir, Türkiye'nin en büyük 3.şehri.Yunan adalarına yakınlığından dolayı ve 1.Dünya Savaşı sonrası Yunan işgali ve 1492 yılında Sultan 2.Bayezid'in Endülüs'ten getirdiği Yahudileri buraya yerleştirmesinden dolayı şehirde çok fazla Rum ve Yahudi yaşamakta. İzmirli iki bölgenin kuzey kısmında zenginlik ve refah hüküm sürerken, körfezin güney kısmı ise gecekonduyla doludur.

Biz ise Aydın'dan geldiğimiz için şehre güneyden giriyoruz -bir İzmirli olarak bu manzaradan utanıyorum- ve Kestanepazarı'nda akşam yemeğimizi yedikten sonra kısa bir şehir turu için Konak'a iniyoruz.

İZMİR SAAT KULESİ

Sultan II. Abdülhamit'in tahta çıkışının 25. yılı için 1901'de Sadrazam Mehmet Said Paşa tarafından yaptırılan kule 25 metre boyunda olup, Kuzey Afrika temasından esinlenilmiş. Kulenin saati Alman İmparatoru II. Wilhelm'in hediyesi imiş. 1974 *İzmir Depremi* sırasında hasar alan kulenin saat kadranları üzerindeki son kat yıkılmış ve saat depremin oluş saati olan 02.04'te durmuş. İki yıl içerisinde kule onarılmış ve saat tekrar çalışır vaziyete getirilmiş. Saat kulesini gece görme şansını yakaladığımız için şanslıyız. Eskiden kulenin yanında bir tramvay hattı çalışmış. Bugün de İstiklal Caddesi ve Bursa'da bulunan nostaljik tramvay gibi buraya da bir tramvay hattı çekilebilir.

KEMERALTI ÇARŞISI

Bu çarşı, 1650-1670 yıllarından itibaren deniz kıyısının doldurulması ve yeni yerleşim alanları ile ticarethanelerin açılması ile oluşturulmuş. 1592'de inşa edilmiş Hisar Camii'nin bulunduğu mevkiden yayılmaya başlamış.

Çarşının en önemli yapısı 1744 yılında Hacı Beşir Ağa tarafından yaptırılan Kızlarağası Hanı'dır. Kemeraltı Çarşısı ilk yıllarında üzeri tonoz ve kiremit örtülü, sokakları kaplayan bir kapalı çarşı görünümündeymiş. Bugün üzeri açık olan ara sokakların bir bölümünün de üzeri beşik tonozla örtülü idi.

Günümüzde İzmir'in en önemli alışveriş mekanıdır.

Tonoz ve kubbeli bazı dükkânlar özelliğini korumuş olmalarına rağmen bu çarşığı modern iş merkezleri, mağazalar, kafeteryalar ve sinemalar işgal etmekte. Bunların yanı sıra Türk el sanatları örneklerini yansıtan seramiklere, çini panolara, ağaç eserlere, madeni eserlere, düz dokuma yaygıları ile halı ve kilimlerin satışının yapıldığı dükkânlar da burada bulunmakta. Biz çarşığı gece gezdiğimizden dolayı bütün dükkânlar kapalıydı; bu yüzden çarşının canlılığını, Kızlarağası Hanı'nda çay içme zevkini tadamadık.

İSA BEY CAMİİ

Efes'ten ayrıldıktan sonra hem namazımızı kılmak hem de camiye gezmek için İsa Bey Cami'nde mola veriyoruz.

İzmir'in Selçuk ilçesinde, Artemis Tapınağı'yla Saint Jean Kilisesi arasında olan bu cami 1375 yılında Aydınoğlu İsa Bey tarafından yaptırılmış. İsa Bey Camii, Türk mimarlık tarihinin Anadolu Beylikleri dönemine ait en eski ve gösterişli eserlerinden biriymiş.

Sultanahmet, Süleymaniye ve benzeri camilerde gördüğümüz avlu sistemi ilk kez burada denenmiş. 19. yüzyılda kervansaray olarak da kullanılmış. Caminin doğu ve batı kapısının üstünde yükselen iki minareden birisi tamamen, diğerinin ise şerefeden yukarısı 16. yüzyılın ortalarında meydana gelen depremlerde yıkılmış.

Caminin alt kısmında hediyelik eşya dükkânları var fakat bütün dükkânlar gibi hepsi çok pahalı. Bu dükkânlardan birinin sahibi ise bu caminin eski imamıymış ve dükkânında birçok dile çevrilmiş Kur'an satıyor ve gelen turistlere tebliğ ediyormuş. Aynı zamanda bu camiye kendisi bize tanıttı.

PAMUKKALE - HIERAPOLİS

Denizlinin en büyük cazibe merkezi Pamukkale-Hierapolis UNESCO Dünya Mirası Listesine 1988 yılında girmiş. Zaten bizim de Denizliye uğramamızın temel sebebi de burası.

Bize anlatılana göre, çirkinliğinden bıkan çoban kızı, canına kıymak için kendini sulara atar ve Hierapolis'in sularında güzeller güzeli bir kıza dönüşür.

Hierapolis'in temelleri Frigler döneminde atılmış ve adını Helenistik dönemin Bergama kralı Telephoss'un karısı Hiera'dan alır. Bu kent Hıristiyanlığın Anadolu'da yayılmasında en önemli rollerden birini üstlenmiş, aynı zamanda İsa'nın on iki havarisinden biri olan St.Philippe'in öldürüldüğü kentmiş. Bu nedenle MS.4.yüzyılda da onun anısına din merkezi ilan edilen Hierapolis, daha sonra doğunun kılavuzu unvanını alarak İ.S. 96 ile 162 yılları arasında en parlak dönemini yaşamış. İ.S. 395 yılında Bizans yönetimine geçen Hierapolis artık Piskoposluk merkezi hâline gelmiş. Fakat günümüzde gezimizde gördüğümüz üzere tiyatrosundan başka ihtişamı kalmamış harabe bir kent...

Doğa ile tarihin eşsiz buluşması Pamukkale'de bulunan ve Kutsal Kent anlamına da gelen Hierapolis antik kentine girdiğimizde çok sayıda yabancı turistle karşılaşırız fakat bizden başka Türk'e rastlamıyoruz. İnsanlar bu güzelliği görmek için binlerce km öteden geliyor fakat biz kafamızı kaldırıp bakmıyoruz bile.

Travertenlerin nasıl oluştuğu hakkında kısa bir bilgi vermek gerekirse, termal suyun içindeki kalsiyumun çökmesi ile oluşmuş. 2700 metre uzunluğunda ve 160 metre yüksekliğindeymiş. Parlak beyaz rengiyle Pamukkale'yi 20 km uzaklıktan bile görmek mümkünmüş. Pamukkale'deki suların sıcaklıklarının (her ne kadar bizim girdiğimiz su soğuk da olsa) 35-100 C arasında değiştiğini söylediler.

Termal maden sularının varlığı ve yörenin olağanüstü görünümünü antik çağ insanlarını da etkilemiş. Dönemin zenginleri Roma'nın ve Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden gelip, yaşamlarının son dönemlerini Hierapolis kentinde geçirmişlerdir. Buraya eski zamanın Antalya'sı da diyebiliriz. Bu nedenle kentin Nekropolis'i (mezarlığı) son

derece anıtsal ve değişik yörelere ait mezarlarla süslüdür.

Yapılan kazılarda bulunan tarihi eserler, Hierapolis Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmekteymiş fakat bizim vaktimiz kısıtlı olduğundan girme fırsatı bulamadık.

Her ne kadar Hierapolis kadar meşhur olmasa da Buldan İlçesi'ndeki Tripolis ve Honaz İlçesi'ndeki Colossea antik kentlerine de uğramak gerekir.

Beyazlara bürünmüş bu kutsal kentten ayrılırken bu yılki gezimizin en güzel mekânından ayrılmış oluyoruz.

EFES

Efes Antik Kenti İzmir'e oldukça yakın mesafede tarihi harabelerden oluşan turistik mirasımız. Efes ve çevresindeki yerleşik yaşamın izleri M.Ö 6000 yılına kadar uzanmakta. Efes Harabeleri'nin yanı sıra dünyanın yedi harikasından biri olan Artemis Tapınağı da bölgede yer almaktadır.

Efes Antik Kenti'nde ortaya çıkarılan yapıtlar bize dönemin hayatı açısından keyifli bir hikâye sunuyor. İzmir şehir merkezi ve Kuşadası'na yakınlığının da etkisiyle Efes'i yılda yaklaşık 1,5 milyon turist ziyaret ediyor, siz de en kısa sürede bu sayıya dâhil olun derim. Türkiye'nin en çok ziyaret edilen turistik merkezlerinden biri olan Efes Antik Kenti'ne akşamüzeri vardığımız için çok fazla gezemiyoruz. Efes'te birçok farklı şehir kurulduğundan ve yer değiştirmelerden dolayı, kalıntılar 8 kilometrelik bir alana yayılmış. Efes Antik Kenti olarak gezilen bölge ise o dönemin gelişmiş şehir yapısını, yaşantıyı ve mimariyi gözlemlemek için en iyi bölgedir. Antik Bölge'de ve Efes-Selçuk civarlarında arkeolojik kazı çalışmaları hâlâ devam etmekteymiş. Antik kent, 1994'ten beri UNESCO dünya mirasının kapısında bekletilmekte.

MEŞHUR MEKÂNLAR

TİYATRO:24.000 kişilik dev tiyatronun antik dünyanın en büyük tiyatrosu olduğu düşünülüyor. Oturaklar tüm ihtişamıyla ayakta olsa da, üç katlı sahnesi yıkılmış.

KÜTÜPHANE: Efes Antik Kenti'nin simgesi, Efes deyince hepimizin kafamızda canlandırdığımız yegâne şey, Celcus Kütüphanesi. M.S 125 yılında inşa edilen yapının etkileyici giriş kapısı, orijinal parçalarıyla restore edilmiş. O zamanlar parşömen-ler sarıldığı rulolar şeklinde tutulmaktaydı ve 12.000 rulo alacak kapasiteydi. Bu kütüphanenin karşısında o dönemin zenginlerinin yaşadığı hatta içinde kalorifer sistemi ve hamamların bulunduğu yamaç evler bulunmakta.

ARTEMİS TAPINAĞI : Dünyanın 7 harikasından biri kabul edilen tapınakta arkeolojik çalışmalar 1870'li yıllarda başlamış, maalesef günümüze birkaç mermer parçası kalmış. Bunların bir kısmı Londra'da, bir kısmı da İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmekte.

MERYEM ANA EVİ : Selçuk'a 7 km uzaklıktaki ev, Hıristiyanlar için önemli dini merkezlerden biri kabul edilmekte. Kimilerince Hz Meryem'in yaşadığı son ev olarak kabul ediliyormuş.

ST. JEAN BAZİLİKASI: Selçuk'ta bulunan bazilika İsa'nın en sevdiği havarisi Yuhanna adına yapılmış ve mezarının burada bulunduğu iddia edilmekte. Fakat yapılan çalışmalarda bu adamın mezarına ulaşılamamış.

Meryem Ana Evi, Selçuk/İzmir
Rahman Ketençiler © 2010

BERGAMA(PERGAMON)

MÖ 241 yılında 1.Attalos tarafından kurulan Pergamon Krallığına başkentlik yapmıştır. Günümüzde İzmir'e 103 km uzaklıkta olan Bergama, 2014 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine girmiştir. Türkiye'de kurulan ilk arkeoloji müzesini de bulunduran Bergama'daki tarihi mekânlar başlıca şöyledir:

Akropolis: Akropol son derece dik bir tepe üzerinde kurulmuştur. Yaklaşık 300 m. yükseklikteki bu tepeye kıvrılarak tırmanan bir yoldan çıkılırdı. Biz ise teleferik sistemi ile tepeye çıktık. İlk çağlardan bu yana iskân yeri olan tepenin üstünde Bergama Kral Sarayları

yer alır. Binaların alt bölgesinde Athena Tapınağı vardır. Ayrıca Kütüphane ve Trajan tapınağı da bulunmaktadır. Bunlarında altındaki terasta Zeus Sunağı bulunmaktaydı fakat ne yazık ki Osmanlı zamanında Berlin'e kaçırılmıştır. Dünyadaki en dik tiyatrolardan birisi de burada yer almaktadır. Maalesef her yıl bu tepenin yandığına şahit olmaktayım. Bergama'da ziyaret ettiğimiz tek yer olan bu tepe, görebileceğimiz en rüzgârlı mekânlardan biri olarak hepimizin hafızasında yer edinmiştir.

Kütüphane: Athena kutsal alanının kuzeyinde bitişik yapı ünlü Bergama kütüphanesinin kalıntılarıdır. Kütüphane, II. Eumenes devrine ait olup 13 X 15m boyutlarında büyük bir okuma odasına sahiptir.200.000 ruloluk kapasitesi bulunan kütüphanenin en büyük rakibi İskenderiye Kütüphanesiydi.

Tiyatro: Bergama Tiyatrosu Akropolis'e kurulmuş olup, Helenistik dönemin en güzel mimari eserlerindedir. Dünyanın en dik tiyatrolarından biri olan yapı 10.000 kişiliktir.

Dionysos Tapınağı: Bergamalılar bu göz alıcı tapınağı 250 m'lik tiyatro terasının kuzeyinde bütün gezi yerine egemen olacak şekilde inşa etmişlerdi. Uzun bir yolun bitiş noktasında yer alışı ve bütün gözleri üzerinde toplayan bir anıt oluşu ile bu eser, Roma sanat anlayışı ile birlikte Avrupa Barok mimarisini de etkilemiştir.

Zeus Sunağı: Athena Tapınağı alt terasında 25 m kadar aşağısında bulunuyordu. Akropolde yalnız temelleri görülebilen sunağın tüm mimari parçaları ve kabartmaları bugün Berlin Müzesinde eskisine yakın bir şekilde tamamlanarak sergilenmektedir.

Asklepion Asklepion ilk çağlarda dünyadaki önemli sağlık merkezlerindedir. Buradaki tedavi şekilleri arasında şifalı su, çamur kürü, spor, psikoterapi yer almaktadır. Girişte solda bulunan yapı Asklepios tapınağıdır. Burada su sesi ve telkinlerden faydalanarak hastaların iyileşmesi sağlanırdı.

Serapis Tapınağı: Eski Bergama'nın en büyük yapısı, halkın kızıl avlu olarak adlandırdığı kırmızı tuğla ile inşa edilmiş olan ve Mısır tanrılarına adanmış olan tapınaktır. Sonradan kiliseye çevrilip dünyanın ilk yedi kilisesinden biri olmuştur. Tapınağın bir kısmı günümüzde cami olarak kullanılmaktadır. Fakat vakit kıtlığından dolayı birçok yer gibi bu muhteşem yapıyı da gezemedik.

Oysa el yazmalarının ne eğreti bir ölümsüzlüğü vardır! Bir yapı çok daha sağlam, kalıcı ve dayanıklı bir kitaptır! Yazılı sözü yok etmek için bir meşale ve bir barbar yeterlidir. İnşa edilmiş bir sözü ortadan kaldırmak için toplumsal bir devrim, bir dünya devrimi gerekir...

-Victor Hugo

Bursa'nın son yıllarda maruz kaldığı en büyük darbelerden birisi -çoğu insan tarafından olumsuz değerlendirilmese de- restorasyon etkinlikleri. Yıpranmış tarihi binaların aslına uygun olarak onarılması ve halkın hizmetine tekrar açılması amacıyla yapılan bu faaliyetler, Bursa'da çok farklı bir yüzle çıkıyor karşımıza. Evet hanlar, hamamlar, külliyeleer, onarılıyor, bunun için üst düzey emekler harcanıyor, yatırımlar yapılıyor ve yıllar süren emeklerin ardından ecdadımızın bize bırakmış olduğu o harikulade eserler tekrar karşımıza çıkıyor. Karşımıza çıkan eserler aslına ne kadar uygun, yapılan faaliyetler binalara faydadan çok zarar mı veriyor, ben bunu tartışmıyorum. Bu konuyla ilgili herhangi bir çalışmam veya bilgim yok. Ama sadece benim değil düşünce ve gözlemleri belli kişilere veya ideolojilere göre şekillenmeyen, düşünceleri başka insanların düşünceleri veya menfaatler üzerinden şekillenmeyen herkesin açıkça görebileceği bir gerçeklik, Bursa'da restorasyona maruz kalmış neredeyse her binada karşımıza dikiliyor. Restore edilen binalar burjuvanın eline teslim edilmiş durumda... Yapılış amacı halkın ihtiyaçlarını karşılamak olan bu binalar, halkın parasıyla, halk için yapıldığı söylenerek onarımdan geçiriliyor ve kullanıma hazır hâle getiriliyor. Tam da çalışmalar bitip de restorasyon tamamlandığında bu binalara tekrar kavuştuğumuzu düşünerek onlara yöneliyor, içeri adım atmaya kalkıyoruz ki durumun bize söylenenden çok daha farklı olduğunu fark ediyoruz. Meğer bu bina, onarımından sonra ihalelerle insanlara kiralanıyor, insanlardan da burayı fahiş fiyatlarla satış yapan, sadece belli gelir düzeyine sahip kimselerin gelip faydalanabildiği çay bahçelerine, lokantalara, eğlence merkezlerine dönüştürüyormuş! Sözde halkın faydalanması için yapılan binalar sadece belli kimselerin hizmetine sunuluyormuş!

Her tarihi yapıda, her mezar taşında her kitâbede tarihimizin, kültürümüzün ve yüzyıllara ve üç kıtaya yayılan medeniyetimizin izleri var. Ahmet Hamdi Tanpınarın da dediği gibi: *“Uğradığı değişiklikler, felaketler ve ihmaller kaydettiği ileri ve mesut merhaleler ne olursa olsun o, hep bu ilk kuruluş çağının havasını saklar, onun arasında bizimle konuşur, onun şiirini teneffüs eder.”* Evliya Çelebi Bursa'dan bahsederken: *“Ruhaniyetli bir şehirdir.”* der. İşte bu ruh Bursa'nın kadim yapıtlarında sürdürmektedir

yaşamını. Farkındalıkla gezmeseniz bile hissedersiniz bu ruhu, Emirsultan'daki basit bir mezar taşında, ya da sokak aralarındaki harabe bir çeşmede. Adeta sizinle konuşur, tüm kitabeler, çeşmeler, hanlar, külliyeler. Asırlara kök salmış medeniyetin tohumlarının atıldığı bu şehir adeta hâlâ birer tohum saklamaktadır her köşesinde. İşte bu restorasyonlar bu tohumları aç ve gözü dönmüş bir kargalar misali yüzyıllardır korunduğu yerden çıkarıyor ve kendi menfaatleri için parçalamaktan hiç çekinmiyor. Halk tarafından onarılan binalar halk tarafından kullanılmıyor. Üstelik bu işin sorumluları yapmış olduklarında en ufak bir yanlışlık görmedikleri gibi bu yaptıklarıyla tarihe saygı gösterdiklerini, halka hizmet ettiklerini sanıyorlar. Halkın giremediği bu binalarda beslendikleri kaynaktan, yani insandan koştukça ruhaniyetlerini yitirip gidiyorlar.

Hepimizin ortak arzusu yapılan bu katliamlara son verilmesi ve halk için olanın halka geri teslim edilmesidir. Unutmayın biz daha fazla çay bahçesi ve lokanta istemiyoruz. Biz tarihimiz ve medeniyetimizle bağlantıya geçebileceğimiz, kültürümüzü hissedebileceğimiz mekânlar, yapılar istiyoruz. Bize ait olanla tekrar buluşmak dileğiyle...

Güncel Olan Tarihi Kayıplar: Hatalı Restorasyonlar

A.Faruk ÇİFTLER

İnsanlar için kendi tarihini bilmek önemlidir. Bundan da önemlisi o tarihi bilerek gelecek ile alakalı insanın ufkunun açılmasıdır. Bu yüzden insanların geçmişlerini araştırma istekleri ortaya çıkar. İnsanlar tarihlerini insanlardan kısıtlı olarak öğrenebilir. Tarih insanlardan, kitaplardan ve mimariden yani yapılardan öğrenebilir. İnsanlar yalan söyleyebilir. Kitaplarda yalan yazabilir ancak binalar yalan söylemez de, yalan yazmaz da...

Bundan dolayı insanlık tarihi için mimari çok önemlidir. İnsanlar medeniyetlerini hep binalar ve yapılar üzerine kurmuşlardır. (Mesela Müslümanlar, Mekke'deki Kâbe /Yahudiler, Kudüs'teki Mescid-i Aksa/Günümüzdeki Hıristiyanlar Vatikan'daki Katedral ve Kudüs'teki Kıyamet Kilisesi) İşte insanların mimariye verdikleri önemi örneklemiş olduk.

Mimariye verilen önem yeterli değil ancak mimariye verilen zarar fazla. Günümüzde yapılan hatalı restorasyon (yenileme) çalışmaları Osmanlı ve Selçuklu tarihinde yapılmış çeşitli külliye, medrese, kümbet, kubbe, cami, kervansaray vb. inanamayacağınız kadar çok yapıya zarar vermiş durumda. Tarihi yapılar hatalı restorasyon çalışmaları ile her dakika karşı karşıya geliyor.

Milliyet Gazetesinin verdiği habere göre İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2013 yılında tarihi eserlerin restorasyonu için 1 MİLYAR 155 MİLYON TL bütçe ayırmış. Tabi ki bu işi yaptırırken başına denetim memuru ve bu tarihi eserler hakkında yüksek derecede bilgili kişileri koymuş. Bir düşünün diğer şehirlerde (denetim memuru ve bilgili kişi) bunun onda biri kadar paranın hatalı bir restorasyona harcadığını. İnanılmayacak kadar para, inanılmayacak kadar alın teri boşa gidiyor. Haydi bunu bırakın, bunun devlet bütçesine verdiği zararı düşünelim her sene 100 Milyon TL harcansa, 10 senede 1 Milyar TL ve onlarca hatalı restorasyon...

Türkiye'de restorasyon işleyişi kısaca şöyle; Uzmanlar, bir eserin restorasyon ihtiyacını tespit ediyor ve proje ihalesini yapıyorlar. Sonra Anıtlar Yüksek Kurulu'nun onayına başvuruluyor. Kurul projeyi inceliyor. Proje onaylanırsa uygulama süreci başlıyor. Ve yapılıyor.

Ne yazık ki Türkiye'de bilim kurulu diye bir şey olsa da hiçbir işlevi yok. Eserlerin bilimsel araştırmalar sonucunda restorasyonlarının yapılmasının yüzde yüz daha kaliteli olacağını düşünüyorum...

Bursa Camileri'nin ruhu, rayihası ne İstanbul Camilerine ne de Anadolu'daki diğer camilere benzer. Bursa'yı gezen herkes bu farklı dokuyu fark eder. İsmi koyamasa da bu farklılık kimseden gizlenemeyecek kadar merkezdedir. Bu farkın kaynağı Bursa'nın Osmanlı tarihindeki yeridir. Bursa'daki tüm camiler; devletin zirve dönemini temsil eden ihtişamlı ve gösterişli İstanbul camilerinin aksine mütevazı fakat devletin geleceğini içten içe size fısıldayan bir sessizliğe sahiptir. Gezenler bunu göremezler ama hissedebilirler. Evliya Çelebi'nin dediği gibi: *"Bursa ruhaniyetli bir şehirdir."*

EMİRSULTAN

Emirsultan. Eğer sadece 1 saatiniz varsa Emirsultan'ı ziyaret etmek için, bunu yatsı namazıyla değerlendirmeniz en iyisidir. Çünkü o vakitlerde şehir susar. İnsanlar konuşmaz, makineler çalışmaz. O vakit sadece siz ve Emirsultan kalır; mütevazı fakat insanı içine çeken o ruhaniyetli külliyesiyle. Küçük avlusundaki şadırvana oturduğunuz vakit camii ilk kez konuşur sizinle. Yüzyıllar boyunca orada yaşanan her olayı, hissedilen her duyguyu, duyumsarsınız güvercin kanatlarında, yere düşen her damlada. Hissedilen o duygu ne sadece hüznü ne de sadece sevinç ne de sadece heyecandır. Orada hissedilen asırlara dayanan medeniyetimizin temelini oluşturan her bir duygunun, fikrin ve yaşantının bir karışımı orada duyumsanan tüm bunları içinde barındıran rayihanın ta kendisidir.

Talha BOZ

Ulu Caminin ortadaki kubbesinin altında havuzlu, 18 köşeli bir şadırvan bulunur. Ulu Cami'nin özelliklerinden birisi olan şadırvanın yapılma nedeni şöyle hikaye edilir: Cami yapımı için arazi istimlak edilirken, şadırvanın bulunduğu yerdeki toprak parçasının sahibi olan hanım, arazisini satmak istememiş ve arazi zorla alınmış. Ancak daha sonra, zorla alınan yerde namaz kılınmaz düşüncesiyle o yere şadırvan yapılmıştır.

İSLAM'DA MAKAM BAKIMINDAN 5. MERTEBEDE

Ulucami'nin bir diğer büyük özelliği ise yine en çok BURSA halkının bilmediği 5. mertebede olmasıdır.

İslam'da en yüksek mertebeli ibadethane Mekke'deki Mescid-i Haram'dır. Diğer Sıralama ise şöyle..

1. Mescid-i Haram (Mekke)
2. Mescid-i Nebevi (Medine)
3. Mescid-i Aksa (Kudüs)
4. Emeviye Camii (Şam)
5. Bursa Ulucami / Diyarbakır Ulucami

Bu arada özellikle belirtmeliyim ki 5.'lik konusunda Diyarbakır Ulucami için de aynı durumdan bahsedenler var. Diyarbakır Ulucami ise Anadolu'da yapılan ilk camidir ve Şam'daki Emeviye Caminin benzer planlısıdır.

Fakat Bursa Ulucami'nin en yüksek 5. Mertebeli cami olduğuna dair pek çok din aliminin ve evliyanın sözlerinde ve yazdığı eselerde açıkça görünmektedir.

En bilinenleri;

İsmail Hakkı Bursevi, Molla Gürani, Akşemsettin, Molla Fenari, Emir Buhari (Emir Sultan), Somuncu Baba, Mehmet Emin Tokadi, Aziz Mahmut Hüdayi... Bu kişilerin eserlerinde ve çeşitli konuşmalarına ait kayıtlarda bu konuda ittifak içinde olduklarına dair açık kayıtlara rastlanmıştır.

Minber bütünüyle kainatı sembolize ediyor. Minberin giriş kapısının üzerindeki kitabede altın yıldızla Osmanlıca olarak, 'Yıldırım Beyazıt Han tarafından hicri 804 (miladı 1402) yılında yaptırılmıştır' ibaresi yer alıyor. Sarmaşık motifleriyle süslü olan tırabzanların sağ çıkış ikinci kolunu üzerinde süsleme motifine uygun sülüs tarzda yazılmış, Devaklı Abdülaziz oğlu Mehmet işi ibaresi dikkat çekiyor. Sanatkarın bu imzası son yıllarda fark edilmiş.

Minberin doğu cephesinde, biri dar dikdörtgen, diğeri alanı daha geniş üçgen biçiminde, bir diğeri en altta şerit halinde uzanan taşıyıcı dolap serisi banko olmak üzere birbirine bitişik üç kompozisyon alanı bulunuyor. Üçgen ve dikdörtgen yüze ikisi birlikte Güneş Sistemi'nin kabartma formlarla işlendiği bir alan var.

Gezegenerler, Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün, Pluto şeklinde olan Güneş'e uzaklık sıralaması da doğru. Büyüklük mukayesesi de baz alındığında Dünya'dan elli bin defa daha büyük olan Güneş, büyük bir ustalıkla mükemmel şekilde işlenmiş durumda.

ULUCAMI'DEKİ HAÇ ve YAHUDİ YILDIZI SÜSLEMELERİ

Ulucami'nin henüz nedeni tam olarak bilinmeyen bir başka özelliği de Kuzeye bakan kapısının sol üstündeki pencerenin üst kemerinde bulunan süslemeleridir.

Bu pencereye baktığınızda muntazam kesilmiş 3 tane şekil var. Bildiğimiz haç, Yahudi Yıldızı ve henüz neyi sembolize ettiği bilinmeyen bir şekil. Aynı şekilde Kuzey Kapısının solundaki minarenin yanında bulunan pencerenin parmaklıkları diğerlerinden farklı olarak Haç şeklindedir. Etrafı da kilise mihrabı tarzında ve beyaz mermerdendir. Bunlarla ilgili çok söylenti var ama bulunan tek tarihi bilgiye göre 1860'lardaki büyük depremde hasar gören caminin yapımı için dönemin Yahudi ve Hıristiyan bankalarından borç istenmiş.

Onlar da borç yerine hibe vereceklerini ama pencerelerde böyle süslemeler yapılmasını istemişler. Mecburen kabul edilmiş fakat sonradan oyuna geldiklerini anlayan devlet yöneticileri bir tanesindekini bilerek bırakmak şartıyla diğer süslemeleri sildirmişler. Kalanı da "En kötü günümüzde bile çıkarıcılık yapmaktan çekinmeyenlerin olduğunun ibreti olsun" diyeymiş. Diğer Haç şeklindeki parmaklıkların durumu bilinmiyor.

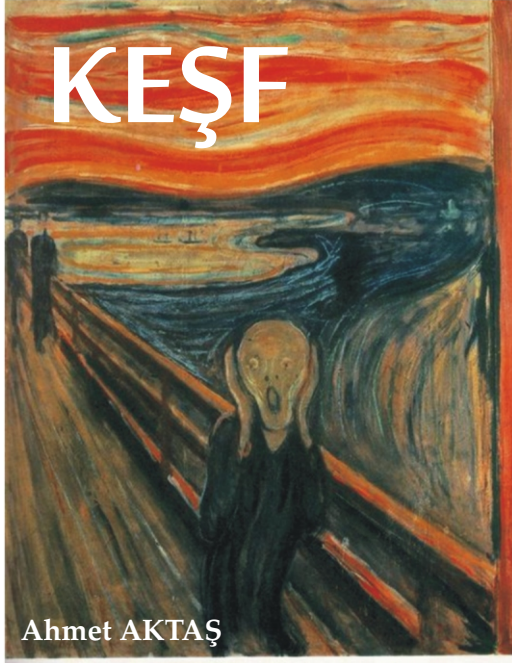
Talha BOZ

Akhisar'dayız.

Uzun yıllardır Kur'an tahsili veren Hilaliye Kuran Kursunda ağırıyor Akhisarlı kardeşlerimiz bizi. Küçük ve samimi bir belde Akhisar. Sabah, kahvaltıdan sonra kursun bahçesine çıkıyorum. O küçük bahçede yanında küçük siyah bir poşet, elinde bir ip, tesbih dizmekte olan bir amca görüyorum. Muhabbet etmek için selam verip yanına oturduğumda yaptığı işin tahminimden biraz daha farklı olduğunu görüyorum. Yanındaki poşetten çıkardığı kurutulmuş ve temizlenmiş zeytin çekirdeklerini bir iğne vasıtasıyla delen Mehmet Amca ardından çekirdeklerin pürüzlerini temizliyor ve bunları ipe dizerek tesbih yapıyor. İşinin ehli olduğu belli. Bir yandan tesbih yapıyor bir yandan da muhabbet ediyor benimle.... Sanatının inceliklerinden, tarihinden bahsediyor bana. Kim bilir, sanatını devam ettirecek bir çırak bulamadığı için sanatından bahsederek sanatına olan borcunu biraz da olsa ödemeye çalışıyor belki de. O da bu eğitim kurumunda Kur'an tahsili yapmış. Şimdi ise her sabah çıkıp eğitim aldığı kuruma geliyor, bahçesinde, ölmeye yüz tutmuş sanatını devam ettiriyor. Kuran kursu

talebeleri de biriktirdikleri zeytin çekirdeklerini getiriyor, onlara bedava tesbih yapıyor. Çok büyük bir hayranlıkla izliyorum Mehmet Amca'yı. Yılların birkimi, tecrübesi.. Acısıyla tatlısıyla koca bir ömrü devirmiş Mehmet Amca. Şimdi tüm bu hayatı her anıyla tesbihlerine aktarıyor. Hâlâ böyle insanların olduğunu bilmek bir umut veriyor insana. Yaptığı işe saygı gösteren, yaptığı işi hisseden, kanaat sahibi insanların o mütevazı hali Mehmet Amca'ya karşı çok büyük bir sevgi duymama sebep oluyor. Hepimiz birer ikişer tesbih alıyor, Mehmet Amcanın elini öpüp otobüse biniyoruz. Mehmet Amca'dan aldığım tesbihi maalesef kaybettim. Ama hatırladıkça hâlâ sevgiyle ve muhabbetle yad ediyorum Mehmet Amca'yı... Yolunuz Akhisar'a düşerse, Mehmet Amca'yla muhabbet etmeden, ondan bir tesbih alıp elini öpmeden Akhisar'a veda etmeyin.

Ahmet AKTAŞ

Belki bugün tarihin odalarından sadece bir tanesindeyim, fakat tarihin bir labirent olduğunu ve içinde yer altı mezarları olduğunu da sarıh bir biçimde bilincindeyim. Labirent, başlangıcı bilin(e)meyen ve ortasından emin olunamayan, karanlık...

Ayakkabılarım - ayaklarım değil- yere, beton parkelere değince, gözlerim; zorunlu olarak karşıya bakıp insan hengamesinde kendim için bir yer aramaya, belki de zamanın bilincine varmamı bir kez daha sağlayan pörsümüş yapıların kafamda yeniden bir 'ölüm' imgesi oluşturmasıyla beraber daha da yoğun bir şekilde seyre dalmaya başlıyor. Bu anda bütün bir grup, kafamda sadece bir 'çığlık' peyda ettiriyor, kumlar akmaya devam edince, " yıldızlı gece" daha bir sarahatle ifşa ediyor kendini. Yıldızlı gece... varlığın sonsuz serpilisinin remzi ve insan sorunsalının mekan boyutunun gösterilişi... Şimdiyse, Efes, insan sorunsalının zamansal veçhesi... Yıkık sütunlar, yıkık varoluşu insanın, zaman içinde,

dünyadaki yeri belki de bu insanın, bilinmez sorunsalın zamandaki muallâk tecessümü... Taşlar... Duvarlarda, insan izi, kumlardan yükselen...

Ruhumun her ipliği, bir düğümle bağlanıyor, şimdi, belki yeniden doğmak var zamanın içinde. Mekân ve zamanın kesiştiği yerden, sadece zihnimde var olan bir masal gerçekliğine, sığınmak: yaşam bu değil mi, kendi kafesinde, yaşamaktan korkarak sığınmak... Belki de sürünmek her insan gibi, burada, şimdi varlığın karanlık kuyusuna dalmak... Yaşamak bu mu, tarihte.

Zihnimdeki kasırgalar bütün varlığa karşı bir "çığlık tablosu" resmetmesine neden olsa da muhayyilemin, gerçeklikten bu kopuşum belki de saniyeler sürüyor. Şimdi bütün insanlar parke taşlarını delip yükselen, modern, insan doğasını bastırma faaliyetine karşı adeta aşkın gücün bir ifşasını temsil eden kır çiçekleri gibi yerden türüyor. İlk adımda ben de aynı bir kır çiçeği gibi, ilkbahar yağmurlarında yükselen, bir sarımtırak neşeye boyanıyorum. O vakit bütün sütunlar bana o aşkın gücün bir mümessili gibi geliyor ve ben bir arı oluyorum o vakit, Efesten polen toplamaya gelen; işte o vakit dağ başındaki bir kovandan boşanan yaban arıları gibi saçılıyorz Efes'e.

Kendimi yine "gerçeklik"ten uzaklaşmış gibi hissediyorum, çünkü bu "arı" olmayan zihinle arıları da artık arı olarak göremediğim, bütün bir varlığı gösterilen veya istenen şekilde görmek zorunda olduğumun, bütün bu hislerimin sadece "bana özgü saçmalıklar" olarak adlandırılabilceğini bu çağda, bütün varlığımla hissediyorum. Biliyorum Efes'in bu olmadığını ve şimdi Efes'i "görmem gerektiği gibi görmek zorunda olduğumu". Efes'i görmeye çabalıyorum.

Efes, dağ sırasının arasından büyüyen bir gül gibi kendini açıyor her dakika. İki dağın arasından başlayan ve bir ovaya doğru akan Efes, yoğun bir kültür akıntısına sahip olduğunu her adımda daha fazla fehmettiriyor. İnsanların arasında kaybolup tarihin sayfalarında yeniden dirilime isteği uyandırıyor benliğimde:

Dağlar arasından zamanın kumlarına doğru yükselen ve zengin mirasından bütün çağları besleyen, dünya tarihinde bir kilometre taşı olarak addedilen Antik Yunan Medeniyeti'nin en önemli şehirlerinden Efes'in kuruluş tarihinin MÖ, 6000 olduğu tahmin edilmekte fakat bu konuda doğallıkla tam olarak kesin bir tarih verilememekte.

Efes bu gün İzmir'in Selçuk ilçesi sınırlarında bulunmakta ve ziyaretçilerini ağırlamaya devam etmekte. Bir bütün olarak 'şehir' kavramının antik dünya görüşü açısından tecessüm ettiği yer olması ve bunun yanında Roma döneminin sosyal, kültürel ve teolojik alanlarda geçirdiği seyrin takip edilebilmesi açısından büyük bir tarihi önemi haiz olmakla birlikte, bazı aktüel sosyo-kültürel etkinliklerin de tarihteki devrî gelişiminin izlenmesi ve bugün açısından değerlendirilmesinde büyük bir öneme sahiptir. İnsanlık tarihindeki bu hususililiğinin ardından Efes, insanlık birikiminin birçok alanında göz ardı edilemeyecek katkılarda bulunmuş ve günümüze gelinceye kadar gerek düşünce, gerek hukuk ve daha birçok alanda etkilerde bulunmuş Roma imparatorluğunun en önemli şehirleri arasında da yer almıştır.

Fakat bilgilerin beni tatmin etmediğini, en azından bu bilgilerin beni "olan" ı görmekten uzaklaştırıp koşullandıracağını, dahası bunun benim açımdan modern bir tavrı teşkil ettiğini belirtmeliyim. Bunun dışında gördüklerimi betimlemekse size saygısızlık olacaktır. Bundan dolayı en iyisi bir "insan" olarak " pörsümüş bir mekânın benliğimde ne tür akisler hasil ettiğini" göstermek olacaktır.

Her adımında hayatın, zamanın sonuna atılmış bir nokta olmak, mekâna bırakılmış bir izdüşümü olmak, yazgısı budur her varlığın burada. Belki sonsuzluk mekânına giden bu zamanda, "fırlatılmış olmak" buraya, hakkını vermemektir zamanın! Bilmek, eğer mekândan çıkmaksa sonsuzluğa, zaman kutsanmış demektir orada. Bizim açımızdan dünya, bunun dolayı vardır.

Zamanın sonsuzluğu, belki ebedi bir alana açılmasıdır "mekânın". Mekân bir soyutlamadan öteye geçmez burada, belki de bir kurmaca, hayat da. Ama asl olan budur burada; kurmacadan yükselebilmek gerçek olanın acısına. İnsanın "özgürlüğünün acı tadı", hissedilir burada, akledilemez, sezer insan bu noktada.

Mekânın önemi buradan kaynaklanır, zamansa mekânla kaimdir her daim, insan kurmacasında. Burada, bu pörsümüş mekânda, bulunmamın sebebi bu olsa gerektir dedim, en uç noktada. Yoksa hiçbir zaman, aşkın olan belirlemediği vakit, kutsamak yoktur zaman ve mekânı. Bulunmak vardır her an, aşkınlığı sezebilmek için zamanda ve mekânda.

İşte Efesin ilk metrelerinde yürürken, bulunduğum mekanı bu veçhesiyle hissetti miyeni den. Zamanı sezdim aşkın cihetinden.

Abdulhadi UYSAL

Edirne Şehri ve Tarihi Eserleri

Edirne şehri, Osmanlı tarihinde çok büyük bir ehemmiyet ifade eder. Edirne, Osmanlı Devleti'ne payitahtlık yapmış ve İstanbul fethedilip başkent buraya taşındıktan sonra bile önemini korumuştur. Edirne pek çok kıymetli Türk-İslam eserlerine sahiptir ve günümüzde buradaki tarihi eserleri görmek için yurtiçinden ve yurtdışından her sene pek çok turist Edirne'yi ziyaret etmektedir.

Tarihi

Eski ve tarihi Osmanlı şehirleri arasında İstanbul'dan sonra en ziyade sevdiğim şehir Edirne'dir. Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapmış, pek çok tarihi ve muhteşem eserlerle müzeyyen bir şehir olan Edirne'ye giderken hep bu muhteşem Osmanlı şehrini düşünerek vakit geçirdim.

Roma imparatoru Hadrianus'a nispetle şehrin ismi uzun zamanlar "Hadrianapolis" ismiyle anılmış, Osmanlılar bu ismi "Edirne" şeklinde telaffuz etmişler. Şehrin ismi buradan geliyor.

Edirne şehrinden tarih boyunca pek çok medeniyetler gelip geçmiştir. Zaman içinde Makedonlar, Romalılar, Bulgarlar ve Türklerin hâkimiyet sahası içerisinde yer almıştır.

Edirne'nin Osmanlılar tarafından fethine gelince; Sultan Murad-ı Hüdavendigâr devrinde 1361-1371 tarihleri arasındaki süreçte Osmanlı topraklarına dâhil olmuş ve bu şehir üzerindeki en saadetli günlerin yaşanacağı "Devr-i Osmani" başlamıştı. Daha sonraları başkent Edirne'ye taşınmış ve devlet buradan idare edilmeye başlanmıştı. Burası Devlet-i Aliyye'nin ikinci payitahtıydı artık...

Edirne klasik bir Osmanlı şehri... Pek çok medreseler, kütüphaneler, imarethaneler, köprüler ve şehirle özdeşleşen abidevi bir cami... İşte Edirne'deki bu abidevi cami konumuna Selimiye Camii geliyor, Mimar Sinan'ın en muhteşem eseri...

Edirne, aynı zamanda İstanbul'un fetih planlarının burada hazırlandığı bir şehir. Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'un fethinin projelerini Edirne'de planlamış ve fetih ordusu büyük toplarıyla beraber İstanbul'un surları önüne buradan hareket etmişti.

Şimdi buradaki muazzam tarihi eserlerden bahsedeceğim.

Tarihi Eserler

II. Bayezid Külliyesi ve Şifahanesi

Şehirde pek çok tarihi eser mevcut... Bunlardan birisi de II. Bayezid'in yaptırmış olduğu Bayezid Külliyesi ve Şifahanesi... Külliye içinde 1488'den beri yer alan darüşşifa (hastane), 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'na kadar aralıksız 400 yıl boyunca önceleri her türlü hastaya; sonraları sadece ruh ve akıl hastalarına hizmet vermiş bir sağlık kuruluşudur. Geçmişte hastalarının müzik, su sesi ve güzel kokularla tedavi edildikleri bu tarihi mekân, 1997 yılından bu yana Trakya Üniversitesi tarafından sağlık müzesi olarak düzenlenmiş, 2000 yılında Darüşşifa'nın Şifahane kısmı Ruh Hastalarını Readaptasyon Derneği'nin katkılarıyla Psikiyatri Tarihi Müzesi haline getirilmiştir.

Bu eserlerin ne zaman yapıldığını görünce aklıma şunlar geldi: Aynı dönemde Avrupa, tarihinin en kötü, sefil dönemlerini yaşıyor ve akıl hastalarını "içlerine şeytan kaçmış" diyerek yakıyorlardı. Hâlbuki Edirne'de neler görmüştük? Osmanlı tabipleri akıl hastalarını müzik ve su ile tedavi ediyordu. Edirne'de ben bu medeniyet muhasebelerini yaptım.

SELİMİYE CAMİİ

Osmanlı padişahı Sultan II. Selim tarafından yaptırılan Selimiye Camii, Edirne'deki Osmanlı eserlerinin en meşhurdur. Bu büyük cami Osmanlı mimarisinin ulaştığı en üst seviyesi göstermesi açısından önemlidir. Caminin mimarı Mimar Sinan bu muhteşem eserini 90 yaşını mütecaviz iken yapmış ve bu eser için “ustalık eserim” tabirini kullanmıştır.

Bu camii hakkında anlatılan şu menkıbe meşhurdur:

Rivayetlere göre Divan-ı Hümayun'da Kıbrıs'a yapılması muhtemel sefer üzerine Osmanlı devlet adamları tartışıyorlarmış ve seferin

yapılmasından vazgeçilmiş. O gece Sultan II. Selim rüyasında Peygamber Efendimiz'i (sas) görmüş. Peygamberimiz bu rüyasında Sultan Selim'e; Kıbrıs'a muhakkak bir sefer yapılmasını ve Allah'ın izniyle adanın fethinin müyesser olacağını müjdelemiş ve bunun karşılığında da kendisinden bir cami yapmasını söylemiş.

Sultan Selim'in bu rüyasından sonra Divan-ı Hümayun'da alınan karar değiştirilmiş, Kıbrıs üzerine sefer yapılmış ve bir ada fethine göre oldukça az şehit verilerek Kıbrıs'ın fethine muvaffak olunmuş.

Kıbrıs'ın fethinden sonra Sultan Selim, gençliğinde pek sevdiği Edirne şehrinde kendi namıyla anılacak caminin inşaatı vazifesini Mimar Koca Sinan'a tevdi etmiş ve inşaat 1568 senesinde başlamıştı. Ancak caminin bânisi Sultan Selim'in ömrü, bu abidevi eserin bitirilip ibadete açılışını görmeye kifayet etmemiş ve caminin ibadete açılmasından evvel 1574 senesinde vefat etmişti. Selimiye Camii 14 Mart 1575'te ibadete açılmıştı.

Selimiye Camii'nin hakkında herhalde en çok konuşulacak olan bölümü de minareleri... Dört minareye sahip olan camiye uzaktan baktığımız vakit Mimar Sinan'ın eserdeki tutturduğu muhteşem simetri sayesinde dört değil, iki minare olarak görüyoruz. Bundan başka Mimar Sinan, bu minarelerin merdivenlerini öyle bir sistemle yapmış ki, minarenin şerefelerine çıkmak isteyen 3 kişi aynı anda girip farklı merdivenler vasıtasıyla birbirlerini görmeden yukarıya çıkabiliyorlar.

Camideki “Ters Lale” motifi hakkında da anlatılan bir menkıbe vardır:

Caminin müezzin mahfilinin mermer ayaklarından birinin altında ters bir lale motifi bulunmaktadır. Rivayete göre, caminin yapılacağı arsa üzerinde bir lale bahçesi bulunmaktaydı. Bu arsanın sahibi, başlarda arsasının satılmasını istememiştir. En sonunda, Mimar Sinan'dan camide bir lale motifi olmasını isteyerek arsasını satmıştır. Mimar Sinan da lale motifini ters olarak yapmıştır. Lale motifi bu arsada bir lale bahçesi olduğunu, ters olması ise sahibinin tersliğini temsil etmektedir.

Caminin içinde eskiden pek çok güzel İznik çinileri bulunmaktaydı. Fakat ne yazık ki 93 Harbi'nden sonra bunlar bir Rus generali tarafından sökülerek Moskova'ya götürüldü. Selimiye Camii'nin Rus işgaliyle ilgili bir hatırası daha var. İşgal sırasında burayı ziyaret eden bir Rus generali oldukça hayret etmiş ve ağzından şu itiraflar dökülmüştür: “Bu eseri vücuda getiren bir medeniyete karşı biz nasıl galip gelebiliriz?”

Son olarak da kubbeye alakalı şu anlatılır: Yabancı bir mimar bir yerde oturmuş çok dikkatli dikkatli bir şekilde kubbeye bakıyor ve “Hayır olamaz, bu mümkün değil...” şeklinde söylüyor. Biri ona neden bu şekilde söylendiğini sorunca:

“Bu kubbenin bu şekilde durması mümkün değil, mutlaka yıkılması gerekirdi...” şeklinde cevap vermiştir.

Selimiye Camii aynı zamanda UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dâhildir.

ÜÇ ŞEREFELİ CAMİİ

II. Murad tarafından 1437'de yaptırılmıştır. Bazı kaynaklar yapım tarihi olarak 1447 yılını da vermektedir. Mimarı Sinan'ın ustası Müslihiddin Ağa'dır.

Daha önce yapılan camilerden ayrı olarak geniş bir şadırvan avlusu vardır. Orta kubbesi yüksek ve büyüktür. Açılma gücüne karşı sekiz payandası vardır. Caminin dört minaresi avlunun dört köşesindedir. Bu minarelerden en yüksek ve üç şerefeli olanı, camiye adını vermiştir. Bu şerefelerin her birine ayrı merdivenle çıkılır. Ne yazık ki bu camiyi görmeye vaktimiz olmadı. Yalnızca yanından geçtik.

ESKİ CAMİİ

Osmanlı tarihinde Fetret Devri diye anılan dönemde Süleyman Çelebi tarafından 1403 yılında inşasına başlandı. I. Mehmed tarafından 1414'te tamamlandı.

Eski Camii, Edirne'de Selimiye'den sonra en çok hoşuma giden camii idi. Caminin en büyük özelliği ise içinde ve dışındaki duvarlarda, sütunlarda pek çok hat yazısı olmasıydı. Bunların içlerinde kelime-i tevhid, Allah lafzı, vav ve muhtelif ayet ve hadis-i şerifler yer alıyordu.

II. Murad döneminde Edirne'ye gelen ve Camiye girerek vaaz verdiği Söylenen Hacı Bayram Veli'nin anısına duyulan saygı nedeniyle vaaz kürsüsü imamlarca kullanılmamaktadır. Ayrıca Kâbe'den getirildiği rivayet edilen ve mihrabın sağında bulunan Kâbe taşı, özel bir ziyaret noktasıdır. Caminin beyaza boyanmış duvarları ve payeleri üzerinde 18. ve 20. yüzyıllarda yazılmış çeşitli yazılar vardır. Bunların bazıları I. Mahmud zamanında, bazıları da 1863 yılındaki onarımda ilave edilmiştir. Sonraki dönemlerde de zamanın ünlü hattatları yazılarını buraya vermiş veya yerine yazmışlardır. Minberin sağındaki altın yaldızlı besmele de II. Abdülhamid'in imzası görülmektedir.

Geceye doğru varıyoruz Büyük Osmanlı Medeniyeti'ne başkentlik yapan Edirne'ye. Meskenimiz her zamanki gibi imam hatiple özdeşleşen kurum :İlim Yayma Yurdu.

Yurda çok yakın bir alanda bulunan Üç Şerefeli Camii ilk durağımız. Sabahın erken saatlerinde müşahede ettiğimiz cami-i şerif ,görkemli görüntüsüyle insanı büyülüyor.O üç göğe yükselen şahadet parmaklarının motiflerinin farklı oluşu dil,ırk ve vatan farklı olmaksızın bütün mü'minlerin iman yönünden yönünden kardeş olduklarının bir simgesi.

Rehberle buluşmak için Buçuk Tepeye doğru yol alıyoruz. Mekana ulaştığımız vakit tepeden şehri gözlemliyoruz. Bir an İstanbul'un Çamlıcası'nda hissediyorum kendimi. Rasulüllah'ın müjdesine mazhar olan Ulu Padişah İstanbul'un fatihi, Sultan Mehmet'in doğduğu yer olan Edirne,modern kısım ve kadim kısım olmak üzere ikiye ayrılıyor.Çarpık kentleşmenin ve nüfusun etkisiyle kadim Edirne metruk hale gelmiş.Halkın ecdattan dil, kültür ve gelenek olarak uzaklaşması şehre de tesir etmiş durumda.Ne de olsa toplum şehri belirler.

Buçuk tepenin tarihi ise ilginç. Küçük yaşta padişah olan Fatih Sultan Mehmet döneminde, o zamanki deyimle "Tağşiş"; günümüzde ise devalüasyon denilen paranın değerini düşürme olayı ilk kez yaşanmış ve bundan kaynaklanan hayat pahalılığı Yeniçerilerin ayaklanmasına yol açmış. Ancak Yeniçerilerin maaşlarına Sultan II.Murat tarafından "buçuk akçe" zam yapıp ikna edilince isyan bastırılmış; olaydan sonra da tepenin adı Buçuk Tepe olarak kalmış.Yeniçerilerin dediğim dedik hususiyetleri her dönem devam etmiş benziyor.Alma mazlumun ahını çıkar aheste aheste...

İlk adres Meriç Nehri.Meriç'in üzerindeki Gazimihal Köprüsü üstünde geziniyoruz. Meriç altımızdan bir yolcu edasıyla yolunu yorganını alıp giderken halktan memnun olmadığını seziyorum, yavaş yavaş o gök mavimsi görüntüsü bozulmuş durumda. Meriç'le sohbete dalıyoruz.Ee dertlerini içine ata ata bayağı kabarmış, ateş püskürüyor sanki.Nihayette her varlığın dertleşecek birine haceti vardır.İnsan nisyarla malüldür ne de olsa.Sekülerleşmenin etkisiyle makinelerle dertleşen insanlar,tabiatı unutmuş.

Karşı tarafa geçince Lozan 'da Yunanistan'ın tazminat olarak verdiği Karaağaç 'la karşılaşıyoruz lakin uğrayamadan zaman sıkıntısı nedeniyle geri dönüyoruz.

Edirne 'ye gitmeden önce en çok merak ettiğim, ilkokulda Türkçe hocamın sık sık Edirne 'ye giderseniz mutlaka görün dediği mekan II.Bayezid Külliyesi 'ne gidiyoruz.Halkta oluşan genel kanı doktorların delileri suyla ve müzikle tedavi ettiklerine dair.Anlayacağınız müzik ruhun gıdası(!).Osmanlı Devleti zamanında Medrese-i Etibba (Doktorlar Medresesi)'da hastalıklara yakalanmış zengin, fakir, ihtiyar ve gençlerle doluymuş. Bazı odalarında deliler kalırmış ki, Bayezid Vakıfnamesi'nde bunlar için 10 şarkıcı ve sazıcı görevlendirilmiş, bunlar haftada üç kez gelip hastalar ve deliler için konserler verirmiş.

Selimiye Camii Üstad Mimar Sinan'ın ustalık eserim dediği mekan. Japon mühendislerin bakmaya doyamadıkları mimari alanda çağ dışı bir eser. Camii içinde oturup ezber yaparken ezber yaptığım camii koleksiyonuna yenisi ekliyorum. Tarihi camiilerde insanların içeri girer girmez fotoğraf makinelerine sarılmaları garibime gitmiyor değil. Camiyi tam olarak gözlemleyemeden” zaman kaybı da olmasın çeker evde bakarız” düşüncesiyle hareket ediliyor. Hele bir de ters lale meselesi var. Gelen sanki ters lale görmeye geliyor,camiiden daha ünlü maşaallah... Selimiye'ye gittim dediğim vakit,ilk soru ters laleyi gördün mü ?

Yemek siparişlerini beklerken çarşıda dolaşmaya başlıyoruz Çarşıda dikkatimi çeken şey, küçük süpürge süsleri satıyorlardı. Biz de aldık tabii eve boş gitmek olur mu ? Öğrendim ki bu süslerin bir anlamı varmış. Evin kapısının dışına asıldığında evde evlilik çağında kız bulunduğu simgesiymiş. Aynalı süpürgeyi ise gelinlik kızlar çeyizlerinde, saflığın ve temizliğin simgesi olarak bulundurulmuş.

Gezi bitti, yemekler yendi. Gittiğimiz yerin meşhur yemeğini yeme geleneği devam etti Edirne'nin payına da Edirne Ciğeri düştü. Akşamki derbiden dolayı payitahta yolculuk erken başladı...

BİR MEDENİYETİN İDRAKI: ÇANAKKALE

Abdülbaki YAŞAT

Sözün bittiği yerdeydik. Sükûnun kaçılabilir tek sığınak olduğu. Yalanın müşahhaslaştığı, sahte oyunların medeniyet adına oynandığı yer: ÇANAKKALE' deydik... Ve gerçek o kadar yakınımızdaydı ki her birimiz donmuş, lal kesilmiştik.

"Ceddin" diyordu ihtiyar amca, "Ceddin nice zaferler kazanmış. Hak uğruna, batılı zail kılmak maksadıyla..." "Fakat" diyordu, " fakat bir nesil ki bu nesil, bir nesil ki; ceddinin zaferlerini katliam sanmakta... Hak uğruna atılan naraları barbarların şarkıları saymakta! SAĞIRLAŞMIŞ BU NESİL... SAĞIRLAŞMIŞIZ!"

Otobüsteyim... Çanakkale'ye gidiyoruz. Yolda zaman çıldırtacak hadde ağır ağır ilerlemekte. Dayanılmaz bir ağrı cenk ediyor muhayyilemle. Gözkapaklarım yavaş yavaş bir perde gibi gözlerimi kapatıyor... Tam uykuya dalarken bir ses geliyor arkadan. Ses uhrevi bir yalnızlıkta diz çökmüş bir dervişin teninden gelen ihtirasları engellemeye çalışırken çektiği ıstırapları, ruh halini hissettiyor sanki bedenimde. O an duruyorum... Duruyor ve düşünüyorum... "Neden dedelerimin şahadeti bana bu hissiyatı kazandıramıyor? Neden ÇANAKKALE denince ürperemiyorum?"

Bu soruda her zaman ki gibi kayboluyor ve idrakim tekrar bayağılına avdet ediyor.

Bir kaç saat yolculuktan sonra geliyoruz Çanakkale'ye. Berrak havada uçan iki üç martı hoş geldin merasimi düzenler gibi uçuşuyor üzerimizde. Kahvaltı yapmak için yakınlardaki bir parka gidiyoruz. Parkta bizi Seyit Onbaşı'nın heykeli karşılıyor. Sanatkâr bütün maharetiyle iki pazusunun arasına bombayı yerleştirmiş heykelin. Biz Seyit Onbaşı'yı temaşa ederken tombul bir kedi elimde kalan son dilim ekmeği kaptığı gibi kaçıyor. Ben elimdeki ekmeği kaptırmaktan meyas, kedi kazandığı bu başarıdan mutlu bir iki dakika koşuyoruz. Sonunda kediyi yakalayamayacağımı anlayıp geri dönüyorum. Sonra da otobüse biniyoruz.

“ Yüzü simsiyah, elindeki kanlı süngüyle siperde beklemekte... Az sonra taarruz emri verilecek. Düşman en fazla sekiz on metre ilerde. Sağ elinde Kur'an-ı Kerim. Anası kıyafetlerinin arasına koymuş. Üstüne de şu notu yazdırmış muhtar amcaya:" Ufacık bir anını bile Allah aşkından uzak geçirme guzum. Bil ki sütüm ancak böyle helal olur sana."

Kitaptan başımı kaldırdım. Ter içinde kalmışım. Hayal meyal hatırlıyorum. Otobüsü durdurdular. Yakındaki bir çeşmede yüzümü yıkadım sonra da biraz oturdum çayırda. Arkadaşlardan biri heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlattı. Hep beraber gülüştük. Sonra tekrar bindik otobüse. Biraz daha iyiyim.

Abidenin önündeyiz... Hoca sırtını abideye, yüzünü bize dönmüş bir şeyler anlatıyor...

Abidenin önündeyiz... Yanımızdan birkaç kadın güle bağıra uzaklaşıyor.

Abidenin önünde o erlerle birlikteyiz. Onlar ki bu toprağı bize armağan edenler kanlarıyla... Onlar ki bırakarak yarlarını, analarını, babalarını... Bir bebeğın o saf tenine benzeyen naaşlarının rayihalarını çekerek içermize Çanakkale'nin o Tanrı eli değmiş muhtevasına gark olmayı umut ediyoruz. Fatihalar, Yasinler boşalıyor dudaklarımızdan.

Siyah mermerden bir mezar taşı... Üstünde bir belirgin yazı:“Meçhul Asker.” Meçhul, yani bilinmiyor adı, sanı, kimliğı. Diyor ki rehberimiz: “Belli değildir kimliğı bu şahadet erinin, tıpkı nice Mehmetlerimiz gibi. Fakat biz onu yaşattıkça kalplerimizde, meçhullüğü kaybolacaktır. Hakikat olarak kıyamete kadar en somut bir abide olarak yaşayacaktır. Bir diriliş nefesi olarak...” Susuyoruz, susuyor ve doğrunun idrakimize nüfuz etmesini diliyoruz Yaratan'dan.

Bir yemek arası veriliyor. Yakınlardaki meşhur serlevhalı bir lokantaya giriyoruz. Lokanta sahibi, hocamızın liseden arkadaşımış. Uzun zamandır görüşemiyorlarmış. Onlar yılların hasretiyle kucaklaşadursun biz masalara yerleşiyoruz. Arkadaşlardan biri bir fıkra anlatıyor. Komik olmamasına rağmen nedense hepimiz gülüyoruz bu fıkraya. Arkadaş anlattığı fıkraya gülünmesinden mağrur, bir fıkra daha anlatmaya başlayacakken yemekler geliyor. Canı sıkılıyor fakat belli etmemek için gelen yemeklerin güzelliğine hayranmış gibi görünüyor. Başımı boğazdan tarafa çeviriyorum. Hava çok güzel görünüyor. Yemeğe başlasak iyi ederiz...

“ Şarkılar idrakimizi kelepçeleven gardiyanlar... Şarkılar gönül usaremizin mahiyetini değiştiren, kirleten kanlı parmaklarıyla. Fakat türküler öyle mi? Sıcak bir öğle sonrası tarlasında sabah ezanından beri çalışmaktan yorulmuş, başında kasket, bacak bacak üstüne atmış, bir pelit ağacının altında dinlenirken beyimizin, sevdiği kadının evlerinden getirdiğı azığı açıp sofrayı hazırlamasını izlerken bu mesut tabloyu müşahhaslaştırdığı ilahi bir nağmedir. Babasını Yemen'de, kocasını Sarıkamış'ta şehit vermiş bir ananın elinde son kalan oğlunu da bağrına taş basıp Çanakkale'ye gönderirkenki ağıdır.”

57. Alay'a giderken bu düşünceler sersemletiyor zihnimi. Bu düşünceler isyana teşvik etmekte bedenimi. Ellerim zangır zangır titriyor. Çünkü Çanakkale'de şehitlerin bağrında Bir Türk Genci irfanımızla hiçbir alakası olmayan şarkılar dinliyor... Hayır! Çanakkale geçilmeyecek.

Şehitlerimizle kucak kucağına geçen üç uzun gece, iki gündüz. Yolculuğumuz artık bitmek üzere. Ayrılmak bütün hüznüyle yüreklerimizde. Fakat realite sırtımıza inmiş bir yük. Çalışmak lazım çalışmak... Onların bizlere emanet bıraktığı güzel vatani bulunması gereken mevkiye taşımak için... Tekrar, bir Çanakkale'nin yaşanmaması için... Bu düşüncelerin tesellisinde ayrılıyor Çanakkale'den. Fakat her birimiz bir Çanakkale olarak...

LEZZET YOLCULUĞU-1

Muzaffer Enes TOPALOĞLU

Merhaba sevgili arkadaşlar.

Sizlere bu yazımda 9.sınıf da çıkmış olduğumuz Ege-Marmara gezisinde yemiş olduğumuz ve damağımızda tat bırakan lezzetleri gücüm nispetince aktarmaya çalışacağım. Herkes tarafından bilinen yemeklerden bahsetmeyeceğim ama her ilin kendine has yemeklerinden bahsedeceğim. Yazı devam ederken göreceksiniz ki Türk kültürünün nasıl bir sentez sonucu oluştuğu ve atalarımızın böyle bilgilere seneler öncesinden nasıl vakıf oldukları hakkında şaşkınlık içinde olmamak elde değil, dediğim gibi bu yazımda Türk kültürünün çeşitliliğini

göreceksiniz.

Öncelikli olarak Afyon'da yediğimiz ekmek kadayıfı ve kaymağı var, bu kaymağı yapmak öyle her yiğidin harcı değil, gelin beraber göz atalım nasıl yapıldığına. Afyon kaymağının lezzet sırrı, özel kaplarda manda sütünden tekniğine uygun yapılmasında saklı. Kaymağın sadece 250 gramı 2 günde üretilebiliyor, düşünebiliyor musunuz? Kaymağın, Afyon kaymağı olabilmesi için yüzde 60 manda sütünden yapılması gerekiyor. Sabah saatlerinde sağılan süt, kısık ateşte öğleye kadar kaynatılıyor. Kaynatmanın ardından üzeri bez parçalarıyla örtülerek terletiliyor.

Mandalar akşam saatlerinde otlamadan döndükten sonra yeniden sağılarak, sabah kaynatılan sütün üzerine ilave edilip tekrar kaynatılıyor. İşlemlerin ardından sütün üzerinde kalıplaşan kaymak kesilerek, buzdolabındaki özel kaplarda soğumaya bırakılıyor. Kaymak, ertesi gün satışa çıkarılıyor. Bu kaymağı elbette tek başına yemedik, afyon kaymağı yanında ekmek kadayıfı olunca ayrı bir güzel oluyor. Şimdi bir de ekmek kadayıfını irdeleyelim.

Türk mutfağının dayanılmaz lezzetleri arasından bir tarif. Bol şerbeti ve kaymağının yanında kalorisi sayılamayan bir tatlı :) ama aynı zamanda da tadına doyumlamayan bir Osmanlı lezzeti... Elbette bu tatlıyı yapmak çok incelikler istiyor, biz ekmek kadayıfını yerken parmaklarımızı zor kurtardık.

Şimdi gelelim Afyon'da bulunan bir başka güzelliğe, o da doğal maden suyu bu maden suyunun tarihine bir göz atalım.

Frigler döneminden kalma tarihi beş bin yıl öncesine dayanan bir kaynak olduğu bilinmektedir. Osmanlı döneminde padişahlara götürüldüğü söylenir.

1900 yılında Belçikalı bir hekim II. Abdülhamid'e Afyonkarahisar maden suyunu tavsiye etmiştir. II. Abdülhamit ise suyu tahlil ettirmiş ve suyun imtiyazını Şişli Etfal Hastanesine vermiştir. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra imtiyaz Afyon'a geçmiş ve 1924'te bir işletmeciyeye kiralanmıştır.

Daha sonra İzmir-Eskişehir demiryolu yapımında çalışan Fransız mühendisler suyu Ankara'ya götürmüş ve sudan Atatürk'ün haberi olmuştur. Atatürk 1926 yılında geliri Kızılay'a bırakılmak üzere orada bir şişeleme fabrikası kurdurtmuştur.

Bu maden suyunun yanında Afyon'da Gazlı Göl diye bilinen bir kaplıca da bulunmaktadır. Bu kaplıcanın da bir çok şifaya mazhar olduğu bilinmektedir, gördüğümüz gibi afyonun taşı toprağı insanlara şifadır.

Sıradaki lezzetimiz Denizli kebabı. Bu kebabın sırrı sabırla pişmesinde saklıdır. Bu kebab için fırın sabah erkenden yakar fırının tuğlaları özeldir. Ayrıca odunu da sakız ağacındandır. Öğlene doğru fırın iyice ısınmış olur ve içinden közü alınır ve kebab fırının ısıyla pişer, kebabı lezzetli kılan bu detaydır. Ayrıca kebablar fırının içine asılarak pişer. Bu kebabın eti de özeldir, çünkü bu et genel olarak 15-20 kg olan süt kuzuların etinden yapılmıştır. Bu et ve pişirme şekli birleşince ortaya çıkan lezzeti parmaklarınızla yemekten başka çareniz kalmaz. Dalga geçmiyorum eğer denizli de kebab yiyecekseniz size çatal vermezler bu bir gelenek ve yemeğin aslına uygun bir davranıştır.

Güzel ülkemizin bir başka naçizane lezzetlerinden olan mesir macunu bu toplumun bilgisini ve tarihini yansıtır. Mesir macununun hikâyesini biliyor olabilirsiniz ama ben gene de hatırlatmak isterim.

Yavuz Sultan Selim'in eşi, Kanuni Sultan Süleyman'ın annesi Ayşe Hafsa Sultan hastalanınca, dönemin ünlü hekimi Merkez Efendi, 41 çeşit baharatı karıştırarak elde ettiği ürünü Sultan'a yedirdi. Bir süre sonra iyileşen Ayşe Hafsa Sultan, bu macunun her yıl aynı dönemde üretilerek halka saçılmasını buyurdu.

Bunun üzerine her yıl nevruz günü 41 çeşit baharat karılarak hazırlanan mesir macunu, Manisa'daki Sultan Camisi'nin kubbe ve minarelerinden halka saçılıyor. Minare ve kubbelerden saçılan ve şifalı olduğuna inanılan mesir macununu kapabilmek için Türkiye'nin çeşitli illerinden Manisa'ya gelerek Sultan Meydanı'nda toplananlar ilginç görüntüler oluşturuyor.

Gelelim bu macunun faydalarına:

Mesir macunu eski zamanlardan bu yana gelen bir gelenek olarak ilkbaharda halka saçılır. İlkbahar'da halka saçılmasının da sebepleri vardır. İnsanın biyolojik saati dediğimiz beden, zihin ve ruh dünyasında derin bir iç dinginlik ve tatmin duygusunu yaşayabildiği zamanlar vardır. İlkbaharda işte bedenin böyle anları yaşayabileceği zamana girişi ifade eden bir dönemin başlangıcıdır. Kışın bedenlerin daha az hareketli olması, güneş enerjisiyle birlikte oksijenden daha az yararlanması sonucunda tüm beden içinde dolaşmakta olan kanın kirlenmesinde artış olur. Kirlenmiş olan kanın dolaşımında azalma meydana gelir. Bu tamamen kanın koyulaşmasıyla ilgilidir.

El, ayak üşümeleri, zihinsel ve ruhsal rahatsızlıklar bu dönemde artış gösterir. Bedenin ying özelliği artmış ve enerjisinde azalma meydana gelmiştir. Kronik hastalıklarda artma bu dönemde maksimum seviyeye yükselmiştir. Özellikle astım, kronik bronşit, romatizmal hastalıklar, depresyonda şiddetlenmeler olur. İnsanın bedeni hantallaşır. Unutkanlığı artar. Yaşamdan aldığı zevk ortadan kalkmaya başlar.

İlkbahar, bedenin artmış olan bu özelliklerinin dönüşüm yaşadığı, ying'ten yang'a geçişin olduğu bir dönemdir. Eski çağlardan beri insanlar ilkbaharı, kan vermenin, bitkisel ilaçları kullanmanın, böylelikle bedenin sağlığında yeniden bir yapılanmanın gerçekleştiği dönem olarak görürler.

Tabi bu işin bilimsel sayılabilecek kısmı 500 yıl önceki hekim nereden bilsin bunu değil, bu nasıl bir neslin devamı olduğumuzu ve ne kadar çok çalışmamız gerektiğini Türk milleti adına neleri başarmamız gerektiğinin göstergesidir.

Mesir'in içinde bulunan bitkisel karışımlarını incelediğimizde kış aylarının insan bedeninde meydana getirdiği tüm olumsuzları ortadan kaldırmaya yönelik etkileri olduğunu görmek mümkündür.

O zamanlarda yapılan mesir macununa günümüzden bakarken mesir macunun gizemi ile karşı karşıya gelmekteyiz. Mesir macununun gizemi günümüzde geleneksel Hint tıbbi olarak bilinen Ayurveda'nın mükemmel bir sağlık iksiri olarak sunduğu Amrit kalaş gibi bilinmezlikleri içinde barındırır. Hint tıbbi Ayurveda'ya göre insan bedenlerinde meydana gelmiş bozulmaları ortadan kaldırmaya yönelik olarak, beslenme alışkanlıkları, bitki ve baharatlar tavsiye edilmektedir. Mesir Macunu tüm beden tiplerinde meydana gelen dengesizlikleri ortadan kaldırmayı sağlayacak bir karışımdır.

Bu karışım kesinlikle tesadüfi bir karışım değildir.

Son derece önemli olan bir gerçek de bitki ve baharatların köklü etkilerini elde etmek için üç yada altı aylık kullanım sürelerine ulaşılması gerekmektedir. İnsanoğlunun ne kadar sabırsız olduğu herkesçe malumdur, insan bilmediği ve olmayacağını düşündüğü şeyleri bu kadar uzun bir süre beklemez.

Yediğimiz diğer bir güzide lezzet ise Manisa kebabıdır. Manisa'da

yediğimiz gerçekten çok güzel bir kebaptı, arkadaşlar siz siz olun bu tür yöresel yemekleri gidin ve yerinde yiyin. Gelin hep beraber bu kebabın sırlarına erelim. Manisa denince akla ilk gelenlerden biri meşhur kebabı tabii ki... Tatar kebabı imiş aslı. Tatarlar getirmiş yıllar önce, Halep'ten gelip yerleşen ve mekân açarak, yanında kalfa ve çırak yetiştiren İbrahim Usta, yaptığı demir şişe sarılmış köftenin adını da "Manisa kebabı" koyarak isimlendirmiş. Arap ve Osmanlı kültürü karışımı bu kebab, zaman içerisinde bu şehirle bütünleşmiş ve seneler boyu yetişen ustalar bugünlere kadar devam ettirmektedirler. Gerçekten çok önemli kültürel miraslarımızdan birisidir.

Sıradaki lezzet, arkadaşımız Şamil'in köyünde yediğimiz Özbek pilavı. Bu pilav içinde havucun kaybolduğu bir pilav çeşididir. Pilavı bizler için anne babası kendi elleriyle özel olarak hazırlamıştı. Orta Asya Türk geleneğinde Özbek milli mutfağı haklı bir üne sahiptir. Özbeklerin mutfak geleneğini ve beslenme kültürünü belirleyen unsurlar arasında halkın hayat tarzı, gelenek ve görenekleri, insanların ortak karakterleri, yiyecek pişirme teknikleri, yörenin iklim şartları ve diğer çevreyle ilgili unsurların büyük payı vardır.

Özbek pilavı, değişik isimler altında farklı malzemeler kullanılarak haşlanmış ya da kızartılmış etli, kuşüzümlü, nohutlu, havuçlu, özellikle Basmati pirincindekavrulmuş, süzme ya da salma yöntemiyle yapılır. Havuç ve eti iyice kızartarak turuncu bir renk alan ve ağır bir yemek olan bu pilav için Özbekler 'sabah kahvaltıda kendin ye, öğle yemeğinde dostunla paylaş, akşam yemeğinde ise düşmanına yedir' derler. Pilavın ağır olmasından dolayı söylenen bu söz aynı zamanda şu sözü desteklemektedir. "Sabah kahvaltısın krallar gibi, akşam yemeğini fakirler gibi ye" Sayın okurlar gördüğünüz üzerine medeniyetimizin ne kadar köklü olduğunu mutfağımızdan dahi anlayabilirsiniz. Sıradaki lezzetimiz boyoz, İzmir'in öz lezzetlerinden. İzmir ile özdeşleşmiş lezzetlerden.

Boyoz 1492'de Türkiye'ye yerleşen Sefaradlar tarafından Anadolu ve özellikle İzmir mutfağına katılmış, İzmir damak tadı ile özdeşleşmiş, mayasız bir hamur işidir. Boyoz, İspanyolca yazılışıyla bollos, "küçük somun" anlamına gelen bollo sözcüğünün çoğuludur. İspanyolca iki L harfi Y sesiyle okunur. Birçok mutfakta çörek, börek benzeri unlu mamullerin Sefarad kültürüne özgü bir uygulamasıdır.

Boyozun ilk çıkışını atık hamur malzemesinin değerlendirilmesine bağlayan kaynaklar bulunmaktadır. İzmir dışında hiçbir şehirde ticari olarak piyasaya sunulmadığından İzmir'in böreği olmuştur. Rivayete göre, İzmir'de boyozun en iyisini Boyozcu Avram Usta yapmış, o öldükten sonra İzmir'de boyozlar "Avram Usta'nın boyozu" adı altında satılmıştır. Avram Usta'nın devrettiği geleneği günümüzde Alsancak Dostlar Fırını'nın sahibi Halim Usta ve Cihangir Usta yaşatmaktadır. Karşıyaka'da ise sabahları rağbet gören Atakent Cafe Blue önündeki Börekçi Dayı'dır. Eskiden her türlü el sanatını en iyi ihya edenler hep gayri müslimler olmuştur, bunun sebebi Osmanlı

devrinde bu kimselere toprak satışı olmazdı.

Erdem Usta'nın tarifine göre, öncelikle hamur yoğrulup top şeklinde iki üç saat tavada dinlendirilir. Daha sonra elle tabak genişliğinde açılıp bir süre daha dinlendirilen hamur, daha sonra yine elle sallanır ve tekrar açılır ve rulo yapıp bir iki saat daha dinlendirilir. Kulak memesi kıvamında kopma noktasına geldiğinde tavalara sıralanır ve küçük toplar halinde kesilerek yarım saat ile bir saat arasında nebati yağ içinde bekletilir. Çok yüksek ateşte tepsi ile fırınlanmadan önce kat kat, ipince açılmış olan milföy yufkanın arasına içlik malzemesi (peynir, ıspanak vs.) konur. Ticari satılan boyozlar boş olarak yapılırsa da gerçek boyoz boş yapılmaz. Hamurun özelliği un, çiçek yağı ve tahin karışımı ve tuzlu olmasıdır.

Şimdi milli içkimiz olan ayranın en hası olan susurluk ayranından bahsetmek istiyorum. Ayran şüphesiz ki Türk mutfak kültürününün baş tacı içeceklerinden biridir. Çok eski zamanlardan günümüze kadar uzanmayı başarmış olan bu içecek, bugün evde kolaylıkla hazırlanabileceği gibi pek çok marka tarafından şişelenmiş halde hemen hemen her markette kolaylıkla bulunabilir. Etli yemek, hamur işi, kızartma ve daha niceleri... Her yemeğin yanında tüketilebilecek bir içecektir. Ayran deyince akla pek çok kişi tarafından bilinen ve bir hayli meşhur olan Susurluk ayranı gelir. Bardağın üzerinde sanki kar beyazı bulutlar dolaşıyormuşçasına bir görüntüye sahip bu köpük köpük ayranı içmeye doyum olmaz. Klasik ayranlara nazaran yapımında birtakım inceliklere dikkat etmek gerekir ve buna bağlı olarak tadı da diğer ayranlardan biraz farklıdır.

Diğer ayranlara nazaran, köpüklü ve tuzunun daha az olması bu ayranın başlıca özelliklerindedir. Sayın okurlar daha önce geçen kültürel birikimlerimizin güzel ve lezzetli olmasındaki ana etkenler yapılacak mamulün malzemesinin o yöreden ve doğal olması ve mevsiminde bu işin yapılması asıldır. Günümüz teknolojisinde her şeye çok hızlı bir ulaşım vardır. Bu da tüketim sektörünün olmazsa olmazlarından, bu sektör ve bu tutucu üretimler insanların yaptıkları şeylerin güzel olması veya olmamasına göre değil artık ne kadar sattığına göre değerlendirmekte ve bu da bizim kültürel değerlerimizi zedelemektedir.

Bahsetmeden edemeyeceğimiz yemeklerden bir tanesi de İskender döner ve kebapıdır. Yaklaşık 150 yıldan bu yana damaklara hitap eden ve Bursa'yla özdeşleşerek adeta Bursa kentinin bir simgesi olan bu lezzet, Mehmet oğlu İskender Efendi'den mirastır. Üç erkek çocuk sahibi olan İskender Efendi, bu işi çocuklarına öğretmiştir. Ortanca oğlu Süleyman İskenderoğlu da bu zanaatın inceliklerini kendi çocuklarına aktarırken, günümüzde de Yavuz İskenderoğlu (3. Kuşak) bu kültürü yaşatma ve daha ileriye taşımayı kendine şiar edinmiştir. Kayhandaki baba dükkânında geçen çıraklık döneminin ardından, 15 yaşında ustalık peştamalını takarak işin başına geçen Yavuz İskenderoğlu'nun, o günden bu yana vizyonu, yerelden evrensele uzanan bir gıda zinciri oluşturmak ve Kebapçı İskender'i aynı zamanda bir dünya markası yapabilmek.

İskender Döner Kebabı Nasıl Doğdu?

Kebap işinin ilk başlangıcı, 1850 yıllarında Mehmet Efendi Lokantası ile olur. O dönemlerde Bursa'da, yaygın olarak kuzu çevirme ve tandır işi yapılmaktadır. Pişirilen et, sabit mekânlarda olduğu kadar, baş üstündeki tablalarda da satılmaktadır. 1860' lı yıllarda babası Mehmet Efendi'ye, bu işin daha farklı bir boyutta yapılabileceğini söyleyen

İskender, amcası Sabit Efendi'nin de katkılarıyla babasını ikna eder. Geleceğin markasını ve eşsiz damak tadını yaratacak olan bu değişiklik isteğinin altında yatan asıl neden ise çok farklıdır. O yıllarda 12-13 yaşında bir çocuk olan İskender, etin dik olarak ateşe tutulmasıyla, yatay şekilde pişirildiğinde ortaya çıkan koku ve dumanın da önlenebileceğini düşünmüştür. Sonuçta, yüzyıllardır yerdeki ateşe paralel olarak pişirilen kuzuyu, dik mangalda ayağa kaldırma teklifinde bulunur babasına ve yepyeni bir konseptin de başlangıcı olur. Kemikli et, kemiğinden ve sinirlerinden ayrılarak, yatay ocakta pişirilmek yerine, yapılan dikey ateşin önünde döndürülerek pişirilmeye başlar. Sunumu da ince ince kesilerek yapılır. Bu farklı sunum, Bursa'da çok dikkat çeker ve o tarihlerde "İskender Efendi'nin Döner Kebabı" olarak anılır, bu şekilde isim yapar. O tarihte "alaturka" denilen pide üzerine konan etlerin kenarına; yoğurt, salça ve tereyağı da eklenerek bir "lezzet tabağı" haline getirilir. O günden bu yana İskender Döner Kebabı denilince, akla o lezzet tabağı gelir.

"İtibar sunuyorum".

O dönemde 20-30 metre karelik bir dükkânda sunulan İskender döner kebabı, zaman içinde "döner" diye anılmaya başlar. Ardından lakap, Mehmet Oğlu İskender Efendi şeklinde önce tabelaya, sonra da ticari unvana ve markaya dönüşür. Günümüzde ise bütünüyle bir kültürün adı olmuştur. Yavuz İskenderoğlu, "Döneri herkes sunuyor, ben ise itibar sunuyorum" diyerek, taşıdığı misyonu ve farkını dile getiriyor.

Lezzetin Sırrı

Kebapçı İskender'in kebabının sırrı ise, kullanılan etlerde, tereyağında, yoğurt ve pidede saklı. İskender döner kebablar, Uludağın kekik ve otlarıyla beslenen koyunların etiyle yapılıyor. Yine yoğurt ve tereyağı da bu koyunların sütünden elde ediliyor.

Evet sevgili arkadaşlar

Marmara-Ege gezimizde yediğimiz yöresel yemeklerden elindem geldiği nispetçe sunmaya ve bu lezzetleri yaşatmaya çalıştım, ben ne kadar yazsam da siz en iyisi gidip hepsini yerinde bir tadın, ancak bu şekilde aynı dili konuşabiliriz, sağlıklıca kalın.

1.GÜN 16 Mayıs 2014 CUMA

GENÇ GEZGİN'İN SEYAHATNAMESİ

Gezimizin ikinci etabı olan İç Anadolu-Akdeniz gezimize başladık. İlk hedefimiz Eskişehir. Cuma namazını Kurşunlu Cami'nde kılacağız. Dağlık bir yolun sonunda Bilecik sınırlarına giriyoruz. Sakarya'ya göre burası nispeten daha düz. Kırım çığbörekçisinde çığböreğimizi yiyoruz. Ardından Cuma namazını lokanta'ya elli metre uzaklıkta bulunan Kurşunlu cami'nde kılıyoruz. Bu cami 1525 yılında Çoban Mustafa Paşa tarafından yaptırılmış. Caminin bir de külliyesi var.

Rehberimizi de aldıktan sonra Sazova Parkına doğru yola çıkıyoruz. Sazova Parkı, diğer adıyla Bilim Kültür Sanat Parkı dörtüüz bin metrekarelik alana kurulmuş dev ve özgün bir park. Parka doğru giderken sol taraftaki Tarihi Odunpazarı Evleri bize Hamamönü'nü hatırlatıyor. Sazova Parkı'nda tren ile tur yapıyoruz. Ardından Şato'yu ve Korsan Gemisi'ni geziyoruz.

Park çıkışında hediyelik eşya dükkanları bulunuyor. Dükkanlarda Lüle Taşı'ndan yapılmış bir sürü eşya var. Bu taş Magnezyum ve Silisyum kaya parçalarının yerin derinliklerinde hidratlaşması sonucu oluşan bir taştır. Türkiye'de sadece Eskişehir'de çıkartılır.

Yemeğimizi İlim Yayma Cemiyeti'nin yurdunda yedikten sonra İkinci Namazı için Reşadiye Cami'ne geçiyoruz. Şehrin en büyük camilerinden olan bu cami 1978'de ibadete açılmış.

Saat 18.00'da Konya'ya doğru yola çıkıyoruz. Saat 23.00'u bulduğunda Konya'ya varıyoruz. Birinci kafilenin kalacağı Niyazi Yeşilkaya Yurdu'na geliyoruz.

2.GÜN 17 Mayıs 2014 CUMARTESİ

Tıp yurdunda kahvaltımızı yaptıktan sonra Mevlana Müzesine doğru yola çıkıyoruz. Müzeye vardığımızda saat 09.30'u gösteriyordu. Çift kubbeli -bir tanesi Mevlana'nın yattığı Kubbet'ül Harda-, tek minareli, çilehane ve medrese sınıfları olan bu yapıdaki odalar Mevlevi eşyalarıyla donatılmıştır.

Müzenin yanında bulunan Selimiye Cami'ne geçiyoruz. Bu cami 2.Selim'in Konya Valiliği sırasında inşaata başlanmış fakat Sultanlık döneminde bitirilebilmiş. Batı tarafındaki kütüphane ise 1795 yılında eklenmiş.

Meydanda bulunan Mevlana çarşısını gezdikten sonra Aziziye Cami'ne geçiyoruz. Bu cami 1676 yılında 4.Mehmed'in muhasibi Damat Mustafa Paşa tarafından yaptırılmış. Bir kere yangın geçiren cami Pertevniyal Sultan tarafından onarılmış. Batı mimarisiyle yapılan caminin mimarisinin değişik şerefeleri dikkat çekiyor. Caminin diğer özelliği ise pencerelerinin kapısından büyük olması.

Bedestene giriyoruz. Ahşap iskeletli, cumbalı tarihi evlerin dükkânların arasından geçtikten sonra Ali Ulvi Kurucu'nun, Tahir Büyükkörükçü ve daha bir çok ünlü vaizlerin zamanında vaaz verdiği Kapu Cami'ne ulaşıyoruz. Asıl adı İhyaiyye olan bu cami Konya Kalesi kapısının önünde olduğu için Kapu(kapı) adını almıştır. Cami ilk defa 1658'de Pir Hüseyin Çelebi tarafından yaptırılmıştır. Birçok kez yenilendikten sonra son halini 1868'de kazanmıştır.

Kapu Cami'ne fazla uzak olmayan Şerafettin Cami'ne geçiyoruz. Cami, 12.yüzyılda Şeyh Şerafettin tarafından yaptırılmıştır.

Bu tarihi camiden ayrılıp Mevlana'nın dostu ve mutasavvıf Şemsi Tebrizi Cami'ne gidiyoruz. Mevlana ile olan sıkı dostluğundan dolayı Mevlana'nın oğlu Sultan Veled tarafından öldürülen Şems, buraya gömülmüştür.

Şemsin ruhuna Fatıha okuyup İplikçi Cami'ne geçiyoruz. Kubbesi olmayan 1201 yılında yapılmış bu caminin şadırvanında inanılmaz bir akustik var. Bir köşesinden fısıltıyla konuşulunca öteki köşeden ses normal düzeyde duyuluyor. Bu akustiği bir önceki gezimizde ziyaret ettiğimiz Afyon- Şadırvanında da olduğunu hatırlıyoruz.

Cami ziyaretlerinden sonra etli ekmek yemek için Meram Belediyesine geçiyoruz.

Karnımızı doyurduktan sonra Alâeddin tepesine çıkıyoruz. Yapay olan bu tepenin yamacına kurulu olan Alâeddin Cami karşılıyor bizi. 1211 yılında Alâeddin Keykubad tarafında yaptırılan, Konya'nın en büyük ve en eski camisi olan bu camide 41 sütun var. Bu sütunlar ise Yunan şehirlerinden getirilmiş. Caminin en ilginç yanı ise Minberi. Yapımı 40 yıl süren, 1155 yılında tamamlanan minber Abanoz ağacından ve birbirine geçmeli tasarlanmış. Bu minberin aynısından Mescid-i Aksa'da da varmış fakat çıkartılan yangın sonucu yanmış.

Caminin ön tarafına geçince Konya manzarası ve saray kalıntıları ile karşılaşıyoruz. Sol tarafımızdaki Kümbette ise 8 Selçuklu Sultanı yatıyor.

Tepeden inerken 2.Dünya savaşında Almanlar tarafından kullanılan tramvayları görüyoruz.

Yolun karşısına geçip Karatay Medresesine giriyoruz. 1251 yılında Celaledin Karatay tarafından yaptırılan medresenin içinde bir havuz bulunuyor. Medresenin altında bir de tünel bulunuyor.

İnce Minareli Medreseye giderken meydana Bosna Baş Çarşındaki çeşmenin kopyasını görüyoruz.

Medreseye girmeden önce kapısında Yasin ve Fetih Surelerinin yazılı olduğunu öğreniyoruz. 1251 yılında yaptırılan medreseye girdiğimizde Karatay Medresesinin mimarisi karşılıyor bizi. Neredeyse Karatay'ın aynısı.

Medreseden ayrıldıktan sonra TİMAV'a (Türkiye İmam-Hatipliler Vakfı) geçiyoruz. Küçük bir tanıtımdan sonra bize kitap hediye edip uğurluyorlar.

Havzan lokantasında İl Milli Eğitim Müdürüyle birlikte Etli Ekmek ve Mevlana yedikten sonra saat 19.45'te Antalya'ya doğru yola çıkıyoruz.

Saat 01.00 Kepez-Hacı Ali Uyaroğlu Kuran Kursu'na varıyoruz.

3.GÜN 18 Mayıs 2014 PAZAR

Sabah 09.40'ta yurttan çıkıp Kaleiçi'ni gezmeye çıkıyoruz. Otobüsten indikten sonra Selçuklu'nun Antalya'daki Yivli Minare Cami'ne giriyoruz. 1383'te yapılan bu caminin minaresinin mimarisi dikkatimizi çekiyor.

Kaleiçi'ni gezdikten sonra limana varıyoruz. Şuan turistik amaçla kullanılan bu liman eskiden ticaret gemilerinin yanaştığı bir limandı.

15 dakikalık bir yolculuktan sonra Düden Şelalesine varıyoruz. Şelalenin etrafından dolaşıp arkasına kadar gidiyoruz. Yaklaşık 20 metre yüksekliğindeki şelale biri büyük biri küçük 2 koldan akıyor.

Düden'den ayrılıp 20-25 dakikalık mesafedeki Kurşunlu Şelalesine varıyoruz. 18 metre yükseklikten inen su 18 ayrı küçük gölet oluşturuyor. Kenan Evren'in köşkü ve 200 yıllık değirmenin olduğu bu şelaleye giriş ise çok ucuz.

Aslım Şimşek lokantasında Köfte-Piyaz yedikten sonra öğle namazına geçiyoruz. Namazı kıldığımız cami içinde Sinagog ve Kilisenin bulunduğu bir kompleks'ti.

Serik/Karadayı'da 40 dakika denize girdikten sonra Alanya'ya doğru yola çıkıyoruz.

Yolun sağ tarafında sahil şeridine döşenmiş bir sürü otel var. Manavgat ile Antalya-Merkez arasındaki 17 km'lik sahil şeridinde 5 yıldızlı 50 otel bulunuyor.

Akşam 19.00 gibi Alanya'ya varıyoruz. Birinci grup yemek yerken biz de Alanya sahillerini dolaşıyoruz.

Ravza lokantasında İskender yedikten sonra Alanya İmam Hatip Lisesi yurduna geçiyoruz.

4.GÜN 19 Mayıs 2014 PAZARTESİ

Sabah 08.00 civarında Alanya Kalesine çıkıyoruz. Surlarının uzunluğu 6.5km'yi bulan bu kale, denizden 250 metreye kadar yükselen yarımada'nın üstüne kurulmuştur. Roma döneminde inşa edilen kale 1221'de Alaeddin Keykubad tarafından yeniden inşa edilmiştir. Kale'de 83 kule 140 burç ve 400' yakın sarnıç bulunuyor.

Kaleden indikten sonra dağın eteğindeki Damlataş Mağarasına giriyoruz. 1948'de tesadüfen bulunan bu mağaradaki sarkıt ve dikitlerin MÖ 10 BİN-15 BİN yıllarında oluştuğu tahmin ediliyor. Mağaranın sıcaklığının yaz-kış değişmediğini ve nispi nemin %98 olduğunu öğreniyoruz.

Mağaradan çıkıp Anamur'a doğru giderken yarımada'nın doğusunda kalan Kızılkule ve tarihi tersane'yi görüyoruz.

Muz başkenti Anamur'dan aldığımız muzları yedikten sonra yolumuza devam ediyoruz.

Bozyazı-Tekeli Kuran Kursu'nda öğle yemeğimizi yedikten sonra namazımızı kılıyoruz ve yola çıkıyoruz.

17.30 gibi Cennet-Cehennem Mağaraları'na varıyoruz. Cehennem Obruğu'nun derinliği 120 metredir. Çok sarp olduğu için bu çukura inilemiyor. Cennet Mağarası'nın ağız genişliği bazen 200 metre civarında, en derin yeri ise 70 metredir. Mağarada bir de 5. ya da 6.yüzyılda yapılmış Meryem Ana Kilisesi bulunmakta. Mağaraya ise 455 basamakla inilmekte. Mağaranın dibinde bir de denize ulaşan küçük bir akarsu bulunmakta.

Cennet-Cehennem'den sonra yola çıkıyoruz. Silifke'de durup Kız Kalesi'nin önünde fotoğraf çekiliyoruz. Bu kalenin yapılış amacı Kız Kulesi ile aynı. Silifke'den ayrılıp Mersin'e doğru yola çıkıyoruz.

20.00 gibi Mersin'e varıyoruz. Şehre girdiğimizde bir zamanlar Türkiye'nin en yüksek binası olan, 52 katlı binayı görüyoruz. Akşam namazını kılıyoruz. Özcan Tantuni'de tantuni yedikten sonra Ulu Cami'de yatsıyı kılıp İlim Yayma Cemiyeti'nin yurduna geçiyoruz.

5.GÜN 20 Mayıs 2014 SALI

Mersin Anadolu İmam Hatip Lisesini ziyaretimizden sonra Tarsus'a doğru yola çıkıyoruz. Saat 10.30'da Ashab-ı Kehf'e (Ehli Keyf) varıyoruz. Orada Kehf Suresinde (9-26) anılan yedi uyurların yattığı bu mağarayı dolaşıp Adana'ya doğru yola çıkıyoruz.

12.00'da Adana'ya ulaşıyoruz. Sabancı Merkez Cami'nde öğle namazını kılıyoruz. Cami'nin adının Sabancı olmasının nedeni, Sabancı ailesinin cami yapılırken caminin yapım masrafını yarı yarıya karşılamasıdır. Geri kalan miktar halk tarafından karşılanmış ve aynı zamanda Turgut Özal döneminde yapılmıştır.

Namazdan sonra Seyhan Nehri'ni birleştiren, Roma İmparatorun Hadrian döneminden kalma Taş Köprü'den geçiyoruz. Önceden daha uzun olan bu köprünün ayakları restorasyon sırasında toprak altında kalıp kısalıyor.

13.15 gibi Nişantaşı Restoranına varıp, Adana Kebap yiyoruz. Ve 16.00'da Kayseri'ye doğru hareket ediyoruz.

Akşam Muradiye Vakfı'nda yemek yedikten sonra Özel Hisarcıklıoğlu Anadolu-Fen Lisesi'nin pansiyonunda kalıyoruz.

6.GÜN 21 Mayıs 2014 ÇARŞAMBA

Sabahın ilk ışıklarıyla Kapadokya'ya doğru yola çıkıyoruz.

11.15 gibi yeraltı şehrinin olduğu Derinkuyu'ya varıyoruz. Aynı şehrin küçüğünü Kaymaklı'dan geçerken görmüştük.

Bu şehir "Paganist Roma"nın zulmünden kaçanlar tarafından yumuşak tüfün oyulması ile oluşmuştur. Sekiz katlı olan bu yapıda geçişler tek kişilik tüneller ile sağlanıyor.

12.30'da yemek için yola çıkıyoruz.

Göremeye varıp Çömlek Restoran'da Çömlek Kebap yedikten sonra Uçhisar Kalesine doğru yola çıkıyoruz.

Kalenin tepesine çıkınca bütün Kapadokya'yı görebiliyoruz. Ayrıca Erciyes Dağı'da bütün heybetiyle karşımıza dikiliyor.

Beş dakikalık yolculuktan sonra Göreme'ye varıyoruz. Çok sayıda kilisenin ve evlerin bulunduğu bu bölgenin yapılış amacı Yeraltı Şehri ile aynı.

Yine kısa bir yolculuktan sonra Peribacaları'nın olduğu Ürgüp'e ulaşıyoruz. Peribacaları yumuşak kayaların sular tarafından aşınıp sert kayaların yukarıda kalmasıyla oluşmuştur.

Ürgüp'ten yola çıkıp Çömlek Diyarı Avanos'a gidiyoruz. Namazı kıldıktan sonra Ziya Amca bizi Semerkand Derneği'nin kermesine davet ediyor. Biz de bu güzel teklifi reddetmeyip iştirak ediyoruz.

Kızılırmak'ın ikiye böldüğü Avanos'tan ayrılıp Kayseri'ye doğru yola çıkıyoruz.

Akşam Kayseri'ye varıp Düvenönü Merkez Pide'de Etli Pide yedikten sonra Görme Engelliler Merkez Bölge Yurdu'na geçiyoruz.

7.GÜN 22 Mayıs 2014 PERŞEMBE

Sabah ilk olarak Mavi Marmara Şehidi Furkan Doğan'ın mezarını ziyaret ediyoruz. Talas/Reşadiye mahallesindeki bu mezarın 200 metre ilerisine Furkan Doğan Kültür Merkezi yapılmış. Burada rehberimiz Kayseri hakkında bilgi veriyor:

Kayseri ilk olarak Hititler zamanında ticaret şehri olarak kurulmuş. Roma'nın ilk darphanesi de Justinyanus döneminde burada açılmıştır. Moğol istilası sırasında nüfusu 300 bin olan şehrin şuan ki nüfusu 1 milyon 46 bin.

Selçuklu eserleriyle donatılan bu şehirde Osmanlı eserlerinin olmayışı sebebi ise Osmanlı döneminde Kayseri'nin zaten ihya olmuş olup Osmanlı'nın Avrupa'ya yönelmesidir.

Mezardan ayrılıp Hacı Hüseyin Aksakal İmam-Hatip Lisesi'ni ziyaret ediyoruz.

Üçüncü durağımız halk arasında Cami-i Kebir diye de anılan Ulu Cami. Danişmentliler Hükümdarı Melik Mehmet Gazi tarafından 10-11 yüzyılda yapılmıştır. Şehrin en eski camisi olan bu yapı hakkında şöyle bir efsane anlatılır: Hükümdarın eşinin sadece kendi parasıyla yapılmasını istediği bu caminin inşaatı sırasında bir kadın yoğurt ve yedi tuğla getiriyor. Mimar sadece yoğurdu alıp yedi tuğlayı geri çeviriyor. Bunun üzerine Hazreti Muhammed (SAS) hükümdarın eşinin rüyasına giriyor. Bundan dolayı ertesi gün hükümdarın eşi o kadını buldurtup yedi tuğlayı aldırtıp caminin sol cephesinin en önüne koyduruyor.

Kurşunlu Cami'ne giderken 1497 tarihli bedestenden geçiyoruz.

Osmanlı'nın Kayseri'deki nadir eserlerinden bir tane olan Kurşunlu Caminin mimarı Mimar Sinan kubbesini kurşundan yaptırmış. Bu külliye'nin diğer binaları günümüze ulaşamamıştır.

Gevher Nesibe Hatun Şifahanesi Nesibe Hatun'un vasiyeti üzerine Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından 1204-1206 yılları arasında yaptırılmıştır. Delileri musiki ile tedavi eden bu hastane, günümüzde Tıp Tarihi Müzesi olarak kullanılıyor.

Müzeden sonra Hunat Cami'ne geçiyoruz. Bu cami Alaeddin Keykubad'ın eşi Mahperi Huand Hatun tarafından 1238 yılında yaptırılmıştır. Caminin kubbesi 2.Abdülhamit döneminde eklenmiştir.

Caminin yanındaki Hunat Medresesinde çay içtikten sonra Kayseri Kalesinin karşısındaki pastırmaçıları görüyoruz.

Kayseri'den ayrılıp Sivas'a doğru yola çıkıyoruz. Yolda Kayseri'ye 30 km uzaklıktaki Sultan Hanı'na uğruyoruz. Girişi ücretli olan bu kervansaray Alaeddin Keykubad döneminde yapılmış.

20.30 gibi Lezzetçi Çamlık Restoranı'na varıp Sivas Köftesi yiyoruz.

8.GÜN 23 Mayıs 2014 CUMA

Kahvaltımızı Sivas İHL Pansiyonu'nda yapıp gezimize Ziya Bey Kütüphanesi ile başlıyoruz. 1906'da Milletvekili Ziya Bey tarafından yaptırılan bu kütüphanede şuanda 1040 yazma eser, toplamda 24000 kitap bulunmaktadır.

Kütüphanenin müdürü ilk olarak 1564 yılında Kanuni Vezirlerinden Koca Hasan Paşa tarafından yaptırılan Meydan Cami'yi gezdiriyor.

Birkaç han gezdikten sonra Ulu Cami'ye varıyoruz. Kutbettin Melikşah zamanında yapılan bu cami elli adet sütun ile ayakta durmakta.

Şuanda ziyarete kapalı olan Gök Medreseye geçiyoruz. Harika bir mimariye sahip olan bu medrese yakın tarihe kadar imam hatip lisesi olarak kullanılmıştır.

İstasyon Caddesi'ni takip ederek meydana varıyoruz. İçinde Şifaiye, Buruciye, Çifte Minareli Medrese ve Kule Camini bulunduran bu meydanı gezdikten sonra Cuma Namazı için Ulu Camiye geçiyoruz.

Namazı kıldıktan sonra yemek yiyip Sivas İHL'yi ziyaret ediyoruz. Ve Yozgat'a doğru yola çıkıyoruz.

Şehir merkezine varınca muhtemelen 2.Abdulhamid'in yaptırdığı saat kulesi göze çarpıyor. Akşam namazını tarihi Çapanoğlu Cami'nde kılıp şehre kuşbakışı gören Nohutlu tepesine çıkıyoruz. İl Milli Eğitim Müdürüyle meşhur Testi Kebabi'nı yedikten sonra Bilal Şahin Külliyesi'nde çay içiyoruz. Ardından konaklayacağımız Uygulama Oteli'ne geçiyoruz.

9.GÜN 24 Mayıs 2014 CUMARTESİ

Sabah 05.20'de yola çıkıp 8.30'da Hamamönü Hanzade'de kahvaltı yapıyoruz. Taaceddin Dergâhı'nı görüp Hacı Bayram-ı Veli Cami'ne geçiyoruz.

1. ve 2.Meclis'i gezdikten sonra öğle namazını Kocatepe Cami'nde kılıyoruz. Bu cami Turgut Özal zamanında yaptırılmış olup Ankara'nın en büyük camisidir.

Öğle yemeğinde Ankara Döneri yedikten sonra 15.00'da İstanbul'a doğru yola çıkıyoruz.

İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak

İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak

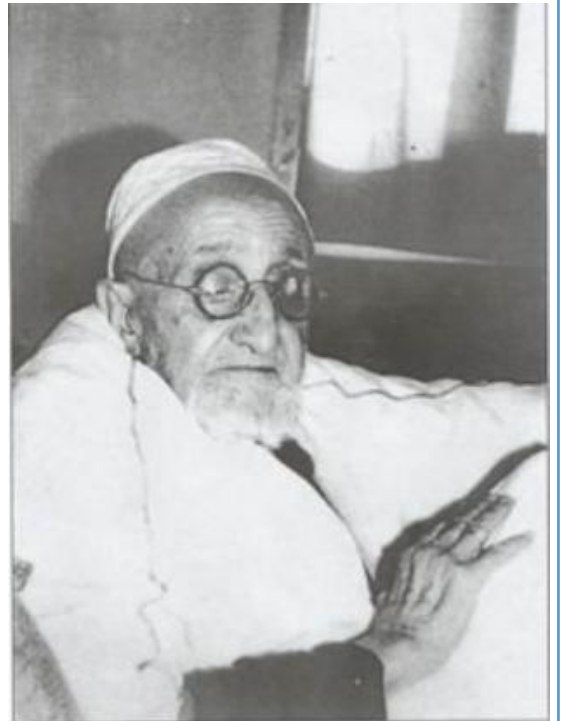
İsmail Hakkı Toprak Efendi (ks), 1880 yılında Sivas'ın Örtülüpınar Mahallesi'nde dünyaya gelmiştir. Sivas Çifte Minare 'deki ilk tahsilinden sonra rüştiyeyi bitirmiş; ardından medrese tahsilini aynı yerde bulunan Şifaiyye Medresesi'nde yapmıştır. Arapça ve Farsça' ya anadili gibi vâkif olan İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak Efendi, kendilerini ilmî sahada, bilhassa dinî ilimlerde yetiştirmişlerdir. Tahsilinin ardından askerlik görevini Kurtuluş Savaşı yıllarında kol komutanı olarak maiyetindekilerle birlikte Suşehri'ne cephane taşımak suretiyle yerine getirmiştir.

İhramcızâde İsmail Hakkı Efendi (k.s), soyadı kanunundan sonra "TOPRAK" soyadını almış olmakla birlikte, gerek eserlerinde, gerekse çeşitli vesilelerle İsmail İhramî, Hakkı, Garibu'llah, Garibu'llah-ı Sivasî, Karibu'llah, Refi'u'llah ve Vakinu'llah adlarıyla alâkalı olarak, "İrşat vazifemizin evvelinde çok garip kaldık, kendimize "Allah'ın garibi" diye Garibu'llah diyorduk. Ama şimdi 'ğayını kaf' ettik." demiştir. "Böylece

Garibu'llah, Karibu'llah (Allah'a yakın) oldu" diye buyurmuşlardır.

Tokatlı Mustafa Hakî Efendi (k.s)'ye olan muhabbetinden bir müddet Tokat'ta çalışan İhramcızâde, üstadının 1908 yılında Tokat Mebusu olarak İstanbul'a gitmesi üzerine işini Sivas'a nakletmiştir. 1919 yılında Hakî Efendi (k.s)'nin vefatı üzerine; 23 Nisan 1920'de TBMM'ye Sivas Mebusu olarak katılan Mustafa Takî Efendi (Doğruyol)'ye intisap etmiştir. Onun da 1925 yılında ahirete irtihali ile manevî yolun bir irşad görevlisi olarak onların manevî emanetini taşımış; gönüllere hizmet etmiştir.

Sünnet-i seniyyeye son derece bağlı bir maneviyat önderi olan İsmail Hakkı Toprak Efendi (k.s), "İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır." Ölçüsünden hareket ederek Sivas ve çevresinin her türlü sosyal, kültürel ve iktisadî meseleleriyle ilgilenmiş camii, okul, köprü, çeşme vb. eserlerin yapım ve onarımlarında önderlik etmiştir. Ayrıca çeşitli dernek ve vakıf başkanlıklarında bulunmak suretiyle hemen her alanda hizmetlerine ömür boyu devam etmişlerdir. Bir rivayete göre 106, başka bir rivayete göre de 154 eserin yapım ve tamiratına vesile olmuştur.

İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak Hazretleri abdest alırken...

İhramcızâde İsmail Hakkı Efendi (k.s)'nin yapım veya tamirine vesile olduğu eserlerden bazıları şunlardır; Sivas Ulu Camii'nin Onarımı, Hoca İmam Camii Minaresi, Sivas İmam-Hatip Lisesi, Hayırseverler Camii, Sofu Yusuf Camii, Serçeli Camii, Dikimevi Camii, Zara-Cencin Köyü İçme Suyu, Zara-Cencin Köyü Köprüsü, Tozanlı Köprüsü, Sivas ve çevresinde muhtelif sebil çeşmeleri ...

Ahmet Turan Alkan, Altıncı Şehir adlı kitabında İhramcızade hakkında "60'lı yılların Sivasını inşa eden beşerî çizgilerden belki de en mühimi, İhramcızâde İsmail Efendi

(k.s.)'nin etrafında dönüp duran bir manevî iklimdi." demiştir.

Son devrin önemli mutasavvıflarından biri olan ve insanlığa, imanın sevgiden geçtiğini öğreten İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak Efendi (k.s) 02.08.1969 Cumartesi günü sabah saat 09.00 sularında vefat etmiştir. Dünya kelamı ile sonsözü "Namazınızı Kılın!" Olmuştur.

Ulu Camii'nin önündeki mezarlıkta bir kabir yeri kazılmak istendiğinde o yerden büyükçe bir kapak taşı çıkar. Kapak taşı kaldırıldığında ne zaman yapıldığı bilinmeyen, Horasan'dan yapılmış bir boş mezar bulunur.

Kabr-i Şerifleri için vasiyette bulunmamasına rağmen "Acaba Ulu Camii'nin (eli ile işaret ederek) şu haziresinden bize yer verirler mi?" kelamı tecelli edecek ve insanlar o kelamı duymuş gibi o mübarek yeri O'na hazırladılar. İhramcızâde Hacı İsmail Hakkı Efendi Hazretlerinin nâ'şî burada sırlanır. Hakk'a yürüdüğü gün Sivas mahşer yerini andırmıştır. Cenaze namazı Sivas Paşa Camii'nde damadı Hafız Mehmet Altuntaş tarafından kıldırılmıştır. Cenazesine iştirak edenler cadde ve sokaklara sığmamıştır.

Kaynaklar:

<http://www.biyografi.net/kisiayrinti.asp?kisiid=3240>

[Http://ismailhakkialtuntas.com/2010/03/17/gavs-ul-azam-ihramcizade-ismail-hakki-toprak-sivasi-nin-hayati/](http://ismailhakkialtuntas.com/2010/03/17/gavs-ul-azam-ihramcizade-ismail-hakki-toprak-sivasi-nin-hayati/)

Sünnet-i seniyyeye son derece bağlı bir maneviyat önderi olan İsmail Hakkı Toprak Efendi (k.s), "İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır." Ölçüsünden hareket ederek Sivas ve çevresinin her türlü sosyal, kültürel ve iktisadî meseleleriyle ilgilenmiş camii, okul, köprü, çeşme vb. eserlerin yapım ve onarımlarında önderlik etmiştir.

İhramcızâde'nin vefat ettiği gün Sivas

ANADOLU'NUN MAARİF KALELERİ... SELÇUKLU MEDRESELERİ

Musa BAKAR

Selçukluların ve onlardan doğan devletlerin medeniyet tarihinde en büyük hizmetleri,şüphesiz,Tuğrul Bey'den itibaren İslam dünyasının her tarafını cami,medrese,kütüphane,tıp mektebi, hastane,imaret,zaviye ve kervansaraylar ile imar etmeleri, bu müesseselere büyük vakıflar bağlamaları idi. Filhakika, bir "ilim ocağı olarak medreselerin devlet eli ile teşkilatlanması, tahsilin vakıf suretiyle meccani olması ve İslam dünyasına yayılması Selçukluların eseridir."...Böylece İslam dünyası Çin hudutlarından Akdeniz kıyılarına kadar ilim,kültür,içtimai yardım müesseseleri ve sanat abideleri ile dolmuştur.

İlmin ve kültürün gelişmesine büyük önem veren Selçuklular bunu sağlamak amacıyla gerek hükümdarları gerek vezir ve emirleri vasıtasıyla birçok medreseler inşa ettirdiler. Selçuklu sultanlarından Tuğrul Bey Nişabur'da, Alparslan Bağdat'ta, Melikşah İsfahan'da bir çok medreseler yaptırmışlardı. Vezir Nizamülmülk'ün Nizamiye olarak adlandırılan medreseleriyle de Selçuklu eğitimde zirveye ulaşmıştır.Türkiye Selçuklu hükümdarlarından Alâeddin Keykubat da Anadolu'nun imar eksikliğini fark edip Anadolu'nun her köşesini imar faaliyetleriyle donattı.

Medreselerin başında bulunan ve ders veren hocalara müderris denirdi. Nizamülmülk'ün vakfiyesine göre medreselerde müderrislerden başka bir vaiz,kütüphaneci,Kuran okutmayı öğretmek üzere bir öğretmen, Arap dilini öğretecek bir gramerci görevli idiler.Büyük medreselerde müderrislik görevi çok önemli idi.Eğer bu görevde ünlü bir ilim adamı bulunmakta ise talebeler onunla beraber çalışmak için uzak yerlerden gelmekte idiler.Devrin dini eğitim yapan Selçuklu medreselerinde Kuran,fıkıh,tefsir,hadis,nahiv,sarf,dil ve edebiyat gibi dersler okutuluyordu.Medreselerin giderlerini karşılamak üzere ise vakıflar tahsis edilmekteydi.

Büyük Selçuklular devrinde ortaya atılan ve geliştirilen medrese mimarisi bir bakıma gerçek yerini Anadolu'da bulmuş ve yaygın duruma gelmişti.Nitekim Türkiye Selçukluları sultanları ve devlet adamları da birçok medrese inşa ettirmişlerdi.Bu devrede de medreselerde dini öğretim ve tıp öğretimi(uygulamaları şifahanede yapılıyordu) yapıldığı gibi bazıları da rasathane olarak kullanılıyordu.

Gezdiğimiz şehirlerdeki eserler adeta Anadolu'nun her yerine imar faaliyetleriyle iz bırakan Selçuklunun birer mührü gibiydi.Osmanlı'yı düşünecek olursak,Selçukluların Anadolu'ya gerekli ehemmiyeti göstermesinden dolayı Osmanlı Devleti daha çok İstanbul ve Balkanlara yönelmiştir.Şimdi gezimizin duraklarına uğrayalım:

KONYA

Karatay Medresesi

Selçuklu döneminin önemli bir eğitim kurumu olan Karatay Medresesi mimari düzeni, planı ve zengin bezemesi ile Selçukluların en önemli eserleri arasında. Konya Alaaddin Tepesi eteğinde, Sultan II. Kılıçarslan Köşkü'nün karşısında bulunan Karatay Medresesi Sultan II. Keykavus döneminde inşa edilmiş. Medresenin kitabeleri bulunmasına rağmen bunların içerisinde mimarının ismi yazılı değil. Günümüzde anıtsal giriş kapısının ön yüzü, kubbeli orta avlu, ana eyvan ve revaklardaki kubbeli hücreler iyi bir

durumda. Medrese salonunun üzeri kubbe ile örtülü. Rehberden öğrendiğimiz bilgiye göre kubbeye doğru yükselen üçgenlerde Hz. Muhammed (sav), Hz. İsa (as), Hz. Musa (as), ve Hz. Davud (as) peygamberlerin ve dört halifenin ismi yazılı imiş. Bunu öğrendikten sonra durur muyuz hiç, nasıl yazılmış, neresine yazılmış diye aramaya başladık. Böyle güzel haberlere rağmen üzücü olan başka bir haber ise medrese duvarlarındaki çinilerin dökülmüş olması.

Kurulma amacı tefsir ve hadis ilimlerinin okutulması olan Karatay Medresesi kaynaklardan öğrenildiğine göre Mevlana Celaleddin-i Rumi döneminde dervişlerin ve fakihlerin buluşma yeri imiş. XIX. yüzyıl sonlarında medrese terk edilmiş, 1954 yılında onarılmış ve Karatay Çini Eserleri Müzesi olmuştur.

İnce Minareli Medrese

İnce Minareli Medrese günümüzde Selçuklu Devri Taş ve Ahşap Eserler Müzesi olarak halkın ziyaretine açık. Bu medrese de Karatay Medresesi gibi Selçuklu Sultanı İzzettin Keykavus II. devrinde 1258-1279 tarihinde Hadis ilmi okutturulmak üzere yaptırılmıştır. 1956 yılında müze olarak ziyarete açılmış, 1992 yılında sağlam kalan kısımları restore edilmiş. Resmine bakarsanız medrese minaresinin ilk şerefesinden yukarısı yok. İşte onun nedeni de 1901'de düşen yıldırım. Yıldırım sonucu güzelim medrese adını aldığı ince minaresinden yoksun kalmış. Bize de sadece resimlerinden bakmak kalıyor bu haliyle bile güzel olan medreseye.

KAYSERİ

Gevher Nesibe Tıp Tarihi Müzesi

Gevher Nesibe Şifahiyesi Türklerin yaptırdığı on birinci büyük hastane. Anadolu'da ise beşinci olduğu söylenmekte. Aynı zamanda içerisinde tıp tahsili yapılanların ilkidir. Gevher Nesibe Tıp medresesi, yapısı ve tıp eğitimi açısından dünyadaki ilk tıp merkezidir.

Müzeden bahsederken Gevher Nesibe Hatun'dan bahsetmemek olmaz. Gevher Nesibe Sultan, Selçuklu

Hükümdarlarından II. Kılıçarslan'ın kızı. 1204 yılında verem hastalığına yakalanarak Kayseri'de vefat etmiş. Vasiyeti üzerine de ağabeyi Selçuklu sultanı I. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından 1205-1206 yıllarında inşa ettirilmiştir. Ayrıca Gevher Nesibe'nin türbesi de burada bulunmaktadır. Medrese, Gevher Nesibe Şifahiyesi Kayseri Darüşşifası, Şifa-hatun Medresesi, Kayseri Maristanı, Darüşşifa Medresesi, Çifte Medrese, Çifteler, Gıyasiye ve Kayseri Tıbbiyesi gibi isimlerle de anılmaktadır.

SİVAS

Buruciye Medresesi

Buruciye Medresesi veya diğer adıyla Hacı Mes'ud Medresesi, Türkiye'nin Sivas şehrinde yer alan medrese. 1271 yılında, Anadolu Selçuklu Sultanlarından III. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında İsmi mimarının geldiği yerden almış, Muzafferüddin Burucirdi tarafından yaptırılmış. İlmiye

çalışmaları için medrese olarak yaptırılmış ve devrin pozitif ilimlerinin okutulduğu bina olarak uzun yıllar kullanılmıştır. Biz de Selçuklu izlerini bağrında saklayan medresede çayımızı yudumlarırken hasbihal ettik. Orada bir arkadaşımızdan öğrendiğim bilgiye, ince ama önemli bir ayrıntıya göre, Osmanlı eserlerini Selçuklu eserlerinden ayıran önemli farklardan biri de sudur dedi. Nedeni ise bir ortamda seslerin birbirine karışmasıyla oluşan pazar havasında seslerin su sesiyle emilmesini sağlamak.

Çifte Minareli

Medrese

Sivas Medreseler Sokağı'nda İzzeddin Birinci Keykavus Şifahanesi'nin karşısında duran Çifte Minareli Medrese Anadolu'nun en ünlü tarihi yapılarından birisidir.

İlhanlıların büyük veziri Sahip Şemseddin Mehmet Cüveyni tarafından 1271-1272 (H.670) tarihinde yaptırılmıştır.

Anadolu'da yapılmış en abidevi medreselerden biri olan ve Darülhadis adıyla da tanınan

Çifte Minareli Medrese ne yazık ki

büyük yıkıma uğramış, bugün çok az bir kısmı ayakta kalabilmiş. Ön cephesi kalmıştır geriye sadece. Ön cephesi ve çifte minareleri ayakta kalan medrese çay bahçesi olarak kullanılmakta. Son yıllarda yapılan kazılar sonucu Çifte Minareli Medrese'nin, yalnız medreseden ibaret olmayıp, çevresinde diğer bazı yapıları da içine aldığı öğrenildi.

Gök Medrese

Asıl adı Sahibiye Medresesi olan yapıya, minarelerinde bulunan çiniler nedeniyle Gök Medrese denilmektedir.

Çifte minareli taç kapısı, ve kapının üzerindeki süslemeler, yapının en görkemli bölümü. Süslemelerde 12 tür hayvan başı, yıldız, ve hayat ağacı motifleri kullanılmış. Duvarları yontma kalker taşından yapılan medresenin minareleri 25 metre uzunluğunda. Gelelim 2006 yılında

başlayıp 15 ay sürer denen retore çalışmalarının 7 yıl devam edip daha kötü hale gelmesine. Milyon liralardan harcandığı(?) lakin hiçbir çivinin çakılmadığı medresenin yapısının bozulmasının hesabını verecek olan kim?... Yapılan son antlaşma sonucu başlayan restore çalışmalarının 2016 yılında bitmesi planlanıyor: Eski haline kavuşması duasıyla... İzleyip göreceğiz.

Kayseri ve Ticaret

Abdullah ÇİFTLER

Yüce Rabbimiz insanoğluna yaratılıştan itibaren insanın fıtratına uygun olarak bazı şeyleri uygun biçimde yeniden düzenleme ve belirli şekillerde tabiatı denetleme ve yeryüzünü yeniden imar etme imkânı vermiştir. İnsanlar bu yetenekleri ancak yerleşik bir şekilde gerçekleştirebilir. Bundan dolayı yerleşik hayata geçiş dönemi insanlık tarihinde ki en önemli olaylardan biridir.

Yerleşik hayata geçen toplumlardan dolayı köy, kasaba, şehir ve imparatorluklar ve çeşitli yerleşim yerleri kuruldu. Bu şehir, imparatorluk ve çeşitli yerleşim yerlerinin içerisinde bulunan toplumların doğal olarak beslenme, barınma vb. ihtiyaçları ortaya çıktı. Denildiği üzere ilk insanlar beslenme ihtiyaçlarını ağaçlardaki meyvelerden karşılıyorlardı. Ancak yerleşik hayata geçen toplumlar büyüdükçe doğal ortam bu ihtiyacı karşılamamaya başladı.

İnsanlar tarıma başlamıştı. Tarım faaliyetleri arttıkça ve artık insanlar doğal olanakları yetersiz bulunca tarım aletleri üretmeye başladılar. Ancak bu seferde üretim arttı ve ihtiyaç fazlası tarım ürünleri ortaya çıktı. Hayvanlar ehlileştirildi. Bu sayede diğer toplumlarla olan kültürel değişim başlamış oldu. Bundan sonra ise ekonomik yani tarımsal ürünlerin alışverişi oldu. Böylece ilk ticaret ortaya çıktı.

TİCARET'İN KAYSERİ İLE OLAN BAĞI...

Türkiye'mizde bir insana Kayseri denince ilk olarak o insanın aklına ticaret geliyor. Bunun

nedeni Türkiye'deki alış-veriş olayının en müsait olduğu yerin Kayseri olmasıdır. Ticaret deyince ise akla bir şeyleri karşılıklı olarak değiştirmek geliyor. Peki, Kayseri neden ticaretin bir merkezi haline gelmiş olabilir bu konudaki araştırmalar sonucunda düşündüğüm tahminlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bunun düşündüğüm en önemli iki nedenini sizlerle paylaşmak istiyorum. Paylaşmadan önce belirtmek istediğim şey Kayseri'yi Kayseri yapan nedenler Cumhuriyet'ten önce Kayseri yaptı. Kayseri'nin ticaret kültürüne Cumhuriyet döneminden sonra bir şey katılmamıştır.

1- Eski Üretim Yerlerine Yakın Oluşu

Bildiğimiz üzere Kayseri İç Anadolu'nun merkezinde bulunmaktadır. Alt tarafında bulunan Çukurova Bölgesi tarımın eskiden beri merkez odağı olmuştur. Hayvanlar ehlileştirilince tarım ürünlerinin taşınması da kolaylaşmıştır.

2- İçinde Bulunduğu İmparatorlukların Merkezlerine Uzak Oluşu

İçinde bulunduğu imparatorlukların merkezlerine uzak olduğu için imparatorluklara gelecek vaat eden bir şehir değildir. Bu yüzden imparatorluklardan yardım gelmediği anlaşılınca halk mecburi olarak ticaretle geçimini sağlamıştır.

Bugün bu nedenlerden dolayı Kayseri, Türk insanının aklında ticaret şehri olarak kalmıştır.

Konya'nın Manevi Dinamikleri

Abdulhadi UYSAL

Anadolu toprakları İslam ile müşerref olduğu günden bugüne, İslam'ın yaşanması için gayret eden, insanların maneviyatını güçlendiren örnek şahsiyetler bu beldelerden gelip geçmiştir. İstanbul'da Aziz Mahmud Hüdaî, Bursa'da Somuncu Baba, Ankara'da Hacı Bayram-ı Veli gibi şahsiyetler kendi yaşadıkları şehirleri aydınlatmışlar, bölge halkının ve şehrin üzerinde silinmez hatıralar bırakmışlardır.

İşte Konya şehrinde de bu vazifeyi "Kurucu" ailesi görmüştür. Bu ailenin Konya'ya ve İslam Âlemi'ne en çok hizmet eden fertleri Hacı Veyis Efendi, oğlu Hacıveyiszade Mustafa Efendi ve onun yeğeni Ali Ulvi Kurucu'dur. Kurucu soy isminin nasıl bir hüviyete sahip olduğunu Üstad Ali Ulvi Kurucu, hatıralarında şöyle anlatıyor:

" Soyadımız Kurucu'yu, kanun çıkınca, Konya'da amcazadem almış. Biz de benimsedik. Önce "Korucu" olsun, "din korucusu" manasına demişler; ama bir başka aile daha onu almış. Bunun üzerine amcam, "Öyleyse kurucu deyin, müessis, tesis eden manasına olsun" demiş..."

Bu yazıda yukarıda ismi geçen üç şahsiyetten ve hizmetlerinden bahsolunacaktır.

Hacıveyiszade Camii-Konya

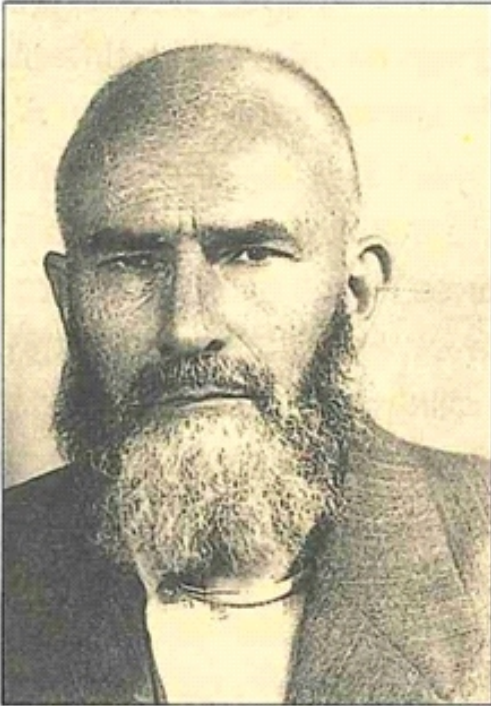
Hacı Veyis Efendi

Ali Ulvi Kurucu'nun dedesidir. Konya'ya 30 km. uzaklıkta bulunan Şatır köyündendir. Bu köyde babasından kalan tarlasını ortaklığa vererek geçinmiş ve Konya'da Dolav Mahallesi Ulu Camii'nde elli sene maaşsız imamlık yapmıştır. Üstad dedesi hakkında "Dedemin fazileti, himmeti ve din gayreti, tarihlere geçecek destanlık bir hadisedir." demiştir. Gönüllü imamlık yaptığı bu camide cemaate vaaz u nasihat eder, talebe okutur ve bir imam olarak mahallenin fakirlerini kollardı. Elli kişi kadar bulunan cemaatten bir kimse gelmediği vakit, Hacı Veyis Efendi hemen o kişinin hânesine gider, halini hatırını sorar ve "Geçmiş olsun, sizi namazda göremedim." derdi.

Hacı Veyis Efendi ve ailesi, cumhuriyetin ilan edilip halka ve özellikle dine devamlı bir baskının yapıldığı yıllarda yaşamaktaydılar. Dine düşman olan Cumhuriyet Halk Partisi şapka takmayanları, ezan okuyanları hapse atıyor idam ediyor ve Allah'ın evi olan camileri ya kapatıyor ya yıkıyor ya da ahır, cephane, hapishaneye dönüştürerek asıl amacından saptırıyordu. İslam'a karşı devlet eliyle yürütülen bu aleni düşmanlıktan Veyis Efendi de nasibini almış ve onun imamlık yapmış olduğu Dolav Camii de ot deposuna çevrilmişti. Yıllarını bu camide hizmetle geçiren bu mübarek zat bu vakitten sonra başka bir mescitte imamlığa devam edecekti.

Hacı Veyis Efendi, 1000 yıldan bu yana her karış toprağı İslam ile yoğrulmuş, Allah yolunda mücadele eden ve bu uğurda ölen aziz şehidlerin kanlarıyla sulanmış Anadolu topraklarında dinini yaşayan insanlara reva görülen bu zulmü şöyle anlatıyordu:

" Yahu camilerimiz ellerimizden alındı. Allah'ın ism-i celâlini anmak, huzur-i izzetinde secdeye varmak için yapılan ibadethanelerimiz ot deposu, asker kışlası oldu. Mabedleri yıkan, buralarda Allah'ın anılmasına mani olan kimselerden daha zalim kim olur? Sonra bakınız, bu takipler, tevkifler kimlere karşı icra olunuyor? Meyhaneciler serbest, kumarhaneciler serbest, kerhaneciler serbest, bütün kötüler, günahkârlar serbest, bütün günah yerleri açık, tevkif edilenler, ehl-i iman, Allah dostları..."

Hacıveyizâde Mustafa

Hayatını Allah'ın rızasını almaya çalışarak geçiren bu örnek insan 1935 senesinin Ramazan'ında vefat etti. Yine Üstad'ın hatıralarından o vefat gününü naklediyoruz:

"Anlattıklarına göre, o zamana kadar görülmemiş bir kalabalık olmuş. Kapı Camii ve arkasındaki meydan dolmuş. Daha sonra amcam Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin vefatında da aynı şey olmuş. Bu cenaze namazları, Hazreti Mevlana'nınkinden sonra en kalabalık cenaze namazları olmalıdır. Gerek dedemin ve gerek amcamın dünyada küçük birer kerpiç evden ver mahsulüyle geçindikleri birer tarladan başka hiçbir şeyleri yoktu. Allah için yaşadılar, çalıştılar ve onun yolunda öldüler."

Konyalı Müslümanların onlara karşı duydukları vefa ve şükran hisleri, bugün Hacı Veyiszade Külliyesi olarak bina edilen büyük bir cami ve müştemilatı ile dile getirilip yaşatılmaktadır.

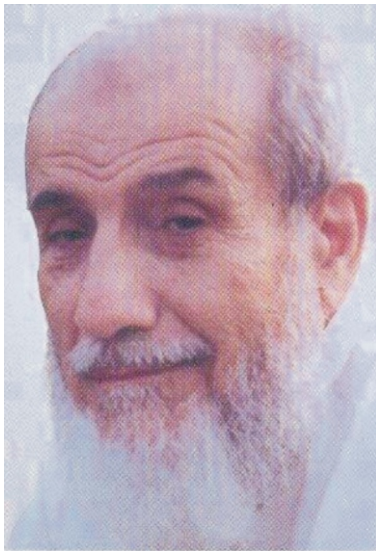
Hacı Veyiszade Mustafa Efendi

1877'de Konya'da doğdu. Hacı Veyis Efendi'nin oğlu ve Ali Ulvi Kurucu'nun amcasıdır. İlk öğrenimini ve hıfzını babasının yanında yaptı; daha sonra Bekir Sâmi Paşa Medresesi'ne girdi. Burada, başta Şeyh Mehmed Bahâeddin Efendi olmak üzere çeşitli hocalardan, bu arada şeyhin oğulları Zeynel Abidin ve Ahmed Ziyâ efendilerden ders görüp icâzet aldı.

Kurucu soyadını alan Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi 1940'lı yıllarda Pîrî Mehmet Paşa Camii'nde, 1950'den itibaren de Aziziye Camii'nde imam-hatiplik yapmış, ayrıca çeşitli cami ve haphanelerde vâiz olarak hizmet vermiştir. Daha sonra Konya İmam-Hatip Okulu'nda Arapça, tefsir, hadis, fıkıh derslerini okutmuş, pek çok din âliminin o günlerde yadırgayarak baktığı bu okulların önemini önceden kavrayıp Konya'nın dinî hayatına yön veren kişiler arasında yerini almıştır. Hocalığı sırasında öğrencilerine maddî ve mânevî yardımda bulunan Hacı Veyiszâde ayrıca okul, kurs binası, öğrenci yurdu, hastahane, aş ocağı, yol yapımı gibi pek çok alanda hizmet veren derneklere, vakıflara faal üye olarak katılmıştır. Öte yandan İmam-Hatip Okulu'na giremeyen pek çok gence Arap dili ve edebiyatı, tefsir, hadis, İslâm hukuku ve akaid dersleri okutmuştur. Sahâbeye dair geniş bir neseb bilgisine sahip olan ve Ehl-i beyt'i çok seven Hacı Veyiszâde, vaazlarında cemaate devamlı olarak Hz. Peygamber'in izinden gitmeyi tavsiye eder, her konuşmasında mutlaka Asr-ı saâdet'i anlatır, ashaptan örnekler verir ve meclisi daima canlı tutardı.

Hacı Veyiszâde 5 Şubat 1960'ta vefat etti. Adına yaptırılan ve Ekim 1995'te ibadete açılan Hacı Veyiszade Camii-Külliyesi ile şehirdeki birkaç küçük kütüphane onun hâtrasını yâda vesile olmaktadır.

Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi güler yüzlü, hoşsohbet, karşısındakinden iltifatını esirgemeyen, mert ve dürüst, affedici ve birleştirici bir insandı. Camiye gidip gelirken esnaf arasında gördüğü hoş olmayan davranışları düzeltmeye çalışırdı. Onun insanları kırmadan kötülüğü önlemeye çalışan tutumu bugün dahi birçok kişi tarafından anılmaktadır.

Ali Ulvi Kurucu

Ali Ulvi Kurucu

Hacı Veyiszade İbrahim Efendi'nin oğlu, Mustafa Efendi'nin yeğeni ve Hacı Veyis Efendi'nin torunudur. 1922 yılında Konya'da doğmuştur. Babasının teşvikleri neticesinde 11 yaşında hafızlık yapmaya başlamıştır. Hafızlığını, Türkiye'de yapılan cüzün son sayfasından ezberlemeye başlayarak hafızlığı tamamlamak metodu yerine babasının arkadaşı Cebbarzade Şükrü Efendi'nin tavsiyesiyle Kur'an'ı baştan sona doğru ezberleyerek hafız oldu. Daha sonra ise Konya Kapı Camii'nde başhafızlık makamına geldi. Çocukluğunun geçtiği yıllar cumhuriyetin ilk yıllarına rastlamaktaydı ve dedesi Hacı Veyis Efendi'nin hayatını anlatırken de belirttiğimiz üzere bu dönem din üzerine baskının yapıldığı ve insanların dinini yaşayamadığı bir devirdi. Bir gün dedesi Hacı Veyis Efendi, Ali Ulvi'nin gittiği okulun muallimlerinin edebe ve ahlaka mugayir hareketlerini görmüş ve artık bu memlekette yaşanılmayacağını anlamıştı.

1939 yılında babası Hacı Veyiszade İbrahim Efendi, Konya'nın ileri gelen âlimlerinden Fahri ve Zeynel Abidin Efendilerle istişareleri sonrasında Medine'ye hicret etme kararı aldı. Mekke'ye varılıp Hac yapıldıktan sonra ailesi Medine'ye, kendisi ise 1940'ta Kahire'ye El-Ezher Üniversitesi'ne eğitim almak üzere gitti. Ali Ulvi Kurucu'nun fikri, edebi ve kültürel hayatını etkileyen Kahire şehri, onun için yeni insanlarla tanışıp istifade etme imkanı sundu. Ezher'deki eğitimini 6 yıl kadar sürdüren Ali Ulvi Kurucu, burada Osmanlı Şeyhülislamı Mustafa Sabri Efendi, Şeyhülislam vekili Zahid el-Kevseri ve Yozgatlı Mehmed İhsan Efendi gibi alimlere talebelik etti ve onların sohbet meclislerinde bulundu. Daha sonra, bir tarihe tanıklık etmiş bu insanlardan dinlediği hatıralar M.Ertuğrul Düzdağ Bey ile Medine'de yaptıkları söyleşi neticesi meydana gelen Hatıralar isimli kitaba alınmıştır. Ertuğrul Düzdağ'ın da aracı olduğu bu hizmet neticesinde Ali Ulvi Kurucu ve son dönem alimleri hakkında çok teferruatlı bilgilerden, hatıralardan haberdar olabilmemiz mümkün olmuştur. Mesela Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi hakkında bildiğimiz neredeyse herşey bu kıymetli hatıralar sayesinde öğrenilebilmiştir.

İlerleyen yıllarda Üstad Ali Ulvi Kurucu, Medine'de Sultan II. Mahmud'un ve Şeyhülislam Arif Hikmet Efendi'nin yaptırmış olduğu kütüphanelerde müdürlük vazifesini de yürütmüştür. Aynı zamanda bir şair de olan Ali Ulvi Kurucu, Akif-i Sâni (İkinci Akif) diye de tanınır.

3 Şubat 2002 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonrasında vefat eden zamanımızın bu değerli ve faziletli insanı Ali Ulvi Kurucu, her müslümanın arzuladığı Medine'deki Cennet'ül-Baki kabristanına defnedildi.

Üstad Ali Ulvi Kurucu'nun 10 sene önce gördüğü birini gördüğünde ismiyle hitap etmesi gibi hafızasının kuvvetli olması, 40 seneye yakın bir süre teravîh namazlarını hatimle kılması, muhatabını saatlerce sözünü kesmeden dinlemesi, Kur'an-ı Kerim'den bir kelime sorulduğunda hangi cüz, hangi sure ve hangi ayette olduğunu bilmesi yahut oğlu İbrahim Efendi'nin şahitliğiyle gece ne zaman kalksa babasını gece namazında bulması gibi ayrıntılı, açıklayamadığımız özellikleri mevcuttu.

Kendi hayatını, o dönem yaşantısını ve tarihe tanıklık etmiş kimselerden dinlediği kıymetli hatıraların mevcut olduğu Hatıralar isimli kitap serisini her müslüman okumalı ve bu evvel zaman üstadını anlamaya gayret göstermelidir.

Allah, Konya'ya ve İslam dünyasına ışık saçan bu hayırlı aileden razı olsun ve mekanlarını cennet eylesin. Amin.

Kaynaklar:

- ✎ M.Ertuğrul Düzdağ, Ali Ulvi Kurucu Hatıralar-1, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009
- ✎ İslam Ansiklopedisi, cilt 13, sy.506, Hacıveyiszade Mustafa Efendi maddesi
- ✎ Komisyon, Öncü Şahsiyetler, Genç Düşünce Yayınları, İstanbul, 2014

ESKİŞEHİR:

Anadolu ve Osmangazi üniversitelerinden dolayı tam bir öğrenci şehridir. 600 bin nüfuslu bu şehirde yaklaşık 150 bin öğrenci bulunmaktadır.

Eskişehir denince akla gelen bir diğer şey ise Lületaş. Bu maden Türkiye'de sadece Eskişehir'de çıkarılmakta.

Kent içi ulaşımın bel kemiğini 15 km'lik tramvay hattı oluşturmaktadır. Şehirlerarası ulaşımında ise YHT kullanılabilir.

Türkiye'nin en büyük OSB'lerinden birine sahip olan bu şehirde başlıca sanayi dalları gıda, tekstil, lokomotif ve kiremittir. Ayrıca ilk Türk otomobili Devrim'in vatanı da Eskişehir'dir.

KONYA:

Türkiye'nin en geniş ili olan bu şehir başkentlik yaptığı Selçuklu döneminde parlamıştır.

Selçuklu ve Osmanlı döneminde Anadolu'nun en büyük ticaret merkezlerinden biri olan Konya, günümüzde tahıl ve şekerpancarı tarımı ile tarıma dayalı sanayi ile kalkınmaktadır.

Yer şekillerinin düz olması sebebiyle ulaşım çok kolaydır. Kentin dış dünya ile bağlantısı YHT ve havalimanı ile sağlanmaktadır. Şehir içinde Alaeddin tepesinden Selçuk Üniversitesine kadar uzanan 20kmlik tramvay hattındaki bazı tramvaylar 2.Dünya Savaşından kalmadır.

ANTALYA-ALANYA:

Türkiye'nin yaz-kış turizm merkezidir. Tarihi bakımdan Kaleiçi dışında pek bir yer yoktur.

Antalya ilinin asıl tarih kokan şehri Âlaiye yani Alanya'dır. 4 büyük devlete kale ve liman görevi görmüştür. Aynı zamanda bir dönem Selçuklulara başkentlik yapmıştır. Türkiye'nin en büyük plajı yani Cleopatra limanı ve Damlataş mağarası da bu şehirdedir. Şehre kuşbakışı bakan kale ise yarımada tepesinde yer almaktadır. Şehre ulaşım merkezde ve Gazipaşa'da bulunan havalimanları ile kolaydır. Fakat şehrin iç kesimler ile karayolu bağlantısı Toros Dağlarından dolayı zordur.

MERSİN-TARSUS:

1800'lere kadar balıkçı köyü olan Mersin günümüzde Türkiye'nin en önemli liman kentlerinden birisidir.

Ayrıca Mersin'in bir ilçesi olan Anamur tam anlamıyla muz başkentidir. Plaj turizminin son zamanlarda gelişmeye başlamasıyla Mersin hızla büyümektedir.

Tarsus'ta bulunan Ashab-ı Kehf'e her gün yüzlerce kişi akın etmektedir. Ayrıca zamanın Tarsus Belediye Başkanı Nusret Mayın Gemisine sahip çıkıp hurdacıdan satın almış ve ziyarete açmıştır.

ADANA:

Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin oluşturduğu Çukurova'da kurulu Türkiye'nin en kalabalık 5.şehridir. Çukurova'nın verimli arazisi sayesinde çevre şehirlerden, özellikle doğudan yoğun göç alır. Tarımın tekstil ve deri sanayisinin gelişmiş olduğu bu şehir aynı zamanda Türkiye'nin güneyinin ticaret merkezlerinden birisidir.Şehir içi ulaşımın belkemiği 2010'da hizmete giren 14km'lik metrodur. Şehirlerarası ulaşımında ise demiryolu ve havayolu vazgeçilmezdir.

KAYSERİ:

Dünyanın en eski şehirlerinden biri olan Kayseri, o dönemden beri ticaret merkezidir. Sönmüş bir volkan olan Erciyes'in eteğine kurulmuş bu şehir sanayi açısından epey yol kat etmiştir. Mobilya sanayinin yoğunlukta olduğu bu şehrin serbest bölgesi Türkiye'nin en büyüğüdür.

2008'de açılan tramvay ve geniş şehir yolları şehir içi ulaşımı kolaylaştırmıştır.Selçuklunun gözbebeği olan bu şehirde 23 kümbet bulunmaktadır.

Ve elbette Kayseri deyince akla Mantı, Pastırma ve Sucuk gelir.

NEVŞEHİR:

Turizm ve tarım şehridir. Patates tarımının ağırlıkta olduğu bu şehirde üzüm yetiştiriciliğine de rastlanılmaktadır. UNESCO'da yer alan Kapadokya bölgesi bu ilin sınırları içerisindedir.

SİVAS:

Konya'dan sonra en çok Selçuklu eserinin bulunduğu il olan Sivas, eski dönemde medreseleriyle tam bir eğitim merkeziydi.

Türkiye'nin en geniş 2.ili olan Sivas, Kangal köpekleriyle de meşhurdur.

Ayrıca UNESCO'da yer alan Divriği Ulu Cami'de bu il sınırları içerisindedir.

Kara ve demiryolları kavşağı olan Sivas'ın ekonomik faaliyeti büyük ölçüde tarıma dayalıdır.

ANKARA:

Türkiye'nin en büyük ikinci şehri olan bu ilin tarihi eski taş çağına kadar dayanmaktadır.Nüfusun %75'i hizmet sektöründe çalışır.Aynı zamanda küçük ve orta boy sanayi işletmeleri de bulunur.Şehir içi ulaşımında metro önemlidir.Şehrin dünya ile bağlantısını Esenboğa havalimanı sağlamaktadır.

Bildiğimiz üzere camiler Osmanlı mimarisinin merkezinde bulunmaktaydılar. Genel olarak camilerin inkar edilemez prestiji, zenginlerin ve cami yapmaya gücü yetenlerin ilgi odağı olmasını sağlamıştır. Bundan dolayı da her türlü mimari teknoloji ve yeniliğin ilk sergilendiği mekan olmuştur. Büyük bir toplanma yeri olduğu için yeni fikirlerinde ve camilerinde ihtişamlı yapı stillerinin çok hızlı yayılmasına sebep olmuştur.

Osmanlıda cami yapısının yayılmasındaki başlıca aşamaların hepsi ise başşehirlerde yani önce İznik, Bursa ve son olarak İstanbul`da gerçekleşmiştir. Bu da İstanbul gibi başkentlerin metropol seviyesine ulaşmalarına yardımcı olmuştur. Ek olarak, Osmanlı selatin camilerinin çoğunun avluları ve külliyesi ile birlikte genel olarak çok büyük yapılarda olması zaten ihtişamlarını ortaya koymaktadır.

Önemli camilerin İstanbul'da bulunuş sebebini siyasi bir şekilde açıklayacak olursak, eski Hıristiyan şehri olan Konstantinapolis'in görsel olarak dönüştürülmesi yani bir nevi manevi yenileniş, restorasyon evresi geçirmesidir.

Mimar Sinan gibi mimarların 16.yüzyılda neden ortaya çıktığını düşünürsek o zaman yaşayan mimarların meslektaşlarının eserlerini dikkatle incelediklerini ve büyük tecrübeyi buradan sağladıklarını görürüz...

Günümüz Türkiye'sinde de Mimar Sinan gibi mimarların yetişmesi dileğiyle.

Lezzet Yolculuğu-2

Okulumuzla beraber yaptığımız dokuz günlük gezi sürecinde tattığımız yeni lezzetlerden ve bu lezzetlerin oluşum süreçlerinden bahsetmek istiyorum. Bu gezi süresince gittiğimiz yerleri sırasıyla ve detay atlamadan anlatmaya çalışacağım.

Gezinin ilk durağı Eskişehir oldu. Cuma günüydü, namazımızı kıldıktan sonra Eskişehir'in Tatar yemeklerinden olan "Çiböreği" tatma fırsatı bulduk. Bazı yerlerde çiböreğ olarak görsek de bunun böyle olmadığını anlamamız çok da uzun sürmedi. Gerek Eskişehirli arkadaşlarımız gerekse Tatar arkadaşlarımız bizi aydınlattı. Gelgelelim isminin nereden geldiğine, bu konuda iki farklı rivayet var: Bunlardan bir tanesi böreğin kızarıırken çıkarttığı sestten dolayı bu ismi aldığı, diğer bir görüş ise Kıpçak lehçesinde bulunan ve lezzetli anlamına gelen "çi" kelimesi olduğunu öne sürer. Bu yemeği tattığımız da pek doyurucu olmadığını anladık, biz öğle yemeği niyetine yemiştik ama aslında muhabbet sırasında götürülebilecek bir şey gibiydi. Bu lezzetli olduğu gerçeğini değiştirmedir. Şimdi bu yemeğin tarihle ilişkisine bakalım. En yoğun Tatar nüfusunun yaşadığı illerden birisi olarak Eskişehir, Kırım'dan sonra çiböreğin anavatanı sayılır. Çiböreğin Eskişehir ile birlikte anılmasının nedeni, 1800'lü yıllarda ağırlıklı olmak üzere Eskişehir'in Kırım'dan ve Balkanlardan aldığı kitlesel göçlerdir. Bu bölgelerden Eskişehir'e gelen göçmenler, bu kentte tarımda, el sanatlarında ve yapıcılıkta bazı değişikliklere neden olurken, aynı zamanda yeni bir yemek ve mutfak kültürünün de Eskişehir'e gelmesine vesile olmuşlar. Hatta Çiböreğ hakkında bir destan bile vardır:

Atalardan kalmış bize: Etli, yağlı, hamuraş.
 Köbeteyle katlama, erişte, yantık, mantı,
 Sarı burma, kalakay, kavurma börek, uğmaç,
 Şilter, salma, irimçik, tabak börek, bazlamaç,
 Hurma yemiş, kesmece, öküz börek, kıygaça...
 Saysan bitiremezsin adalarını yıllarca!...
 En başında bunların gelir kutlu çibörek!...
 Çibörek pişirmeye geldi ya artık sıra:
 Mutfakta yay yaygıyı yastığacın altına;
 Un, su, tuz karıştır, ölçülü bas hamuru,
 Kulak memesi gibi olmalı yumşaklığı.
 Kesmece, kıygaça gibi olmaz mayalı undan,
 Katlama, şilter gibi mayasız undan
 Yapılır hep çibörek. Çocuk yumruğu yada
 Kaz yumurtası kadar hamurları kesiver;
 Una bula, yastığaca un serp de yapışmasın.
 Al eline oklavayı, yuvarlak aç her birin.
 Küçük karış eninde kalınlığı koyun derisi kadar,
 İnce olsa delinir, kalın olsa kalır çiğ.
 Olsun iki kapımlık, yapılmalı küçükçük.
 Hepsinin boyu da uymalı birbirine.
 Etin olmasın yavrum, zayıf, semiz, sinirli,
 Olsun süt danasından, az yağlı döşünden.
 Kanı hiç alınmamış, yeni kıyılmış kıymayı
 Karıştır tuz, büberle, unutmaya bol soğanı.
 Al bir kaşık kıymadan, koy hamurun içine,
 Yarım ay gibi yapıp ört öbür yarısının üstüne. .
 Birkaç tane kıymet koy. Örttüğün kısmı kes,
 bastır.
 Çöğün kazan içinde ocakta yağ da hazır,
 Yağın kaynak olmalı, eksik olmasın sakın

İki yüz dereceden. Ağır olur sonra aşın.
 İlk pişeni kendin ye, yağı sık değiştir.
 Son pişene aldırma, başkalarına yedir.
 Yağ kokusu da eve çok yayılmasın desen
 Eyi çeksin bacalar, kokudan tıkanmazsın.
 Hamuru al, kazana bırakıver yavaşça,
 Şır şır diye pişmeğe başlar hemen çabucak;
 Şöyle bir yol kabalsın, kazanda dönedursun;
 Kızarıncı nihayet, pişti demektir aşın.
 Şilter, lokum, salma gibi çıkarılmaz kepçeyle
 Kaşık yada maşayla almalısın kazandan.
 Yiğ tepsinin içine, koy hemencik sofraya;
 Görünmesin yiğinden kim otursa karşına...
 Toplansın ailemiz artık sofraya başına,
 Sırasıyla otursun herkes bakıp yaşına
 (Bismillah)'la başlayınca en yaşlımız yemeğe,
 Başlar eli herkesin tepsiye uzanmağa;
 Kimse bir şey konuşmaz, ortaya söz söylenmez;
 Bir el kalabalığı götürür hiç durmadan
 Ağızlarla tepsinin arasında kaynaşır;
 El işler, ağız oynar, boğazlar da yutarlar.
 Suyunu akıtmadan ikiye dür, bir katla
 Sıcak sıcak yiyiver, çatal bıçak kullanma.
 Birin çiğne, birin yut, birin elde hazır tut.
 Zincirleme atıştır, hiç durmadan çiğne, yut.
 Çekingensen doymadan aç kalkarsın sofradan.
 Bulmuşken ye evlâdım, pişman olma sonradan.
 Ahlat turşusu, yoğurt ya ayranla tokmakla;
 Ard ardına yiyiver, midenin aldığıncı...

Eskişehir'de gezeceğimiz yerleri gezdikten sonra tekrar düştük yollara, hedefimiz Konya'ya gece geç saatlerde vardık. O gece Konya'da konakladık .Ertesi gün öğlene kadar Konya'da gezdik Tarihi camileri gördük daha sonra öğlen yemeği için Meram Belediyesine gittik. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz, bizlere orada etliekmek ikram ettiler. Orada yediğimiz etliekmeğin hamuru biraz kalın olsa da, etliekmek hakkında genel bir fikir oluşmuştu artık aklımızda. Akşamüzeri bir lokantada yediğimiz gerçekten etliekmektir. İlk başta pide gibi olduğunu ve Karadeniz'den çaldıklarını düşünsem bile bu fikrimden vazgeçtim, çünkü gerçekten farklıydı sizlere de tavsiye ederim.

Biz orada pide yerken İl Milli Eğitim Müdürü sn. Mukadder GÜRSOY bizlere katıldı ve orada bir konuşma yaptı.Zahmet edip geldikleri için kendilerine ayrıca teşekkür ediyoruz. Konuşmadan sonra bizler etli ekmeğimizi çoktan bitirmiş, farklı bir lezzete doğru yol alıyorduk, ismi Mevlana olan başka bir etli ekmeğin çeşidi tattık .Etli ekmeğin pideye benzemesi de bu bildiğin kaşarlı pideydi.Onu da orada mideye indirdik.

Konya'nın Etli ekmeği meşhur olduğu gibi Sivas'ın da etli ekmeği meşhur olmakla beraber ikisini de kesinlikle sıcak yemeniz gerekir.Yoksa bizlerin aldığı tadı alamazsınız.Şimdi Etli ekmeğin yapılışına bir göz atalım.

Etli ekmekte etin güzel olması ve hamurun ince olması makbuldür. Eskiden et hiçbir zaman makinede çekilmezdi. Tahta tezgâhlarda bir çift bıçakla kıyılırdı. Etin içine biber, domates, maydanoz ve istenirse soğan doğranır. Normal etli ekmeğlerde 60 gr kıyma, 100 gr sebze (soğan, domates, biber) kullanılır. Bu karışım mahalledeki fırına götürülür. Burada fırıncının mahareti ile mayalı hamurlar fırın küreği üzerinde elle ince ve uzun olarak açılır. İç konur ve üstü açık olarak pişirilir.

Günümüzde et, makinede çekilmektedir. Et, elde iki bıçak arasında doğranarak hazırlanırsa buna bıçak arası, et ve peynir karışık olarak yapılırsa bu çeşidine de Mevlânâ denilmektedir. Bu ekmeğin sadece peynirlisi de yapılmaktadır. Bazen ıspanaklar evde hazırlanarak, fırınlara götürülüp açık veya kapalı pişirilmesi sağlanmaktadır. Konyalı aileler, özellikle hafta sonları bu börekleri yaptırmakta ve aile bireyleri bir araya gelerek hep birlikte yenmektedir. Konya'da sadece etli ekmeğin üzerine ünlenmiş lokanta ve restoranlar bulunmaktadır.

Konya'dan sonraki durağımız Antalya'ydı.Antalya gerçekten havası suyu güzel bir şehir yemekleri de aynı şekilde güzel. Biz Antalya'da köfte piyaz yeme fırsatı bulduk, köfteyi severim ama piyazın içinde bulunan yumurta biraz garip geldi. Alışkın olduğum bir durum değildi gerçekten ama, yörenin insanları çok seviyordu.

Piyaz yedikten sonra ünlü Yanık Dondurma'yı deneyelim dedik, çoğumuz biraz garip bulsa da gerçekten Türk mutfağının zenginliğini gösterdi bize.Yanık dondurma keçi sütünden yapılıyor, inek sütünden daha önce kaynadığı için de dibi daha hızlı tutuyor, böylece yanık bir süt oluyor ve dondurmada kullanılıyor.Bu yörenin özgün lezzetlerinden bir tanesi.

Antalya'dan sonraki durağımız İçel yeni ismiyle Mersin'di.Mersin'de ne yiyebileceğimizi tahmin edersiniz tabii ki de tantuni.Tantuni bir zamanlar fakir yemeği olarak tabir edilmiş, bunun sebebi bolca ciğer koyulmuş eskiden, şimdi ise tüm keselere hitap ediyor.Tantuni gerçekten Mersin'de yenmesi gereken bir yemek, başka yerde aynı lezzeti bulmanız pek mümkün değildir.Bu yemeğin bir de hikayesi var gelin bunu dinleyelim.

Zamanın birinde dünyanın en küçük köyünde fakir bir dilenci yaşarmış. Her sabah ezanıyla birlikte eskici diye bağırırmış metal eşyalarıyla, almış yanına hanımının yaptığı azığı da, sokak sokak dolaşmış. Gel zaman git zaman bunun ekmek arası yediği yiyecek kulaktan kulağa yayılmış, eskici tabiri o zaman keşfedilmediğinden sabahın köründe tannn tunn metal sesleri çıkaran bu gürültücü adam tantunici olarak anılmış, yemeği de tantuni.

Mersin'den sonraki durağımız Adana namı diğer kebab şehri. Adana kebabını gerçekten sadece Adana'da yemenizi tavsiye ederiz, bir adana kebabının yapılış serüvenini paylaşalım dedik, buyurun efendim. Adana kebabın yapımında büyük bir özverinin, titizliğin, tecrübenin ve işini sevmenin yer aldığı, adana dışında yenilmemesi tavsiye edilen, yenilse bile adana kebab olduğu iddiasında bulunulmaması gereken Adana'nın tüm insanlığa hediye ettiği; yemektir, şaheserdir, lezzet pınarıdır.

Adana kebabını, adana kebab yapan ilk şey, elde edildiği etidir. Gerçek lezzetiyle ilk tanışmanızı sağlayacak olan ilk şey elde edildiği etin, erkek koyun etinden elde edilmiş olmasıdır. Adana'da çoğu

kebabçı öyle rastgele almıyor. Yıllardır bir kasap vardır bulmak, doğal olarak şartlarını bilen, işletme önce kalitesi olması lezzete kasap bulduktan gelen bir ritüel ortaya ustalarından biri saatte kasabın yolunu ve kaliteli bir iş çıkaran ihtiyacına uygun bir

herhangi bir kasaptan et tutkuyla bağlı oldukları hepsinin. Bu kasabı yıllardır piyasa sahiplerinin işidir, daha tescillenmiş bir kasap ulaşmakta ilk adımdır. sonra, artık rutin hale ç i k a r . K e b a p sabahları erken bir tutar, zaten kendince iyi kasaptan o günün biçimde etini alır, bakar

ve kontrol eder. Etin günlük olmasına, taze olmasına ve erkek koyun eti olduğuna dikkat eder. En önemlisi ise: etin yağ ile oranına dikkat eder. Eğer ihtiyacı var ise ete katılmak üzere, etin ihtiyacını da göz önüne alarak kuyruk yağlarını almakta sakınca görmez.

Etin alımından sonra ise kebab ustası doğruca çalıştığı işyerinin yolunu tutar. İşyerine gelir ve erken saatte eti öğlen ve akşam servislerine hazırlamak üzere işe koyulur. Çeşitli sivrilikteki bıçaklarını bir kenara koyar, ardından etini görücüye çıkarır. Görücü olarak belirlenen diğer kişi ise de bir kebab ustasıdır. Burada bir kısa bilgi vermek farz; adana da çoğu lokantada 2 veya daha fazla sayıda kebab ustası çalışmaktadır. bu bir gerekliliktir. işlerin aksamaması, etin sağlıklı bir şekilde, lezzeti tam olarak kebaba dönüşüp müşteri masasına konulması için gerekli bir ihtiyaçtır..

Neyse efendim tezgaha konulup, çeşitli yerleri sinirlerinden arındırılıp, kuşbaşı ve külbastı kebab çeşitleri için sırt kısmından etleri ayrıldıktan ve yağları ayıklanma işlemi bittikten sonra etimiz elde zırh ile kıyma haline getirilmek için ayrı bir kaba alınır. Ustanın tecrübesine güvenilerek, eğer gerekiyorsa biraz kuyruk yağı da öncesinde kıyma şeklinde ayrı bir kaba konur. ayrı kaba konulan et zırh yardımı ile ince ince kıyma haline getirilir. Üstüne istenilen ölçüde kuyruk yağı eklendikten sonra iyice yoğrulur. Burada yoğurmaktan amaç et ile yağın birbirini içine iyice girmesi, pişerken lezzetli bir birliktelik oluşturulmak istenmesidir.

Etin yoğrulması bittikten sonra, et kocaman bir kaba konularak soğuk ayarda çalıştırılan dolaplara konur. Dikkatinizi çekmiştir, adana dışındaki çoğu şehirde kebaplar öncelikle bir şişe saplanır, şişe saplandığı haliyle soğuma amaçlı dolaplara konur. Bu hareketin yapılması harakiri yapmaktan farkı yoktur. Eti dolaptan alıp saplamak ve pişirmek ile eti saplayıp dolaba koyup pişirmek arasında dağlar kadar fark var. Dolaptan aldığımız şişe saplanmış et pişirildiği zaman lastik gibi birbirine kenetlenmiş halde ortaya dökülür. Zor kopartılır, sert olur ve gerçek lezzetinden uzaklaşmış olur. İşbu adana kebabın diğer bir güzel özelliği yenilirken ağızda kolayca dağılması, adanalı ustaların tabiri ile lokum gibi yumuşak olması lazımdır. Böyle olsun ki adana kebabın yemenin zevkine varalım, gerçekten adana kebabı yedik varsayalım kendimizi.

Neyse efendim gelgelim pişirme safhasına. Dolaptan çıkarılan et şişe saplanmadan önce içine sadece doğranmış, ince ince küp haline getirilmiş kök biberler konulur. Acılı adana kebab dediğimiz lezzet şaheserini oluşturan en önemli unsurlardan biri de budur.

Daha sonraları yolumuz Kapadokya'ya düştü. Kapadokya'da bizi bekleyen şey Çömlek kebabıydı bu kebabı testi kebabıyla karıştıranlarda var ama aslı çömlek de yapılır, testi kebabı Yozgat'ta yapılır. Bu kebab gerçekten çömlekte yapılmanın lezzetini size yaşıyor gidip yerinde tatmanız lazım yada güzel bir çömlek bulup kendinizde yapabilirsiniz.

Sıradaki durağımız Sivas, burada Sivas Köftesi yeme fırsatı buluyoruz. Bu köfte gerçekten her köfteye benzemiyor ağızda dağılan farklı bir tadı var. Şimdi gelelim bu köftenin sırlarına, bakalım nelermiş.

Sivas köftesinin lezzet sırrının yörede yetişen büyükbaş hayvanların yaylalarda yediği kekikte gizli olduğu biliniyor. Sivas Lokantacılar ve Kebapçılar Esnaf Odası Başkanı Nazım Yiğit, yaptığı açıklamada, kentin adıyla anılan köftenin 2 yıl önce tescillendiğini söyledi. İçerisinde hiçbir katkı maddesi olmadan sadece kıyma ve tuz kullanılarak yapılmasının ayırt edici bir özellik olarak dikkati çektiğini vurguladı. Her etle yapılan köftenin Sivas köftesi sayılamayacağını ifade eden Yiğit, kıymanın bir gün bekletildikten sonra tekrar çekilmesinin önemli olduğunu açıkladı. Nazım Yiğit, Sivas köftesinde 2 yaşındaki büyükbaş hayvanın kaburga, kürek ve but kısmındaki etlerin tercih edildiğini belirterek, "Her etten Sivas köftesi olmaz. Bu yörenin yaylalarında daha çok kekik otu mevcut. Sivas köftesinin kekik otuyla beslenen 2 yaşındaki hayvanın etinden olması lazım" dedi. Hayvanın kekikle beslenmesinin önemli olduğuna vurgu yapan Yiğit, Sivas köftesinin lezzet sırrının bunda gizli olduğunu bildirdi.

Sivas köftesinin damağımızda bıraktığı enfes tatla beraber geri dönme yolculuğumuza başlıyoruz. Hedefimiz yeni bir lezzet durağı olan Yozgat. Yozgat'ta güzelim Desti Kebabının hakkından gelmeden bir şeyler söyleyelim, asıl ismi desti kebabı olmasına rağmen bazı insanlar testi kebabı diyorlar, ama yöre halkı bunun böyle olmadığını ısrarcı.

Desti kebabını her Yozgatlı canı isteyince yiyor ama eve misafir gelince bir başka oluyor.

Desti kebabı, öncelikle gelen misafire 2 dilek tutmasını istiyorlar. Biri kendi için diğeri ev sahipleri için eğer gelen kelli felli bir adamsa bakan filan kendisinden bir yatırım vb. şeyler istiyorlar. Bu artık adet olmuş. Aman Yozgatlılara bir taraflarınızı kaptırmayın efendim.

Hazırlanışına bir göz atalım. Testi kebabının lezzeti ,ayrıcalığını hissettirecek tarzda özeldir. Yozgatlılar bu yemeği Türk Patent Enstitüsü'nden tescillemişler.

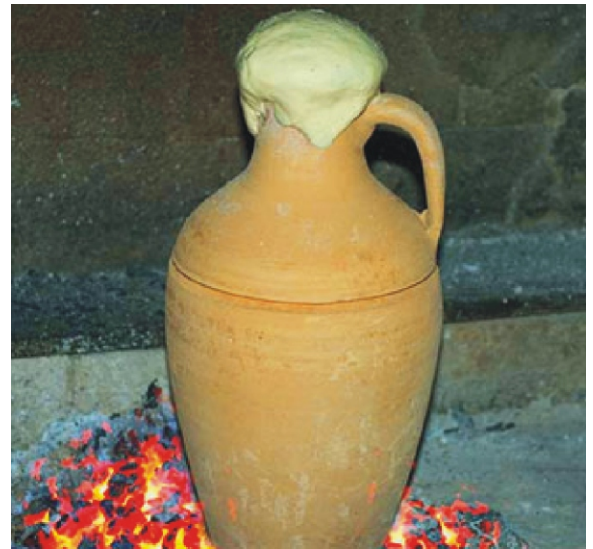
Testinin ana maddesi topraktır. Doğanın ürünü olması ve testinin özelliği nedeniyle içinde pişen yemekler çok lezzetli olur. Bu iş için boy boy testi satılmaktadır. Uygun olanını alarak deneyebilirsiniz. Testi kebabı için tasarlanmış olan testinin boğum yerinin hemen altında bir çizgi vardır. Oraya çekiçle bir defa vurduğumuzda üst kısmı kalıp olarak kırılır. Dolayısıyla yemeğin içine kırık parçalar düşmez.

Öncelikle şunu belirtelim bu yemeğin yağlı olanı makbuldür. Domatesi fazla katarsak aşırı sulanır ve tadı yavan olur. Bu yüzden oranını iyi ayarlamak gerekir. Eti kuşbaşı şekline getiriyoruz (Küp şekerden biraz iri). Domatesi ve biberleri eti doğradığımız şekilde doğruyoruz. Arpacık soğanları ve sarımsakları soyuyoruz. Arpacık soğan zaten küçük olduğu için parçalara ayırmıyoruz. Sarımsakları da aynı şekilde bütün olarak katıyoruz. Bütün malzemeleri bir kap içinde ezmeden harmanlıyoruz. Tuzunu ve baharatını atıp karıştırıyoruz.

Testiyi yıkıyoruz. 250 gram tereyağının yarısını testinin tabanına ekliyoruz. Harmanlanmış malzemelerimizi koyuyoruz. Geriye kalan tereyağını da üzerine koyuyoruz. Testinin ağzını hamurla kapatıyoruz. Hava alması için küçük bir delik açıyoruz. Meşe kömürü ile açık havada pişireceksek 2 saat yeterlidir. Fırında ise daha kısa sürede pişer. Kömür ateşinde pişenin lezzeti bir başka olur.

Efendim sıra geldi son durak olan Ankara'ya. Ankara da döner yemek için pek tereddüt etmedik. Gelgelim ilk dönerin hikayesine.

Önce alınan bir gövde koç eti tezgah üzerindeki çengele takılarak parçalara ayrılır. Parçalar üzerindeki sinirler birer birer alınır. Yılların tecrübesiyle dönerci sinirlerin nerede olduğunu hemen bilir. Etleri şişe takılacak şekilde enli enli keser. Sonra bu etleri içinde 15-20 saat bekleteceği piyazı hazırlar, 1 kg. kadar soğanı soyup ince ince doğrar. Doğranan soğanların üzerine karabiber, kırmızıbiber, kimyon döker. Soğanla baharatı iyice harmanlar. Bir tepsi içine bir sıra soğan, bir sıra döner eti olmak üzere üst üste piyazla eti koyar, etler piyazla tamamen örtülür. Piyaz içinde 15-20 saat bekleyen etler soğanın suyunu ve baharatı emer ayrıca pişince yumuşak olur. Döner etini hazırlanması ve piyazda terbiye edilmesi işlemine her gün saat 15.00 sıralarında başlanır.

Terbiye edilmiş döner eti sabahleyin döner şişine konik biçimde dizilir. But etleri en alta, sırt etleri ortaya, fileto etleri üste gelecek şekilde bu dizme işlemi tamamlanır. Dönerin kolayca çevrilmesi ve bütün etlerin eşit şekilde pişmesi için konik diziliş sırasında sarkan et parçaları bıçakla tıraşlanır. Döner eti 3-4 saat de şişe geçirilerek bekletilmiş olur.

Döner şişindeki etler öğle yemeğine yakın saatlerde özel meşe kömürünün yandığı döner ocağında çevrile çevrile pişirilir. Bu sırada etin yağı ve suyu, şişin altındaki bakır kaba damla damla akar.

Döner kebabın pişen kısımları, kılıca benzeyen özel döner bıçağıyla kesilir. Kesilen etler kebab leğenine dökülür. Kebab leğenleri iki parçalıdır. Çukur olan birinci parçada etin yağı ve suyu birikir. Bunun üzerindeki delikli, kevgire benzeyen ikinci parçada ise etler toplanır.

Kepçe ile ikinci parçanın üzerinde alınan döner kebab etleri terazide tartılır ve servis tabağına konur. Maydanozla karışık soğan piyazı etin yanına konur. Etin üzerine bir parça kimyon dökülür. Mevsimine göre kebabın yanındaki piyaz, domates, salatalık, marul, biber ve turpla zenginleştirilir. Müşterinin isteğine göre dener kebab pilavın üstüne konarak da servis yapılır. Döner yanında mutlaka bir soğukluk bulunur. Dükkânlarda ayran, şıra tercih edilir.

Evet sayın okurlarımız İç Anadolu ve Akdeniz'de yapmış olduğumuz lezzet yolculuğu bu kadardı, bir dahaki sefere yediğimiz şeyleri öğrenmek istediğinizi ağzınızın şapurtusundan anlayabiliyorum. Kalın sağlıcakla.

AYNI ÇATI ALTINDA

AKİF AKYILDIZ

Beyoğlu Anadolu İmam-Hatip Lisesi çatısı altında gerçekleştirilen bir projedir “Genç Gezinlerle Adım Adım Türkiye”. Rotamızı belirleyip cumartesi sabah namazını müteakip yolumuza koyulduk. Sırasıyla Bursa, İznik, Söğüt, Kütahya, Afyon, Denizli, Aydın, İzmir, Bergama, Manisa, Akhisar, Balıkesir, Çanakkale ve Edirne’de konaklayıp; tarihini, kültürünü, insanlarını soluyacaktık ciğerlerimize. Nasıl bir insan yaban bir beldeye gittiğinde tanıdıklarını, tanıdıklarının tanıdıklarını, hısım-akrabayı ziyaret eder; bize de her durakta bulunan kardeşlerimizi ziyaret icap eder, hal-hatır sormak gerekir. Beyoğlu Anadolu İmam-Hatip olarak şüphesiz ki bu noktayı atlayamazdık. Elimizden geldiğince, gücümüzün yettiğince her ildeki kardeşlerimize uğradık. Sağ olsunlar hiç tereddüt etmeden bizleri kabul buyurdular. Gerek pansiyonlarını gerek yemekhanelerinin kapılarını sonuna kadar açtılar.

İlk durağımız Nilüfer Anadolu İmam-Hatip Lisesi oldu. Öncelikle müdür odasından başladık okulu tanımaya ve devamızdan bahsetmeye. Akabinde yine her lisede olacağı gibi bir derse dâhil olarak kardeşlerimizle buluştuk. Bizlerden küçük birer hediye takdim ettik yoldaşlarımıza. Güneş ardına kara örtüyü bıraktığında Bilecik’in Söğüt ilçesindeydik. Geceyi İmam-Hatip Lisesinin pansiyonunda geçirdik. İznik’te de şahane karşılandık. Sıradaki rotamız Kütahya idi. Prosedürümüzü terk etmeden müdürümüzü ve bir sınıfımızı ziyaret ettik. Hoş sohbet muhabbet eşliğinde Afyon’a doğru yola koyulduk. Afyonkarahisar Anadolu İmam-Hatip Lisesini es geçmeden kardeşlerimizle bir araya geldik.

Ve Denizli...Denizli’de bulunan Cedide Abaloğlu Anadolu İmam-Hatip Lisesi yeni bir okul. Mimarisi büyülüyor insanı ilk bakışta. Lakin derinliklerine indiğinizde ve hikmetinin farkına vardığınız vakit eğitim için bulunmaz bir kaynak olduğunu anlıyorsunuz. Mimari olarak “V” biçimli bir okul. Mimaride amaç derslikleri “V” nin bir koluna toplamak. Bunun sebebi de diğer koldan gelen gürültüyü dersliklere iletmemek ve derslerin sağlığını en iyi duruma getirmeyi amaçlamak. Aynı zamanda bu okulun pansiyonunun duvarındaki “vav” harfi ayrı bir hayranlık vesilesi. Müdürümüzü ziyaretin ardından bir derse katılma fırsatı bahsetti Müdür Bey bizlere. Bir Arapça dersine katıldık. Yine çam sakızı çoban armağanı birer hediye...

Aynı Çatı Altında

Aydın Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde doğa ile okulun iç içe olabileceği dikkatimi çekti. Bahçesindeki ağaçlar, çiçekler, böcekler ve oturma yerleri; talebe ile doğal yaşamı birleştiriyordu ve bu da öğrenmeyi daha güzel hale getiriyordu.

Diğer durağımız İzmir. Ege'nin incisi. Bir Kur'an kursunun yurdunda kaldık İzmir'de. Kurum yetkilileri sağ olsunlar bize seyahat imkânı sundular. Bir de bu projemizi sanal ortama taşıyıp şöyle bir haber yayımlamışlar:

"Beyoğlu AİHL öğrencileri Kestanepazarı'nda misafir edilerek İzmir'i gezdi.

BAİHL Müdür Yardımcısı İshak Aydın, Tarih Öğretmenleri Mehmet Özkaraman ve Yemen Güler önderliğinde, 80 öğrenciden oluşan kafile Kestanepazarı BasınYayın ve Enformasyon Müdürü Nurkan Boz ve Başkan Sekreteri Emin Üzümlü eşliğinde İzmir'in Türk-İslam tarihi eserlerini ve ziyaret mekânlarını gezdi.

BAİHL yetkilileri gezilerin amacının; imam hatip lisesi öğrencilerinin lise birinci sınıftan mezun oluncaya kadarki dört yıl içerisinde ülkemizin tarihi ve doğal güzelliklerini görmek, hem de ülkemizde bulunan imam hatip liseleriyle kardeşlik duygularını pekiştirmek olduğunu belirtti."

Yetkililere teşekkürden sonra kahvaltıya geçtik. Kahvaltıdan sonra İzmir Anadolu İmam-Hatip Lisesi'ne uğradık. Hediyelerimizi takdim ettik. İzmir'den sonra Manisa yoluna koyulduk. Uzun bir yolculuğun ardından nefes dahi almadan Akhisar Anadolu İmam-Hatip Lisesini ziyaret ettik. Zamanın kısıtlı olmasından ötürü fazla kalamadık Akhisar'da.

Sıradaki adres Balıkesir idi. Balıkesir Anadolu İmam-Hatip Lisesi de beni etkileyen İmam-Hatip Liselerinden. Okul müdürünü ziyaretin ardından bir derse girme fırsatı bulduk. Gerçekten idealleri olan, sizinle aynı değerleri paylaşan insanların arasında olmak büyük bir haz verir. Okulda yabancı öğrenciler de bulunmakta. Bazılarıyla muhabbet etme fırsatı da bulduk. Gerek Arapça gerek İngilizce isteyen dilini sonuna kadar geliştirebileceği bir okul. Biraz kalabalık. Nitekim hem Anadolu hem düz hem de açık öğretim imam-hatip lisesi. Bir problemden bahsetmek gerekirse o da sınıflardaki eğitimin karma olması. Dersine katıldığımız öğrencilerden biri de bundan dert yandı. "Hocam bizler bir arada okumak istemiyoruz." diyordu kardeşimiz haklı olarak. Ama yeterli derslik yoktu belli ki. Mutlaka gereği yapılmıştır. Balıkesir'den de ayrıлып dönüş yoluna geçtik.

Eğer bir şeyler yapmak istiyorsak, bunu yapabiliriz. Bizim hedeflerimiz ne kadar gezmek görmek olsa da bu işin aslı kardeşlerimizle bir araya gelip hasbihal etmektir. Elhamdülillah bu sene bunu başardık. Gelecek sene için temennimiz büyük. Allah'ın bize yardımcı olması dileğiyle.

Hafızalarda Kalanlar

Bursa-Osmangazi Ulu Cami'de cuma namazını eda ettikten sonra hemen caminin çevresindeki bir lokantada yemeğimizi yedik. Biraz uzun bir yemek oldu. 80 kişiyi doyurmak kolay olmasa gerek. Malum zaman uzun olunca gurup dağıldı biraz. Hediyelik eşya almaya gidenler, dondurmaya girişenler, Osmanlı macunu tadanlar... Bunlardan biri de Yusuf Ergür... Yusuf gezedursun biz toplanıp Tophane Meydanı'na gittik. Yusuf lokantaya geldiği vakit kimseyi göremeyince şok oluyor. Telefon yok, cüzdan yok! Neyse ki macun satan abiye soruyor da bizim Tophane'ye gittiğimizi öğreniyor. Kan ter içinde kalmış Yusuf'a da bir anı olarak kalıyor bu hadise...

Manisa'nın öne çıkan miraslarından biri de "mesir macunu" tabii. Manisa'yı gezdikten sonra otobüslerimize doğru 80 kişi yola koyulduk. Yol kenarındaki bir işletmede "mesir macunlu dondurma" dikkatimizi celp etti. Hocalarımız yemek ister misiniz deyince tüketim toplumu olarak geri çevirmedik. Dükkân sahibi henüz dondurma olmadığını ama 10 dakika içerisinde yapılabilirdiğini söyledi. Bekledik. Nihayetinde dondurmalar hazırlandı, sıra ile alınmaya başlandı. Ama herkese yeterince yoktu. İlk 30 kişi yediyse de 50 kişi kadar mesir macunlu dondurmayı tadamadı. Bu da büyük bir ukde olarak hafızalara kazındı.

İzmir Bergama'da Özbek pilavı yemek için durakladık Enes Şamil Kiraz'ın elma bahçesinde. Bahçe işte toz toprak... Enfes Özbek pilavı ve buz gibi karpuzun ardından yola koyulacaktık ki bir de ne ile karşılaşalım!? Otobüs şoförlerimiz otobüse giremeyeceğimizi söylüyorlardı. Evet, yanlışlık yok. Ayaklarımızın tozlu olması hasebiyle otobüse giremeyeceğimiz söyleniyordu. Otobüs kirleniyormuş! Şoför Bey otobüse binmemizin ancak ayakkabısız olacağını söylüyordu. İshak Hocamızın da konuşması işe yaramayınca başta İshak Hoca herkes ayakkabıları tepki olarak çıkardı. Küçük düşen şoför özür dilediyse de bu da gezimizin unutulmayan hatıraları arasında yerini aldı.

Balıkesir'de alabalık yemek için durakladık. Amaç alabalıktı. Üstü kaşarlı, güveçte alabalık. Tadı da şahaneydi. Yani hiç balık sevmeyen biri orada balık yese bağımlısı olurdu. Üstüne de hoşmerim tatlısı... Ama ne gariptir ki bu mekânda balığı tercih etmeyip her yerde yediğimizden farkı olmayan köfte yediler. Daha sonra balığın hikmetini anlayanlar dizlerini dövdüler ve bu da hafızalarda yer bıraktı...

Yine şoförlerden kaynaklanan bir sıkıntı aktarayım sizlere. İznik'i kuşbakışı görmek için bir tepeye çıkıyoruz. Yol tozlu ve dar. Neyse çıktık bir şekilde. Sonra orada bulunan türbeyi ziyaret ettik ve dönmek için otobüslere binecektik ki ne görelim! Otobüsler yok! Şoför Beylerin tozla bir problemi olsa gerek ki bizleri almadan aşağı inmişler. O tozlu yokuşu yürüyerek inme durumunda kaldık bizler de. Lakin şurada mantığım işlemiyor .Bu otobüsler aşağı kendi başlarına inerken de toz olmadı mı ?!